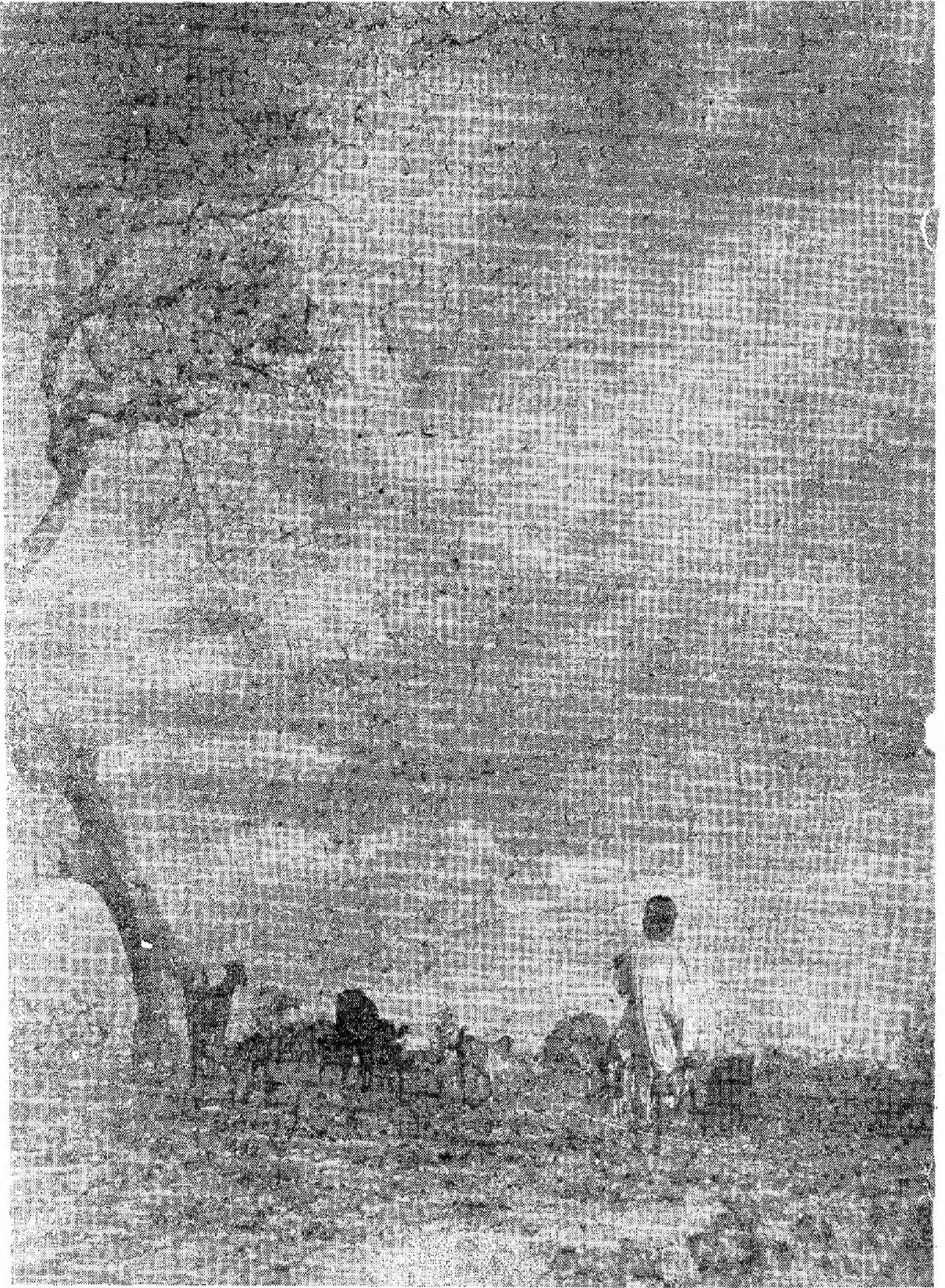

ఆంధ్రపత్రిక

పిల్లల దసరా సంచిక (53)

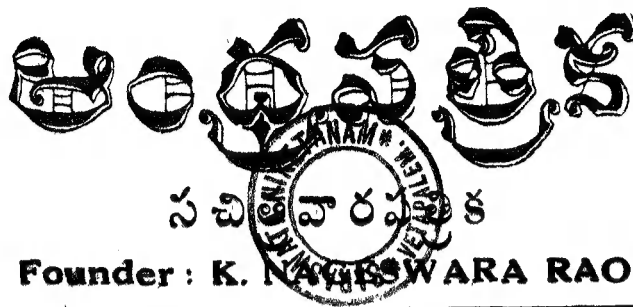
ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEKLY

మేకల కాపరి — ఫోటో : పి. సి. ఎమ్. ఈశ్వర బాబు, మద్రాసు.

సంవత్సర దండా
రు. 12-0-0
విడిపత్రిక 4 అ.

సంపుటము 46
సంచిక 6
14.10-53

Founder : K. NAGESWARA RAO

విజయ అశ్వయుజ శుద్ధ పక్షి బుధవారం

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం : బొమ్మలపెండ్లి.

దుర్గ—	1
విజయదశమి—	4
దసరా పాట	5
దసరా బొమ్మలు—	6
కోకిల పాట—	8
ఋణానుబంధం—	9
వరదపాట	10
నా కవితాభ్యాసం—	18
శ్రావణ మంగళవారం—	16
పుణ్యమెవరిది?—	20
బాటసారి—	21
దబ్బుచెట్టు—	28
బృంద స్మృత్యం చిత్రం—	32
ముచ్చటగా ముగ్గురు—	34
నాట్యం చేసే పువ్వులు—	39
సంధి-విగ్రహం	44
మానువులి—	46
రసగుల్లా—	49
సరికొత్త పండగ—	51
కాలక్షేపం—	52
కలవారి అబ్బాయి—	52
బొమ్మల కొలుపు—	58
చిత్రాల్లో బాలనటులు—	56
భరణి పరీక్ష—	61
బంగారు వాన—	68
మరదలి మర్యాద—	64

ఈ సంవత్సరం దసరా బహుమతులు పొందినవారు:

1. మంచిబొమ్మకు - చిరంజీవి యస్. యెల్లారెడ్డి (15),
గవర్న మెంటు హైస్కూలు, సిద్దిపేట,
హైదరాబాద్. (32, 33 పేజీలు)
2. మంచి పాటకు - చిరంజీవి బొమ్మకంటి అండాళ్
తాయారు (12), మద్రాసు. (8 వ పేజీ)
3. మంచి కథకు - చిరంజీవి త్రిపురనేని ప్రమీలకుమారి (14),
మద్రాసు. (9 వ పేజీ)
4. ముఖచిత్రానికి - చిరంజీవి కిశాంబి రాజకుమారి (8),
మద్రాసు.

ఒక మాట

గత సంవత్సరం దసరాపండగకి చేసినట్లే ఈ సంవత్సరంకూడా బాల బాలికల రచనలలో పోటీలు ఏర్పాటుచేసి, పిల్లల ప్రత్యేక సంచిక వెలువరుస్తున్నాము. ఈ విధాదికూడా ఇందులో అనేకులు బాల బాలికలు అత్యుత్సాహంతో పాల్గొనడం మాకు చాలా ఆనందం కలిగిస్తోంది. ముఖ్యంగా ఎందరో ఆడపిల్లలు బొమ్మలు, కథలు, పాటలు పంపించారు. మగపిల్లల్లో కంటే ఆడ పిల్లల్లో రచనోత్సాహం, సామర్థ్యం చెల్లి విరుస్తోందని దానికి నిదర్శనంగా, కథ, గేయం, ముఖచిత్రం బహుమతులు ఆడపిల్లలే గెలుచుకున్నారు. కింద పేరానికి, ఈ యేడాదికి మరొక పెద్దలేడా యేమిటరే, ప్రచురించడానికర్హమైన రచనలు బాలబాలికలే కావలసి వచ్చి వంపించడం చేత, ఈమారు ప్రతీక అంతా - కొన్ని వ్యాసాలు, ఒకపాట, అండ

ర్సనకథ, ఫోటోలు తప్ప - బాలరచనల పోటీనే నిండింది.

బొమ్మలు అసంఖ్యాకంగా వచ్చాయి. తెలుగుదేశంలో బాలబాలికలకు చిత్రరచనలో ఇంత ఆసక్తి, ఆభిరుచి ఉండడం మానే, ముందుతిరాల్లో ఆంధ్ర చిత్రకళ మరొక "అజంతా"ను సృష్టిస్తుండేమోననే లియ్యటి ఆలోచనలు కలుగుతున్నాయి.

మాకు పంపినచిత్రాలూ, రచనలూ అన్నీ స్థూలభావంవల్ల ప్రచురింపలేకపోయినందుకు చింతిస్తున్నాం. మిగిలిపోయినవాటిలో అరిమైన రచనలను, క్రమేణా వారపత్రికలో ప్రచురింపగలము. ఈ రెండేళ్లలోను బాల బాలికలు చూపిన ఉత్సాహాన్ని గమనించి ఏటేటా ఈమాదిరి రచనల పోటీలు జరపాలని నిర్ణయించాము. ఈ పోటీల్లో పాల్గొని మా కౌర్యక్రమాన్ని జయప్రదం గావించిన పిల్లలందరికీ చూ ఆశీస్సులు.

అయ్యవారికి చాలు అయిదు వరహాలు; పిల్లవాళ్ళకు చాలు పన్ను బెల్లాలు.

చిత్రకావ్యము: కొంపెల్ల గోపాలకృష్ణమూర్తి (15) వ్రాసినది.

“ప్రయోధవ! విజయోధవ!!”
అంటూ పిల్లల గుంపులు
మా వీధిలోకి వచ్చారు. బళ్ళోకి
కడుతూ వీధిగుమ్మందగ్గర కొంచెం
సేపు ఆగి వాళ్లంతా వెళ్లిందాక
చూసి, తరువాత బళ్ళోకి వెళ్లేను.

బడి గుమ్మములో అడుగు
పెట్టేతో లేదో, వెంటనే గంట
గణగణ మ్రోగింది. పైట పున్న
పిల్లలందరూ గోల చేసుకొంటూ
వాళ్ల వాళ్ల క్లాసుల్లోకి వెళ్లి
కూర్చున్నారు. నేను కూడా నా

క్లాసులోకి వెళ్లి కూర్చున్నాను.
నాకు ఎదురుగావున్న బెంచిమీద
భాగ్యం, లలిత, లీలావతి కూర్చు
న్నారు. రఘురామయ్య మేష్టారు
వచ్చి, కుర్చీలో కూర్చున్నారు.

ఎదురు బెంచిలో కూర్చున్న
లలిత, లీలావతిని పిలిచి “మీ
ఇంట్లో బొమ్మలకొలుపు పెట్టేరా?”
అంది మెల్లగా. “లేదండీ లీలా
వతి. వక్కన కూర్చున్న భాగ్యం
గభీమని “మా ఇంట్లో చాలా
పెద్దకొలుపు పెట్టేమే లీలావతి!
నిన్న నే పెట్టేం. స్కూలు వదిలాక
యింటికి వెళ్లేటప్పుడు మీరిద్దరూ
మా ఇంటికి వచ్చి తాంబూలం
తీసుకొని వెళ్లండి” డంది, లీలావతిని
మెల్లగా చేతితో తట్టుతూ. వాళ్ల
సంభాషణంతా వెనక బెంచిలో
కూర్చున్న నేను వింటున్నాను.

మా ఇంట్లో ఎవ్వరూ ఆడ
పిల్లలు లేరు. మా తల్లితండ్రులకి
నేనొక్కడినే సంతానం. మా ఇంట్లో
నవరాత్రి తొమ్మిదిరోజులూ దేవి
పూజలు చేస్తారు. మా చుట్టూ
లందరూ అన్ని పూళ్లనించి మా
యింటికి వస్తారు. సాయంత్రము
పొద్దునాకూడా లలితా నవాస
నామాలతోటి దేవికి కుంకుమ
పూజలుచేసి, ఆరాధిస్తారు; వేద
పారాయణం జరుగుతుంది.
బ్రాహ్మణులకి దక్షిణ తాంబూ
లాలుయిచ్చి, పిండి వంటలతో
దేవి మహానివేదన చేసి తరువాత
దేవి ఆశీర్వాద ప్రసాదమును అం
దరూ స్వీకరిస్తారు. అది కాక
మా అమ్మ దేవిపూజా మంది

నేనూ - మా తమ్ముడు
మరెడ్డి లక్ష్మి, (10) వయస్సు పేట.

రానికి ఒకప్రక్కగా దేముడు గదిలోనే వెండిబొమ్మలతో ఒక చిన్న కొలువుకూడా పెడుతుంది, “ఈవేళ సాయంత్రము మీరు ముగ్గురు కూడా మాయింటికి రండి సరదాగా చూడచ్చు” అన్నాను.

నా స్నేహితులైన లీలావతి, లలితా, భాగ్యం, మేంమందరం కూడా ఒకే యాడుకారమే. ఒక వీధిలోనే యిరుగుపొరుగున వుంటున్నాం కూడాను. నాపేరురాము. మాపూరు పట్నవాసమూ కాదు, పల్లెటూరూ కాదు. అందుచేత మా పూర్వోకూడా స్కూళ్లలో దసరా పండక్కి పిల్లలందరిచేతా గిలకలు పట్టించడము గిలకల పద్యాలు పాడించటం, అందరిండ్లకువెళ్లి పప్పు బెల్లాలు తెచ్చుకోవడం ఆచారంగా వుంటున్నది. అదేప్రకారము యీ సంవత్సరం కూడా జరుపుదామని మేష్టర్లందరూ మాకు చెప్పేరు. కుర్చీలో కూర్చున్న మేష్టారు నోటికి ఫుల్ స్టాపు లేకుండా హిస్టరీ పాఠము చెప్పుకు పోతున్నారు. ఆయన చెప్పే పాఠము ఆరోజున కేవలం గోడలు, కిటికీలే వింటున్నాయి. అంతకు మినహా మాక్లాసు పిల్లలెవరి చెవుల్లోనూకూడా ఒక అక్షరమైనా దూరటంలేదు.

అప్పటికి వీరియడు అయిపోవడానికి యింకా 10 నిమిషములే వుంది. అంతల్లో ఎట్టటి అట్టగల పొడుగాటి పుస్తకం ఒకటి ప్యూన్ తెచ్చి మేష్టారుచేతికిచ్చేడు. మా మేష్టారు దాన్ని తీసుకొని, తన సంతకమువెట్టి “పిల్లలారా రేపటి నుంచి కి రోజులు దసరా సెల

రాధాకృష్ణులు

చిత్రకారుడు: పి. శే. సుబ్రహ్మణ్య, సికిందరాబాద్.

దసరా పాటలు

యన్. కొటి (శ్రీకాకుళం)

పండుగ, పండుగ

దసరా పండుగ—

దసరా పండుగ ఎవ్వరికి?

బడిలో కల్లే బాలురకి!

పూజలు, పూజలు

సరస్వతి పూజలు—

సరస్వతి పూజలు ఎవ్వరికి?

బుద్ధిగ చదివే పిల్లలకి!

కట్నాలు, కట్నాలు

దసరా కట్నాలు—

దసరా కట్నా తెవ్వరికి?

చదువులు చెప్పే పంతులుకి!

పళ్లూ, కాయలు

పప్పు, బెల్లాల్—

పప్పు బెల్లా తెవ్వరికి?

పద్యాలు చదివే బాలురకి!

జేజేలు, జేజేలు

దసరా జేజేలు—

దసరా జేజే తెవ్వరికి?

ఈ పాటను చదివే పిల్లలకి!

దసరా బొమ్మలు

శ్రీనివాస కాశ్యప (పద్రాసు.)

బొమ్మలమ్మ బొమ్మలూ
రంగు రంగుల బొమ్మలూ!
బంగారూ బొమ్మలూ
బలే బలే బొమ్మలూ.

* * *

దసరాకీ సరదాకీ
బొమ్మ లెన్నో పెడతామూ
అందులూ మాచిట్టి పాప
నొక బొమ్మగ జేస్తాము.

* * *

చిట్టిపాప చిరునవ్వులూ
చిట్టి పూహ లెన్నోన్నో—
విరిళాయీ, మెరిళాయీ,
మాయింట్లో వెలిళాయీ.

గాంధీ నేత్రులు నేతాజీ
గంగాధరతిలక్ బొమ్మ
ఎన్నోన్నో బొమ్మలూ
తెచ్చారూ నాన్నారూ!

* * *

బొమ్మల పండగనాడూ
బొమ్మలన్ని తీర్చిపెట్టి
అమ్మ, అక్క నేను పోయి
అందరినీ పిలుస్తాము!

* * *

పేరటాండ్రు అందరితో
పేరంటము చేస్తామూ!
పండ్లెన్నో తెచ్చియిచ్చి
పంపిస్తాం పాపలనూ.

విజయ దశమి

పులు. మీరందరూ శేపు ప్రాద్దున
రి గంటలకే స్కూలుకువచ్చి,
రంగురంగుల గిలకలు తీసుకొని
అందరిళ్లకువెళ్లి, దసరా పద్యాలు
పాడి పప్పుబెల్లాలు తేవాలి" అని
మా కందరికి చెప్పేరు. వెంటనే
బడిగంట గణగణ మ్రోగింది. బడి
వదిలేసేరు. పిల్లలు మేష్టర్లు ఎవరి
ఇళ్లకు వాళ్లు వెళ్లేరు.

నేను మాయింటికి వెళ్లేసరికి
యిల్లంతా, దేవుడు మందిరంతో
సహా, రంగురంగుల ఎలట్రీక్ లైట్ల
తోను, సువాసనలుగల పూలగుత్తుల
తోను, యింపైన అగరువత్తుల పరి
మళంతోను, సెంటువాసనలతోను,
పిండి చాలా అందంగా శృంగా
రంగా కన్నుల పండువుగా కనిపిం
చింది. మాన్నేహితులు చాలమంది
ఆడవాళ్లు, బొమ్మలకొలుపు చూడ్డా
నికి మాయింటికి వచ్చేరు. అందరూ
వచ్చేరు. పాటలు పాడుతున్నారు.
చాలా సంతోషంగా సందడిగా
వుంది. నరస్వతిపూజకూడా ఆనాడే
ప్రారంభము.

మర్నాడు మా మేష్టరు చెప్పిన
ప్రకారము సరిగ్గా రి గంటలకే మే
మందరము కొత్తబట్టలు కట్టుకొని
బడికి వెళ్లేము. పిల్లలు అందరూ
వచ్చిన తరువాత బీరువాలో వున్న
కొత్త గిలకలు తీసి ఒక్కొక్కరే
వరుసగా పిలచి, మా కందరికి
యిచ్చేరు. గిలకలు పట్టుకొని బాల
బాలిక లందరమూ ఒక లైనుగా
నుంచున్నాము. మేష్టర్లందరూ
కొంతమంది ముందు కొంతమంది
పెనుక నుంచున్నారు. అందరం
కలసి మెల్లగా నడక పాగించేము.

నడిరేయి చిత్రకారుడు: పొన్నాడ అక్షయకాశ్యప, (15) రాజ్ కోలు.

“జయభవ; విజయభవ” అంటూ
కేకలు వేసుకొంటూ అన్ని వీధులూ
తిరిగి, అందరినీ కలు పెట్టి

“పావలా యి సైను పట్టబో
మయ్యా,
అర్థ యి సై మేము అంటబో
మయ్యా
అయ్యవారికి చాలు ఐదు వర
హాలు

సిల్లివాండ్రకు చాలు పప్పు
బెల్లాలు.”

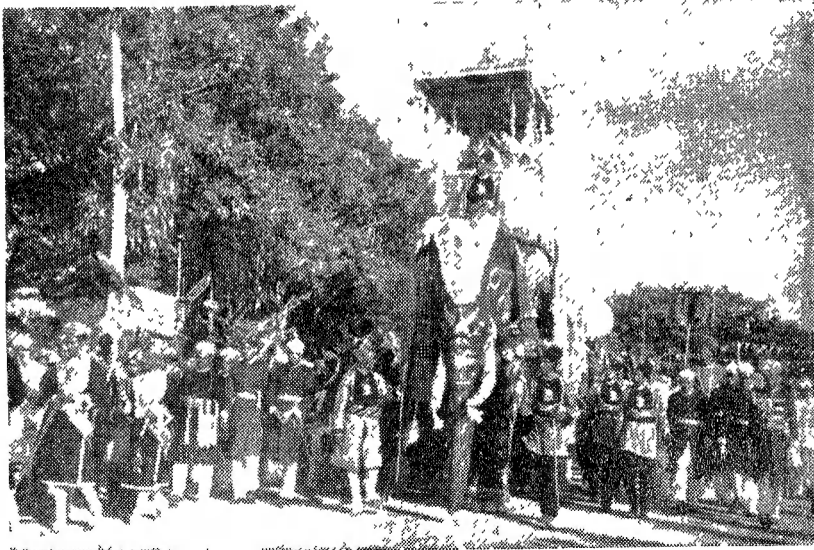
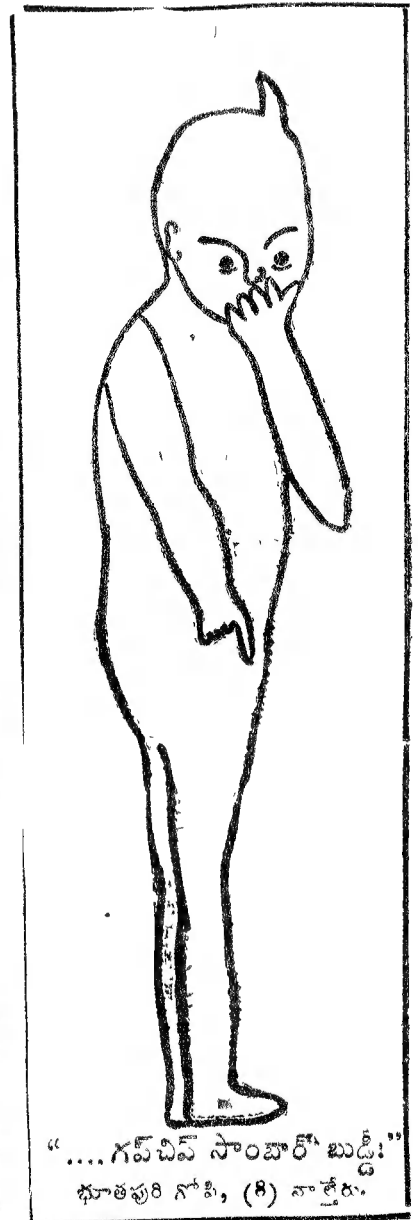
అంటూ గిలకల పద్యాలు
పాడేము. ఇది, ఐదు—ఎవరికి
తోచింది వాళ్లు మేష్టర్లకిచ్చేరు.
సిల్లి అందరికీ పప్పు బెల్లాలు పెట్టేరు.

మా యింటికికూడా వచ్చేము.
మా నాన్న జరి పట్టు పంచల
చాపు మా మేష్టారికిచ్చేరు.
సిల్లి అందరికీ పప్పు బెల్లాలు పెట్టేరు.
చాలా సేపు దసరాపద్యాలు పాడిం
చేరు. అప్పటికే 12 గంటల దరి
దాపు కావస్తున్నది. ఎవరినీ
వాళ్లని కూర్చోబాసానుడు భోజ
నాలకు పంపించేడు.

ఆమరాజ్ మా స్కూలులో
సరస్వతిపూజ ఆరంభము. మా

స్కూలు కాంపౌండ్ లో పెద్ద
‘పెండలా’ కటి కట్టేరు. దాంట్లో
ఒక ప్రక్క పైజిమీద చక్కటి స
స్వతి విగ్రహాన్ని, ఒక లక్ష్మీవిగ్ర
హాన్ని, వీణా మొదలగు వాయిద్య
వి శే హ ల నీ, పుస్తకాలనీ పెట్టి
యథావిధిగా సరస్వతి పూజకూడా
చేసేరు. మధ్యాహ్నము మూడు
గంటల లగాయతు, చక్కని పాట
కచేరి పెట్టేరు. అనేకమంది పుర
జను అందరూ చూడ్డానికి వచ్చేరు.
నాటకాలు వినోదాలు, కోలా
టాలు మొదలైనవన్నీ మా బడి
సిల్లిలచేత ప్రదర్శింప చేశేరు.
మా ప్రదర్శనాలు చాలా బాగు
న్నాయని గౌరవనీయులు కొంత
మంది మాకు ప్రత్యేక బహు
మానాలిచ్చేరు. ప్రార్థనా గీతా
లతోను సరస్వతి స్తనంతోనూ,
పుత్రవాలారంభంచేసి జాతీయ
గీతాలతోను, వందేమాతరం
తోను ముగించేరు. సిల్లి అందరికీ
దేవీ ప్రసాదాలు మిఠాయిలు
పంచిపెట్టేరు. రాత్రి సరిగ్గా 9 గం
టలైంది. అంతటితో ఆ రోజు
పండగ పుత్తవాలు అయిపోయి

నాయి. “జయభవ! విజయభవ!”
అంటూ పిల్లలందరూ, గుంపులు
గుంపులుగా మా వీధిలోంచే వెళ్లి
పోయేరు. అందరూ ఎవరి
ఇల్లకు వాళ్లు వెళ్లేరు. మా వీధిలో
పెట్టిన బొమ్మల కొలుపులతోను,
మా యింటిలో దేవీ పూజల
తోను, మా స్కూలు పుత్తవాల
తోనూ, గౌరవంపొందిన “విజయ
దశిమి” మళ్ళీ ఏడాదికి ఎదుడు
చూస్తూ వెనక్కి వెళ్లింది.

మైసూరు దసరా ఉత్సవం ఫోటో కె. వి. కృష్ణ వేడి—(మైసూరు.)

కోయిల పాట

బొమ్మ కంటే

అంతాలో తాయారూ

(వియస్సు 12) మద్రాసు.

'కో' యంటు పాడింది కోయిలా,
తీయగా వాడింది కోయిలా.

తోటలో కోయిలా పాటవిని మా పాప
తొరతొరగ పరుగెత్తి తోటలో వెళ్ళింది.

తీయనీ కోయిలా పాటవిని మా పాప
'కో' యంటు తనుకూడ పాట మొదలెట్టింది.

కోయిలా, పాపాయి పోటీయి వేళ్ళారు,
'కో' యంటే 'కో' యంటు పోటీగ పాడారు.

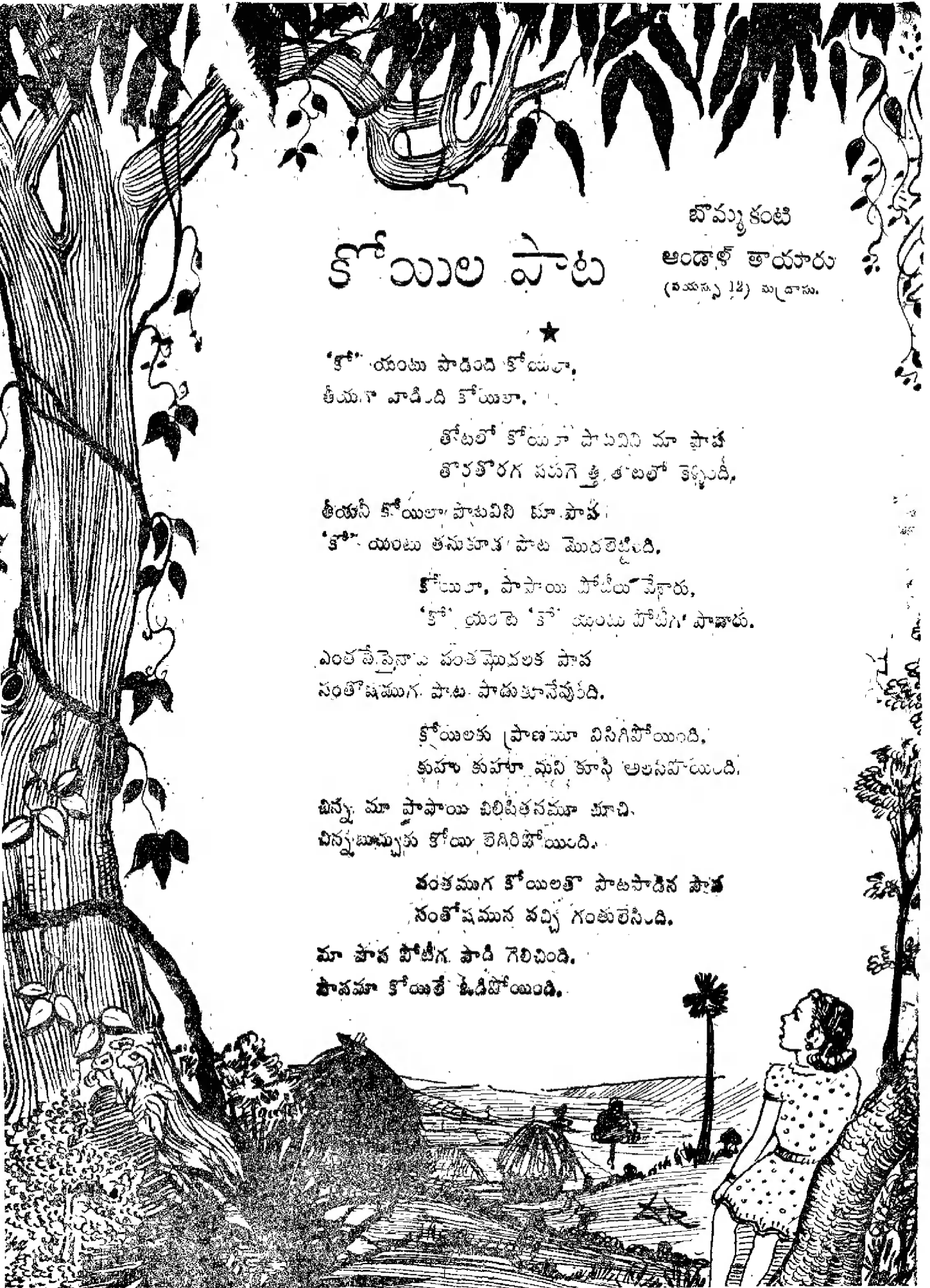
ఎంతసేపైనా పంతమొదలక పాప
సంతోషముగ పాట పాడుకూనేవుంది.

కోయిలకు ప్రాణమూ విసిగిపోయింది,
కుహూ కుహూ మని కూసి అలసినపోయింది.

చిన్న మా పాపాయి విలిపితనమూ చూచి,
చిన్నబుమ్మకు కోయిలెడిరిపోయింది.

వంతముగ కోయిలతో పాటపాడిన పాప
సంతోషమున వచ్చి గంతులెసింది.

మా పాప పోటీగ పాడి గెలిచింది.
పాపమా కోయిలే ఓడిపోయింది.

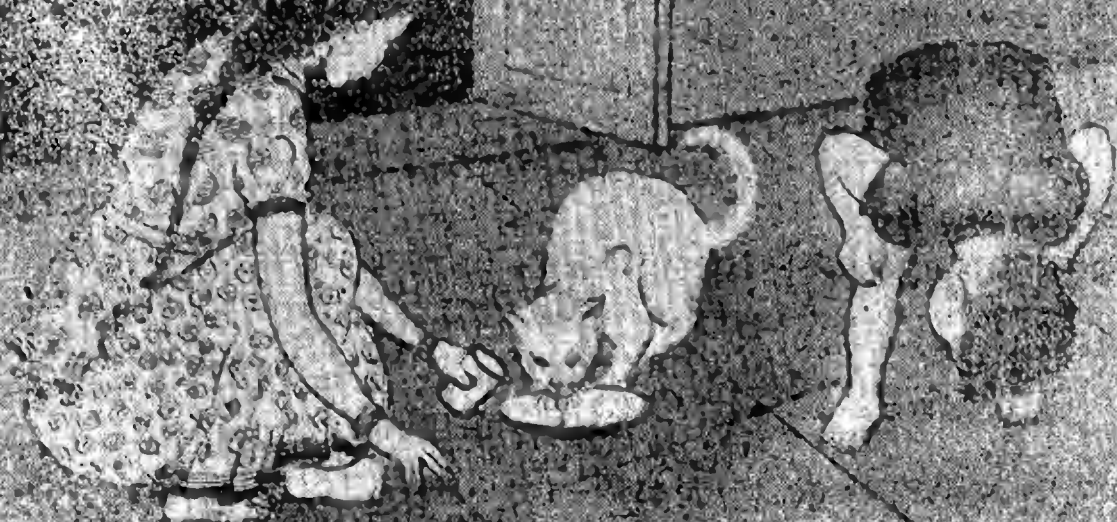
ముగ్గునూచింధం

క్రికెట్ మా రమ్మకి పుట్టినరోజు పండుగ. ఆచారో
వాడికి ఏదాది పెళ్ళిపోతుంది. మేముంకా చాలా సార్
వంగావున్నాము. మా ఇంట్లో పెరిగిన పిల్లిపిల్ల ఒకటి మా
రమ్మకికావాలి అవకరిందిదని మా అందరినమ్మకం. అందు
వల్లనే, మేము వాణ్ణి "మ్యావ్", అని పిలిచేవాల్సింది. అన్నిటి
కంటే ఆకర్షణ ఏమిటంటే మా పిలుపుకు వాడు వెళ్ళివాడు

ప్రపురనేని ప్రవీణ (14)
మద్రాసు

పిలుపు పిలుపుకి ముసిముసి వచ్చాయి ఒకపోసేవాడు... పిల్లి పిల్లి
మా రమ్మకిగా అవకరిందిదని శిథిల చెబుతాను.....

మా మేనల్లగారికి మా పూరే బదిలీ అయింది. ఆమె
శరీరకు డిప్యూటీ లెక్చరు ఉద్యోగము. వాళ్లు వేరుగా యిల్లు
అద్దెకు తిరుకొని వుంటున్నారు. ఒకరోజు నేనూ, మా అమ్మా
నాన్నా, చెల్లెలూ, పెద్ద రమ్మకూ, అందరం వాళ్ళని చూస్తూ
ని! వెళ్ళాము. వాళ్ళ ఇంట్లో రెండుపిలికూనలు వున్నాయి

వరద పాట

దేవరకొండ సత్యం దేవరకొండ సుబ్రహ్మణ్యం
(తంతుకు)

గోదావరి వరదవచ్చి,
కూడు గూడు కూలిపోయి,
ఏడుస్తూ జీవితాల్ని
యీడుస్తూ బ్రతుకుతూన్న
లక్షలాది నావాళ్లని
చూస్తూంటే ఏడుపొచ్చి
గుండెల్లో గుబులువచ్చి,
కళ్లమ్మట కన్నీరై
వస్తోందే అమ్మా!

పాపం! అమ్మా! పాపంతో,
కట్టుకున్న బట్టలతో,
మిట్టఎక్కి మిద్దెఎక్కి,
పిట్టల్లా గుట్టల్లా
పడిఉన్నా రెల్లాగే?
మరి గోదావరి తల్లి కింత
మనమంటే కోపం ఎండుకు?

ఇన్నాళ్లూ సాకి సాకి
యారోజున కపించింది.
తెలుగువాళ్లదే పాపం?
తెలుగు నీమడే తోపం?
కన్నీ అమ్మా!
అందరమూ కలసి మెలసి
ఆర్తులకు నశాయం చేద్దాం.

ఇంటింటా బియ్యమడిగి
యిచ్చేద్దాం వాళ్లకి.
చొక్కా టోపీ తొడుగే,
చందా పోగు చేయ వెళ్తానే!
మొన్న మొన్న ఉడయించిన
మన రాష్ట్రపు బాగుకొరకు
మాలో మేం బుద్ధికలిగి ఉంటా
మని
మాదేశం పూర్వంలా

తలఎత్తగ
తెలుగునాడు వెలుగునాడు
అనిపించగ
సంఘభావం ప్రకటిస్తామని
గోదావరితల్లికి వినతులుచేద్దాం,
ప్రణతులు చేద్దాం.

అప్పుడు మళ్ళీ గోదావరి
దయతో, హంసల లయతో,
భద్రాచలం రాజమండ్రి
పరిసర ప్రదేశాలన్నిటినీ
ఫలవంతం సుఖవంతం చేస్తూ
ప్రవహిస్తుండే అమ్మా! మన
లను
దీవిస్తుండే అమ్మా!

ఆ పిల్లిపిల్లను తిసుకొనివచ్చి
మేము దాన్ని పెంచాం.

■ పిల్లిపిల్ల మా యింట్లో ఒక
సంవత్సరం పెరిగింది. 'మ్యావ్'
'మ్యావ్' అంటూ మా కాళ్ల
చుట్టూ తిరిగేది. దాని తెలివి
తేటలకు మేము ఆశ్చర్య
పడేవాళ్లం. ప్రొద్దున్నే పాలవాడు
వచ్చేటయిముకుకు, ఎదురుచూస్తూ
కూర్చునేది. పాలవాడు రాగానే
తన స్లేటుకోసం అంట్లు తోమే పని
మనిషిదగ్గరకు వెళ్లి, తన స్లేటు
కడిగియిచ్చేదాకా, గల్లంతుచేసేది.
పాలు ■ స్లేట్లోపోస్తే తప్ప తాగేది
కాదు. ఎంత ఆకలివేసినా సరే,
అమ్మ రావాలి, ఆ స్లేట్లో పాలు
పొయ్యాలి - చచ్చినా యితరవస్తు
వులు ముట్టేది కాదు. దొంగతన
మంటే ఏమిటో ఎరగదు. దాని
అమాయకత్వాన్ని చూచి మా
నాన్నగారు, "మనం విడిచివెడితే,
ఇది ఏలా బ్రతుకుతుందో!" అనే
వారు.

ఆ పిల్లిపిల్లంటే మా నాన్నగారికి
కూడా చాలా ఇష్టం. ఇష్టం
లేకుండా ఏమవుతుంది? ఆయన
రాత్రి ఏవేళకు వచ్చినా, వచ్చే
దాకా మేలుకునివుండేది. ఆయన
రాగానే 'మ్యావ్' 'మ్యావ్'
అంటూ ఆయన కాళ్ల చుట్టూ నాలు
గయిదుసార్లు తిరిగి, ఆయన్ని భోజ
నానికి కూర్చోబెట్టి తానుకూడా
వొక ముద్ద తిని, అప్పుడు నిద్రపోటా
నికి వెళ్ళేది. దాని ఆప్యాయతకు
మా నాన్నగారికే చాలా ఆశ్చ
ర్యమువేసేది. అది యింట్లో మాతో
పాటు తనూ వొక మెంబరుగా

★ ఋతుకు ను బంధం ★

వాటిని పెట్టి, వాటి తల్లి చచ్చి
పోతే, వాళ్లు కొద్దిగా పాలుపోసి
పెంచుతున్నారు. అందులో ఒకటి
తెల్లగా మతాబువొత్తిలావుంది.
ఆ పిల్ల మీద మా కందరికీ యిష్టం
కలిగింది. మా మేనత్తను అడిగి,

వుండేది. దానిని మేము 'చిట్టి' అని పిలచేవాళ్లం.

2

ఆనాడు ముక్కోటి ఏ కాదశి. అందరం ప్రొద్దున్నే లేచాము. మా చిట్టి కనుపించలేదు. దాని కోసం యిల్లంతా వెతికాము. కాని ఇంట్లో ఎక్కడా లేదు. ఎక్కడికన్నా వెళ్ళిందేమో అనుకున్నాము. కాని అది ఎవరి ఇళ్లకూ వెళ్లదని మాకు తెలుసు. పాలవాడు వచ్చాడు. పాలుపోసి వెళ్లాడు. పని మనిషి, దాని పాలపేటు తోమి వంటింట్లో వెళ్టి వెళ్ళింది. కాని మా చిట్టి రాలేదు. మేము భయపడుతూ అటూ యిటూ తిరుగుతూవుంటే, "మీ నాన్నగారు వచ్చే వేళ అయింది. ఆవేళకు అదే వస్తుందిలే," అన్నది, మా అమ్మ.

మా నాన్నగారు వచ్చారు. కాని అది రాలేదు. నాన్నగారు భోంచేసి మళ్ళీ ఆఫీసుకు వెళ్ళిపోయారు. అది యింకా రాలేదు. కాలం గడుస్తున్నకొద్దీ, మా అమ్మ కూడా కంగారుపడటం మొదలు పెట్టింది - "ఎక్కడకు పోయిందో పిచ్చి మొద్దు!" అన్నది.

మేము యిరుగుపొరుగు వాళ్లని, ఇద్దరి ముగ్గురిని అడిగాము. వారు, మాకు కనపడలేదంటే మాకు కనబడలేదు, అన్నారు. కాలం గడుస్తున్నకొద్దీ దానికి, ఏ అపాయం జరిగివుంటుందో అని నాకు అనుమానం ఎక్కువయింది. చిక్కమొఖం వేసుకుని తిరుగుతున్న మా చెల్లెలిని చూస్తే, నిజంగా గుండె తరుక్కుపోయింది. అస్తమానం దాన్ని ఎత్తుకు తిరుగు

తుండేది మా చెల్లెలు. దాన్ని చంకలో పెట్టుకుని రబ్బరుబొమ్మను తిప్పినట్లు తిప్పినా ఏమీ అనేది కాదు మా 'చిట్టి'. మా చెల్లెలు ఇవన్నీ తలుచుకొని ఏడ్చి, ఏడ్చి వడుకొని, నిద్రపోయింది.

సాయం కాలము పెరట్లో కూర్చుని నేనూ, అమ్మా వెనకింటి మెతో మాట్లాడుతున్నాము. 'మాటా, మాటా మీద పిల్లిపిల్ల సంగతి వచ్చింది. వెనకింటి విడ, 'చెట్టిగారి కుక్క దేన్నో చంపిందని చెప్పకుంటున్నారమ్మా,' అన్నది.

ఈ మాట వినేసరికి నా గుండె గుభేలుమన్నది. ఆవిడను ప్రశ్నల మీద ప్రశ్నలు వేశాను. అది పిల్లి పిల్లా? తెల్లగా బొద్దుగా వుంటుందా? కళ్లు ఎర్రగా మనిషి కళ్లకు మల్లే వుంటాయా? నా ప్రశ్నలన్నిటికీ విడ జవాబు వొకటే 'నాకు తెలియదు' అని.

చెట్టిగారి అమ్మయిన నాకు స్నేహితురాలే. మేమిద్దరం కాన్యం టులో చదువుకున్నాము. ఆగలేక సంగతి తెలుసుకుందామని చెట్టిగారి యింటికి వెళ్లాను. ఆమె యింట్లోనే వున్నది. తన కీసంగతి ఏమీ తెలిదని చెప్పి, వాళ్ల పనివాణ్ణి పిలిచి, అడిగింది. రాత్రి తమ కుక్క ఒక పిల్లిపిల్లను చంపినవిషయము నిజమేననీ, పిల్లిపిల్ల యెవరిదో తెలియదనీ చెప్పాడు వాడు.

'ఎందుకు చంపింది?' అని అడిగాను.

'ఇంట్లోకి వస్తుంటే కుక్క ఎగబడి పట్టుకుంది. మేము వచ్చేటప్పటికే నోట కరుచుకొని విదిలించి

చంపివేసింది. పార్కు-దగ్గర పడవేశాం' అన్నాడు.

■ పార్కు. మాయంటిముందు వున్నది. నేను అక్కడకు పరిగెత్తాను.

3

నేను పార్కు-దగ్గరకు వెళ్లటం చూచి మాయంటిముందు ఎవరి కోసమో ఎదురు చూస్తున్నట్లు నుంచున్న మాతమ్ముడూ, చెల్లెలూ పరుగెత్తుకొని వచ్చారు. అందరం పార్కు-చుట్టూ వెదికాము.

దూరంగా వెదుకుతున్న మా తమ్ముడు, "అక్కా?" అని పిలిచాడు. మేము వాడిదగ్గరకు పరుగెత్తుకొని వెళ్లాము. అక్కడ ఒక గుంట వున్నది. ఆ గుంటలో వున్నది పిల్లిపిల్ల. దాన్ని చూచేసరికి నా కళ్లలో నీళ్లు తిరిగాయి. 'పాపం' అన్నాడు, మా తమ్ముడు. మా చెల్లెలు ఎక్కి ఎక్కి ఏడవటం మొదలుపెట్టింది. పిల్లిపిల్లను కాదు మేము చూచింది - పిల్లిపిల్ల కళ్ళెర్రాన్ని. దాని వొళ్లంతా నెత్తురేచచ్చి పడివుంది.

నా కళ్ళను నేను నమ్మలేకపోయాను. గుమ్మటంలాగ ఇల్లంతా కలయతిరిగే మా 'చిట్టి' కదలకుండా రక్తంముద్దలాగు పడివున్న ఈ పిల్లి పిల్లేనని అనుకోలేకపోయాను.

ఇంతలో మా చెల్లెలు, "చిట్టిని యింటికి తీసుకొనిపోదాం" అన్నది ఏడుస్తూ.

మేమంత ప్రాణపడంగా పెంచుకున్న పిల్లిపిల్లనూ, మాతోపాటు తిరిగిన పిల్లిపిల్లను, నేను విడిచిపెట్టి వెళ్లలేకపోయాను. ఇంతలో మా తమ్ముడు వొక బుట్ట తెచ్చాడు.

గురు శిష్యులు
ఫోటో : సి. పూర్ణయ్య, విశాఖపట్నం.

ఋణానుబంధం

మేము ఆ కళేబరాన్ని బుట్టలో పెట్టుకొని ఇంటికి తీసుకొనివెళ్లాము. మమ్మల్ని చూచి మా అమ్మకూడా కన్నీరు పెట్టుకుంది. 'పిచ్చి మొద్దు కుక్క, కరుస్తుందనికూడా తెలియక పోయే' అన్నది; కళ్లు తుడుచు కుంది.

'ఏలాగూ తెచ్చారు. దానికి దహనసంస్కారాలు చెయ్యండి,' అన్నది అమ్మ.

మా దొడ్లో ఒక జామచెట్టు వున్నది. ■ జామచెట్టు అంటే మాకందరికీ యిష్టం. మా తమ్ముడూ, మా చెల్లెల్లా ఎప్పుడూ దానిమీదే వుంటారు. ఆ చెట్టుకింద పాతి పెట్టటం మంచిదని తోచింది నాకు. చుట్టుపక్కల వున్న స్నేహితులను పిలిచి ఆ చెట్టుకింద మా చిట్టిని సమాధిచేశాము...

ఇంతలో మా నాన్న గారు వచ్చారు. ఆసీనునుంచి వస్తూవస్తూ

మా మేనత్తగారి యింటికి వెళ్లి ఆమెను తీసుకొనివచ్చారు. నాన్న గారిని చూడగానే మేము ఏడుపు ఆపుకోలేకపోయాము. మా చెల్లెలు మరీ. ఒక్కసారిగా ఏడవటం మొదలుపెట్టింది. నేనూ, అమ్మా జరిగినసంగతంతా చెప్పాము. మా నాన్నగారు బిగబట్టుకొని నుంచున్నారు. కాని ఆయన కళ్లు చెమ్మగిల్లటం నేను చూచాను. నాకు దుఃఖం పొర్లిపొర్లివచ్చింది.

నా దుఃఖం చూచి "పిల్లిపిల్ల చచ్చిపోతే ఎక్కడన్నా ఏడుస్తారా?" అన్నది మా అత్త.

"నీకు తెలియదత్తా, అదంటే మాకు ప్రాణం; మేమంటే దానికి ప్రాణం; మేమంతా కలిసిపెరిగాం" అన్నాను.

"అంత ప్రాణం అయితే సరిబంధాలు పూరికే పోతవటే. అదివదో ఒకరూపంలో మళ్ళీ మీ యింట్లో పుడుతుంది," అన్నది అత్త మా అమ్మవంక చూస్తూ. "ఋణానుబంధం కాకపోతే మనిషి పోయినట్లు మీరింత విచారపడతారా?" అన్నది. మా అత్తయ్యమాట నిజం అయింది. పది నెలలు చాటకముందే మాకు తమ్ముడు పుట్టాడు. ఆ పిల్లిపిల్ల మమ్మల్ని విడిచిపెట్టలేక ఈ రూపంలో పుట్టిందని మా ఉద్గేశము. అందుకనే మా తమ్ముడంటే మా కందరికీ ప్రేమే కాకుండా గౌరవం కూడా...

4

వాడి పుట్టినరోజు పండక్కి నేను వాడికి పాలుతాగేందుకు నొక ప్లేటు కొని యిచ్చాను. పిల్లిపిల్లలాగా వాడు, ఆ ప్లేటులోనే తాగుతాడో, లేకపోతే ఎక్కడపడితే అక్కడ తాగుతాడో, చూడాలి... ★

నా కవిత్వాభ్యాసం

అప్పటికి నాకు ఎనిమిదేళ్ళ కంటే ఎక్కువేవు. మా తండ్రిగారి మేనగోడల మీమారును జ్యోతి నా కంటే బాగా పెద్దవాడు; ఆంగ్ల ఖు సాహిత్యంలోకి కొత్తగా అడుగుపెట్టాడు. 'హామెట్' నాటకం లో హామెట్టి తామ్రాకు స్వగతాన్ని మహాత్మాహంధో బిగ్గరిగా చదివేవాడు. నా అంతకు ప్రాణి పేరి కవిత్వం వ్రాయించాలని అతడి కంఠం నాకు ఆలోచన తీరేంతో నాకర్థం కాలేదు. ఒక రోజు మధ్యాహ్నం నన్ను తన గదికి పిలిపించాడు. ఏంన్నా పెద్దం రాయమని నన్ను ప్రోత్సహించాడు. పద్యాలు గుమాత్రంతో వ్రాయబడే ఒక రకం ధందమని వివరంగా గోచించాడు.

అంతవరకు నేను గూనినవల్లా అచ్చు ఘోషకొల్లలో ముచ్చటగా ముద్రించబడిన పద్యాలు మాత్రమే ఆపద్యాలలో ఎక్కడా కొట్టి పేతు, తుగులు గాని, మాటలు దొరక్క, భావం కరక్క తన్నుకోవడం గాని ముచ్చటగా ఉండేవి కావు. అంత కలుగజేటం గా, నిబ్బరం గా కవిత్వం వ్రాయడం ఎంత తిన్నకున్నా నాకు ఏతినపుడుదా అని అనుకునేవాడి.

ఒకరోజు మాయంట్లో ఒకదొంగ వట్టు బడాడు. గోంగ ఎలావుంటాడో మార్గామనే తిహానిహానోన, చెప్పలేనంత భయంతోను వణికిపోతూ దగ్గరికి వచ్చాను. తీరా చూస్తే చాకి మామూలు మనిషిలాగానే వున్నాడు! మాయంటి కొపలా వాడు ఆదొంగని పాపం పట్టుకుని, కొంచెం గట్టిగానే చేయి వేసుకున్నాడు. నాకు చాలా జాలివేసింది. నాకవిత్వం వీషయంలో కూడా నా కన్నకు ఇటువంటి జాతే కలిగింది.

ఇప్పుడవచ్చిన కొన్ని మాటలు విరి ఒక దానిపక్కన ఒకటి పద్మాలుగు మాత్రలకు సరిపడేట్లు అమర్చాను. మళ్ళీ చదివిమానుకుంటే, అది కవిత్వమనే భ్రాంతికూడా కలగలేదు. అందుచేత ఇప్పటికీ ఎవరైనా కవిత్వంమీద చేయివేసుకుంటుంటే, ఆశోకన గొంగని కొడుకున్నప్పుడు పడినంత బాధాపశుకూంటాను. ఏంబాధ పడితే ఏంలాభం? వాళ్ళ చేతులనుంచి కవిత్వాన్ని తప్పించలేమగదా! బహుశా దొంగలు

కూడా అంతమంది చెప్పలో, అంత బాధ పడవుంటు.

పర్యం ప్రాయాదానికి ముగిసి పారి

=====

రవీంద్రనాథ టాగూరు

=====

ప్రయత్నించనే ప్రయత్నించాను గనుక కాస్త పెగుతు పగిలింది. ఇక నాకవిత్వ

న క్లిక క్లంపేసి ఆపడానికి శోధకాలేగు మా గుమాస్తాల్లో ఒకాయనడిగి ఒక వ్రాత పుస్తకం సంపాదించాను. అది నీలపు కాగితాల పుస్తకం. పెన్సిలు తీసుకుని దాన్నిండా వంకరటింకరగా రూపొందితాను. బాల్యసహజమైన పెద్ద పెద్ద వంకర అక్షరాలతో పద్యాలు వ్రాయడం ప్రారంభించాను.

కొత్తగా కొమ్ములు మొలిచే లేడిపిల్ల ఎక్కడపడితే అక్కడ కొమ్ములతో కుళ్ళిగించినట్లు, నేనుకూడా నావల్చిగాని కవిత్వంతో గందరగోళం లేవదీశాను. నా కవిత్వంచూసి మా అన్నయ్య* మహామెచ్చు

* మహారి రివేంద్రనాథ టాగూరుకు ఏడుగురు కొమారులు. రవీంద్రుడు ఆఖరివాడు. ఇక్కడ అన్నయ్య అంటే ఆరవ అన్నయ్య.

“తొలి వార్త”

భాగ్య: ప. మాధవరావు, విజయవాడ.

పెళ్ళినాటికి దాచుకోవే, ముత్తయమ్మలు రాలునేమో :

నా కవితాభ్యాసం

కున్నాడు. విశేషావధులు దొరుకుతారా అని అట్లంతా చెదికాడు.

నా కిప్పటికీ బాగా జ్ఞాపకం. ఆరోజున మే మిద్దరం మా జమిందారీ ఆఫీసు గదుల్లో అక్కడి ఉద్యోగులందరినీ నా కవిత్యంతో ఓడించి, తిరిగి వస్తున్నాము. దోవలో "ది నేషనల్ షేపర్" సంపాదకుడు నవ గోపాల్ మిత్ర తారసిల్లాడు. ఆయన అప్పుడే మాయంట్లోకి వస్తున్నాడు. ఆయన్ని మా అన్నయ్య నిలవేశాడు. "నవ గోపాల్ బాబూ! మాకారాజీ మా రవి

పద్యాలు వ్రాశాడు. వింటారా?" సమాధానం కోసం ఆగకుండా చదవసాగాను.

నా రచనలు అప్పటికున్న వే బహుకొద్ది. అన్నీ కలిపి జేబుల్లో తేలి గా మోసుకు పోవచ్చు. నేనే గ్రంథకర్తని, ముద్రకర్తని, ప్రచురణకర్తని. మా అన్నయ్య మాత్రం నాకు ప్రకటనకర్త (ఎడ్వైజర్ ప్రజర్) గా పనిచేశాడు. నా పద్యాలు పద్యం మీద వ్రాసినవి. మెట్టదగ్గరే నిలబడి నవగోపాల్ బాబుకు పద్యాలు వినిపించాను. నా ఉత్సాహం తొరస్థాయి అందుకున్నది గనుక కంఠంకూడా తొరస్థాయికి మోచ్చించి చదివాను. "బావుంది, బావుంది"

అన్నాడాయన. "కాని, ద్వితీయం అంటే ఏమిటి?" అని అడిగాడు.

ఈ పదం నా కక్కడ దొరికిందో నాకు జ్ఞాపకం లేదు. ఇంకొక మామూలు మాట ఏదైనా ఆ ఛందస్సులోకి సరిపోయేదే. కాని, కావాలనే 'ద్వితీయం' అనే పెద్దమాట ఉపయోగించాను. దాని మీదే నా ఆశలన్నీ పెట్టుకున్నాను. అంతకు ముందు నా పద్యాలు విన్న మా ఉద్యోగులు ఆమాటవిని గుండెలు బాదుకున్నారు కూడాను. కాని ఎందు చేతో మరి నవ గోపాల్ బాబు మాటతో డంగై పోలేదు సరికదా, చిరునవ్వు నవ్వి వూరుకున్నాడు! "అబ్బే, ఈయనకేమీ తెలియదని 'సహృదయుడుకా'డని నిర్ధారణ చేసుకున్నాను. మళ్ళీ ఆయనకి నా కదిత్యమెప్పుడూ విని పించలేదు. తిరవాత నేను వయస్సులో పెద్దవాణ్ణివూ వచ్చానుగాని, నాకవిత్యం విశేషాడు సహృదయుడైంది, కానీది తెలుసుకునే పద్ధతి మాత్రం బోధపడలేదు. నవగోపాల్ బాబు హేళనగా నవ్వి న్నా, నా 'ద్వితీయం' మాత్రం తేనె తాగి మత్తైక్కిన తుమ్మెదలాగ దాని స్థానంలో అది అంటి పెట్టుకుని ఉండిపోయింది.

* * *

■ నిలపుకొనితాల పుస్తకం అనతి కాలంలో నిండిపోయింది. దాన్నిండా గీతలు, అక్షరాలతో గజబిజిగా గిజిగాడు గూడులాగ తయారైంది. రచయిత దాని మీద మాపే ఆప్యాయత మూలనగాబోలు, ఆపుస్తకం కాస్తా సలిగిపోయింది. పేజీల మూలలు లోపల ఉన్న పద్యాలు బయటికి పారిపోకుండా ఆపుతున్నట్లు వంకరతిరిగి వైకి లేచాయి. చివరికాపుస్తకం ఏ వైతరణీ ప్రవాహంలోపడి కొట్టుకుపోయిందో మళ్ళీ నాకంటపడలేదు. నాపద్యాలు అచ్చు యంత్రపు రోల్లరుమధ్య సలిగి సరకబాధ పడవలసిన అవస్థ తప్పిపోయినందుకుమాత్రం నేనిప్పటికీ సంతోషిస్తాంటాను. వాటికి జవనమరణ రహితమైన కైవల్యపదం సిద్ధించి వుంటుంది.

కవిగా నాపేరు దశదిశలా వ్యాపిస్తుంటే, నాకు సంబంధిత పట్టుగా మాస్తా వూరుకున్నాననిమాత్రం చెప్పను. సత్కారిబాబు మాక్లాసుమేష్టారు కాక పోయినా, నేనంటే ఆయనికి చాలా యిష్టం. ఒకరోజున ఆయన నన్ను పిలిపించి "ఊ, నువ్వు కవిత్యం వ్రాస్తున్నావన్న మాట," అని అడిగాడు. నేనుకూడా నిజం దాచలేదు. ఆరోజునుంచీ ఆయన నన్ను అసహతడపా పిలిచి, రెండు పద్యపాదాలు

యిచ్చి, నన్ను మరో రెండుపాదాలతో పూర్తిచేయను నేవాడు.

మాస్కూలు నూపరింతుండెంటుపేరు గోవిందబాబు. నల్లగా, పొట్టిగా, గుమ్మటంలాగ వుండేవాడు. మామేడ రెండో అంతస్తులోని ఆఫీసు గదిలో, ఎకాంట్ పుస్తకాలు ముందువేసుకుని కూర్చునేవాడు. ఎప్పుడూ నల్లటి నూలు గరించేవాడు ఆయనంటే మాకు చచ్చేవాడు. ఆయన్ని చూస్తే యమగర్జరాజు ఇలాగే వుంటాడనిపించేది. ఒకసారి నన్ను నాకంటే పెద్ద పిల్లలు అయిదారుగురు వెంటబడి తిరుచునాగారు. నేను భయపడి ఆయన గదిలో దూరాను. నా పక్షాన నాక్కొమ్మిచ్చేందుకు నా కన్నీళ్లు తప్ప మరెవరూ లేరు. అప్పటినుంచీ ఆయనకి నేనంటే వాత్సల్యం కలిగింది.

ఒకరోజున ఆయన నన్ను తన గదిలోకి పిలిపించాడు. భయంతో బిక్కచచ్చి వెళ్లాను. కాని, మాసీ మాడగానే “జి. సుప్రకవిత్యం వ్రాస్తున్నావన్నమాట,” అని అడిగాడు. అవునని చెప్పేశాను. ఏదో పెద్ద నీతి నూత్రం చెప్పి దానిమీద పద్యం వ్రాయమన్నాడు. ఆ నీతి ఏదో జ్ఞాపకం లేదుగాని, ఆ తరుణంలో నన్ను అలా అడగడమే ఆయన వాత్సల్యానికి సూచన అంటే ఎవరూ నమ్మరు—ఆయన చెల్లెం కింద చదువుకున్న విద్యార్థులు తప్ప.

మర్నాడు పద్యాలు వ్రాసి పూర్తిచేసి ఆయనకిచ్చాను. వెంటనే నన్ను పెద్ద క్లాసుకి తీసుకుపోయి, అక్కడి విద్యార్థుల ముందు నుంచో పెట్టి “చదువు” అని ఆజ్ఞాపించాడు. నేను గొంతెత్తి వదిలాను.

ఈ నీతి పద్యాల్లో ఉన్న ఒక్క విశేషమూ ఏమిటంటే, వాటి విభూతన మాలూ ఇంతవరకూ దొరకలేదు. కాసు పిల్లలమీద పద్యాలు నైతిక ప్రభావం కూడా నా కంటగా ప్రోత్సహా మివ్వలేక పోయింది. నేను చదువుతున్నంతసేపూ నామీద ఎవరికీ భయభక్తులు కలిగినట్లు లేదు చాలమంది అవి నేను వ్రాసినవి కావని నిశ్చయించుకున్నారు. ఒక కుర్రాడు, నా పద్యాలు విపులకంలోంచి తన్నురించబడ్డవో ఆ ప్రస్తకం ఒక్కచిటికెలో తీసుకు రాగల నన్నాడు. కాని తీసుకురమ్మని ఎవరూ వాణ్ణి అడగలేదు. చివరికి, నన్ను మాసీ నామాదిరిగా కవితా కన్యను పాణిగ హణం చేసుకు తీరాలని పట్టుబడిన వాళ్ళ సంఖ్య రోజురోజుకీ వృద్ధికొనబోయింది. అయితే అందుకు వాళ్ళనుసరించిన పద్ధతులు మాత్రం నైతికాభివృద్ధికి ఉపకరించేవిగా లేకపోవడం చింతించదగినది.

ఈ రోజుల్లో ఒక బాలుడు పద్యాలు

“ఎవ్వరేమన్నారు, ఎద్దెటిపావా!”

భాటో: పి. శివరామరాజు, మద్రాసు.

వ్రాస్తున్నాడంటే అందులో వీసమెత్తు వింత కూడా లేదు. కవితాన్ని గూర్చిన మోజు (గ్రామర్) ఎప్పుడో పోయింది. నా చిన్నతనపురోజుల్లో కవిత్యం వ్రాసే కొద్దిమంది స్త్రీలనూ భగవత్ సృష్టిలోకల్లా ఆపు రూపమైన ప్రాణులుగా భావించేవారు. ఈరోజుల్లో ఫలానా అమ్మాయి కవిత్యం వ్రాయడం లేదంటే “అసంభవం, నమ్మను గాక నమ్మను,” అనేవాళ్ళున్నారు. మొదటి క్లాసుతో ప్రారంభించి చివరిక్లాసుకు వెళ్లేలోపుగానే నేటికవిత్యం మొలకెత్తుతున్నది. అందుచేత నాచిన్నతనంలోలాగా బాలురకవిత్యాన్ని గుర్తించి ప్రోత్సహించే గోవిందబాబులు ఈ రోజుల్లో కనబడరు.

మా అన్నయ్య గుణేంద్రనాథునికి *

* స్వయానా అన్నయ్యకాదు. తెండ్రి పోదరుని కుమారుడు. గుణేంద్రనాథ్ కుమారులే ప్రసిద్ధచిత్రకారులు గగనేంద్రనాథ్ టాగూర్, అవనీంద్రనాథ్ టాగూరు.

నాపద్యాలు వీలైనప్పుడల్లా వినిపించేవాణ్ణి. ఆయన ఆశ్చర్య తీవ్రమిరుక్కుకున్నాడు. నాపద్యాలు విని ఆయన పలికుచ్చిన అభిప్రాయాలునిజానికి ఎడ్వర్డ్ బైట్ మెంట్లుగా బాగా పని పోస్తాయి అయినా, నా కవిత్యంలో మరీ పసితనం కనిపించినప్పుడల్లా “హా! హా!” అని నవ్వేవాడు.

ఒకరోజున “భారతమాత” మీద పద్యాలు వ్రాశాను. ఒక పాదం చివర ప్రాసకోసం చాలనేపు తన్నుకున్నాను. చివరికి “బండి” అని అర్థం వచ్చేమాట దొరికింది. వెంటనే ఆ “బండి”ని అవసరమన్నా లేకపోయినా, వచ్చేందుకు సరియైనరోడ్లన్నా లేకపోయినా లొక్కొచ్చి పద్య పాదం చివర నుంచో వెళ్లాను. ఈపద్యం విన్నప్పుడు గుణేంద్రనాథుని నవ్వుతున్నానంటే అబద్ధి ఎక్కడికెగిరిపోయిందో ఎగిరిపోయింది; మట్టిదాన్ని గురించిన వార్తలు నాకు చేరలేదు. ★

సమస్యలు

క్రినాడు శ్రావణ మంగళారం.

“పెట్టైన పడుచులంతా ముత్తైదుతనాన్ని పెంపొందించుకునే రోజు” అంటూండేవాడు మామయ్య. సరూ అక్కయ్య కూడా నోచుకుంటోంది మంగళ గారీవతం. తెల్లారే లేచి తలంటి పోసుకుంది. ఆ రేసిన పట్టుచీర కచ్చాపోసి కట్టుకుని పీటకీ పసుపు రాస్తూ కూచుంది. గుమ్మాలిండా పచ్చగా పసుపు. పసుపు మీద పెద్దపులి మచ్చల్లా మెత్తిన కుంకుమ, బియ్యప్పిండి చుక్కలు, గుమ్మాలకి మామిడిమండలు, అచ్చం వెల్లివారిల్లులా వుండి మాడాబా!

“ఏరోయ్, పండుగఅనా ఇవాళ ఎనిమిదైనా లేవలేదు?” నాన్న గారు కేకేశారు దొడ్లోస్నానం చేస్తూ.

శ్లో (13)

సిక్కిదాబాదు.

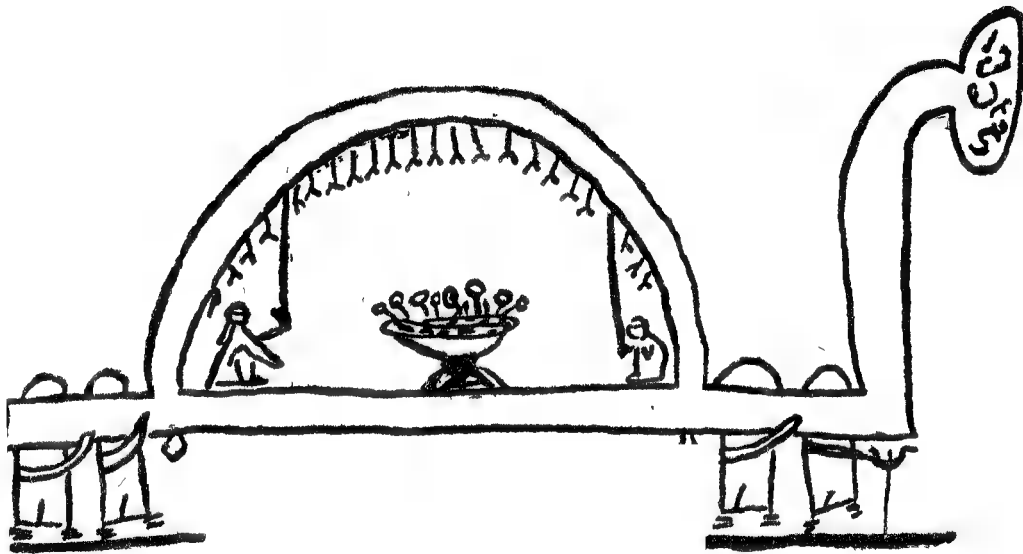
విసుక్కుంటూ లేచి పక్క చుట్టాను. చేతులో శల్లపాడేసు కుని, వంటింటి గుమ్మంలోకెళ్లా, అమ్మో చేస్తోందో చూద్దామని. అడ్డడు తప్పెలతో లడాయేస్తోంది! అది చుస్తేగాని గుర్తురాలేదు, ఇవాళ అత్తయ్యవాళ్ల భోజనం మాఇంట్లోనేనని.

“ఏరోయి సిక్కిప్పడే తెల్లారి

నట్లుండే?” అంది అత్తయ్య దోస కాయలు చెక్కుతీస్తూ.

నవ్వుతూ దొడ్లోకెళ్లాను. గబ గబా మిగతాపంతా కానిచ్చి స్నానం చేశాను. తల దువ్వు కుంటూ టైం టేబుల్ చూశా. “ఊ... పెథవ చదువు” ఇవాల్టికి ఇంట్లోనే ఉండాలని పించింది. అన్నట్టు అమ్మ నిన్ననే చెప్పిందిగా!

వెల్లి వంటింటి గుమ్మంలో కూర్చున్నా. నాన్నా, సరూ అక్కయ్య పొగలో అమ్మ వారితో సతమతమాతున్నారు. నాన్నగారు గౌరీనహస్రనామాలు తియ్యగా చదువుతూంటే అక్కయ్య మా దొడ్లోపూసిన

పల్లకీ: అల్లుమోలు సావిత్రి (6), గునుపూడి.

మల్లెపూలు అమ్మవారి మీద
వేస్తోంది. పూజాంతరవాత
వాయనం ఇవ్వటం గారెలు, బజ్జీలు
పెట్టిన పల్లెం అత్తయ్యకచివరా,
అక్కయ్యకచివరా పట్టుకున్నారు.

“ఇస్తే వాయనం” అంది అక్క
నన్ను చూచి నవ్వుతూ. అత్తయ్య,
అక్కవైపు గుడ్లురిమిచూచి “పుచ్చు
కుంటి వాయనం” అంది.

“నా వాయనం పుచ్చుకున్న
వని తెవరు?”

“గారీ పార్వతి”

“కోరితి వరం”

“ఇస్తే వరం”

తంతు పూర్తయింది మహా
వైవేద్యమయింది. మా నివేదన
కావాలిక! నాన్నా, మావయ్యా
మడి కట్టుకుని పక్కగా కూర్చు
న్నారు. నాకు పక్కగా పీట
శారు.

“పండగ నాడు ఈ దిగి నే
(డ్రెస్సు) మిట్రా?” అంది అత్తయ్య
నావైజామా వైపు చూస్తూ.

వీళ్ళ పోరుపడలేక బసీను తొడ
గటం మానేశా అన్నం తినేట
ప్పుడు. మొలమీద పంచ నిలవ
దాయ! ఏంచేసేది?

పెళ్లి కూతురు :

రిప్పబర్డుల ఉమాకంకర్ (14) గంటూరు.

అమ్మయ్య! గారె, బజ్జీ, పర
వాన్నం, పీటన్నిటితో కుస్తీపట్టే
నరికి, కూర్చున్నవాణ్ణి లేవటానికి
భగీరథ ప్రయత్నం మైంది.
(ఎన్నడూ రాయనివాడిని, ఒకరోజు
కాపి రాసేనరికి మా క్షేపరుగారు
'భగీరథప్రయత్నం' చేశావురా
అన్నారు) పండగ కదా అని
తమలపాకులు వేసుకొండకు పర్చి
వన్ దొరికింది. అందరికీ తెలిసి
రెండుకులు, ఒక వక్క. బ్లాకు

మార్కెటుగా నాలుగాకులు, ఒక
వక్క, అక్కయ్యచ్చింది ఎవరూ
చూడకుండా.

పొట్టబరువు తగ్గగానే అక్క
పేరంటాల్లని పిలవడానికి బయలు
పడేరిది. పెంట, నేను తోడు, మగ
వాణ్ణి! కొండ రిఫ్లల్లో, అక్క
య్యాడువాళ్ళు అప్పుడే ఇచ్చేశారు
వాయనం. నానెత్తిన పడింది శన
గలు మోయవలసిన భారం!

ఇంటి కొచ్చింతరవాత తమల

పాకులు పట్టిలు కట్టడం. పూచిక
పుల్లలు నేనే చీరాను. రెండుకులు,
రెండు పచ్చొక్క ముక్కలు ఒక
పట్టిలో. కద్దాన్నంతనే పూ నాడవ
డడుతూనే వుంది! పసంతా అయే
నరికి రెండైంది. అమ్మ వంటిం
ట్లోనే పీటవాల్చి, దానిమీద తల
వుంచుకుని నడుంవాల్చింది అమ్మ
నిద్ర పోయిన అదనుచూచుకొని
అక్కయ్య 'పత్రిక' తీసింది. నేనూ
బామ్మలు చూశాను.

1. ఆట కత్తెలు
విరా యశోద (15) చోడవరం.

★ శ్రావణ మంగళవారం ★

ఇంతలో రామారావు వచ్చాడు.
నాలుగైంది. “బడికి రాలేదేరా?”
అన్నాడు.

“అవును” అన్నా ధీమాగా.
“ఆడుకుందుకు తావా?”

“ఊ.....హూ....”

ఎక్కిరించి వెళ్లిపోయాడు
వాడు. అడవాళ్లు మాట్లాడుకుం
టూంటే వినాలని సరదా నాకు.
“శశీ” అన్నా రెవరో.

తలెత్తి చూసేసరికి నట
రాజన్, పక్కింటి శకుంతలమ్మ
గారి కొడుకు.

“ఎన్నాడా?” అన్నా.

నేను అరవం మాట్లాడటం
చూసి ఇకిలించాడు ‘నటరాజన్’

మొహం కడుక్కున్నా
నబ్బతో. అక్క పాడర్ రాసి
కొత్తచొక్కాలాగూ తొడిగింది.

చల్లపడింది. వాకిట్లోరైలా
టాడుకుంటున్నారని పిల్లలు. దుమ్ము
రేగుతోంది.

పేరంటాళ్లంతా వచ్చారు. మా
తెలుగుమేష్టారి పెళ్లాం పాటపాడింది
ఒకసారి. రెండుబామ్మలు చూశారు.
“అందానికి నేను, సంగీ
తానికి మా చెల్లాయి” అని వుంది.

ఒకటివోంటె, మరొకటి
గాడిదా! గుర్తొచ్చి నవ్వుకున్నా.
అక్క, అమ్మ, అత్తయ్య వచ్చిన
వారందరికీ పసుపురాసి, గంధం
పూసి, బొట్టుపెట్టి శనగలిచ్చారు.

పిల్వినవాళ్లంతా వెళ్లారు.
పిల్లలు చేసిన అల్లరి తగ్గింది.
“శకుంతలత్తయ్య గారు రాలేదురా

తల్లూ పిల్లలూ :

చిత్రకారుడు :—గుజరాత చిత్రకారుడు (6) స్కూల్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ ఎండ్ డ్రాఫ్ట్స్, విజయనగరం.

ఇంకా" అక్క వాక్కిట్లోకి చూస్తూ
"వెళ్లి కేకేస్తావురా?" అంది.

ఒక్కసరుగున నటరాజు నే
గారింటికెళ్లా. అడుకునేందుకు వెళ్లి,
ఇంకారాలేదు కాబోలు, ఇంట్లో
లేదు. వంటింటి గుమ్మంలోకెళ్లి
"ఎన్నాంగో మామిగారూ!"
అన్నా.

ఆవిడ కుంపటిమీద చారుపెట్టి
తీరుబడిగా కూర్చుంది, ఎదు
రుగా పీటమీద. నేను పిలవటం విని
గుమ్మంపైపు తిరిగి "ఏమిరా?"
అంది.

"అక్క పేరంటానికి పిల్చుకు
రమ్మంది"

"నీవుపో, నే నిప్పుడే వస్తును"
నాకు సవ్వోచ్చింది. నాకొచ్చిన
అరవమంతకూడా రాదు, అత్తయ్య
గారికి తెలుగు!

పావు గంటంతరవా తొచ్చింది.

"ఏమండీ ఆలస్యమయిందేం"
అమ్మ అడిగింది పసుపురాస్తూ.
అక్క బొట్టుపెట్టి శనగలిచ్చింది.

"రసం కాగుతుందండీ పొయ్యి
మేల, చారు మరుగుతేదా మాకు
బాగుండదండీ"

"చారు కాగినకొద్దీ రుచి
టారు కడుటండీ మరి" అంటూ
అత్తయ్య ఆవిడ దగ్గరగా జరిగింది.

"యారు సెప్పినారండీ? పొం
గకముందుచాచారు దించి వేయ
వాల, లేకపోతే పొగకంపు
వేస్తది!"

"అత్తయ్య గారికి, అప్పడానికి
నెయ్యిరాసి తెచ్చియ్యవే" అంది
అమ్మ, అక్కవంక చూసి.

అప్పడం లింటూ "అప్పడందా
పెట్టాంటే నోరు బాగా చేసారను

కుంటిని అడడా... ఇదియేమి అప్ప
డబ్బా రొంబకారమా ఇరుకుదె?"
అందావిడ నడినెత్తిన కొట్టుకుంటూ
(కారం నెత్తికెక్కి)

అమ్మకి అత్తయ్యకి మనుషుల
కొచ్చినంత కోపం వచ్చింది!

నాకూ వచ్చింది, లేకపోతే ఏమిటి
వరీ, నిజేసంలాంటి అప్పడాల్ని
తిడుతూంటే.

"కారంగా వున్నాయా?" అంది
అమ్మ కోపమాపుకుని.

"అప్పడమంటే ఇలాగ కాదండీ

దినదినమునకు ఇంక స్వచ్ఛమైనటువంటియు,
ఇంక మనోహరమైనటువంటియునైన చర్మము

రెక్సోనాలోని కేడిల్తో ఈ అద్భుతమైన మార్పును మీరు తెచ్చుకొంటారు

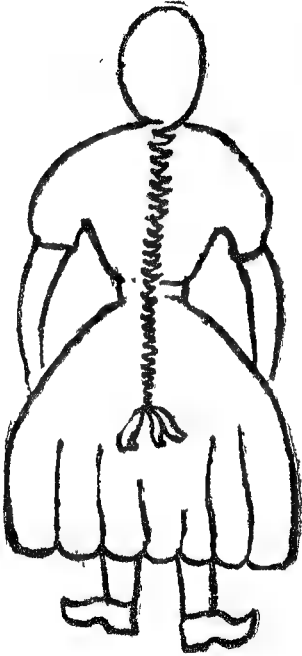
రెక్సోనా యొక్క కేడిల్తో గుడిసొన్న మరుగున మీ శరీరము
మీద బాగా దుద్ది తరువాత కడిగివేయండి. మీ శరీరము దిశా
దినమునకు ఇంక మృదువుగును. ఇంక వ్యవస్థగాను
అగుటను చూస్తారు.

రెక్సోనా
ఇది ఒక్కటే కేడిల్తో గుడిసొన్న

* శరీరమును రోషం చేయకుండా, శరీరమును
మెల్లగానే మృదువున చేయునైన మనలకు ఒక
ప్రత్యేక మిశ్రమనువల సాధనం.

R.P. 100-50 TL

రెక్సోనా ప్రొడక్టులకు సంబంధించిన కలెక్షన్ ఇండియాలో కలెక్షన్ చేయించినది

వాలు జడ

కాశీనాథుని లక్ష్మీనరసాదేవి (7)
తాడేపల్లి గూడెం.

శ్రావణ మంగళవారం

చేయడం, పిండి ఆముదముతో మెత్తగా మర్దన చెయ్యవాలి. నల్లేరురసంతో పిండి నాలుగు గంటలు నలగ కొట్టవాలి. అప్పుడు దానిని మెత్తవాలి. అనలు కారమే నెయ్యిరాదండి" అందా విడి అక్క-ఇచ్చిన మంచి నీళ్లు తాగుతూ.

“అలాగా” అందత్తయ్య ఆవిడ చెప్తున్నంతసేపూ ఆపకంగా నోరు తెరుచుకుని.

“ఇంకనే పోయినట్లు” అందా విడ గుమ్మందాటుతూ. అన్నంతని, తాంబూలం వేసుకుని మబ్బుగా లేదుకదా అని ఊబామిడి కల్లా.

పుణ్యమేవరిది?

ఎమ్. వి. ఎస్. ఆర్. శర్మ (12) కాటూరు.

పాతరోజుల రాజబిక్కడు జాతికంతకు ఖ్యాతి తేగల దేవళం కట్టించవలెనని పూనుకున్నాడు.

రాజు దలచిన కొదవ ఏమిటి? మోజుమీరగ వ్యయప్రయాసలు లెక్కచేయక చక్కగా గుడి పూర్తిచేశాడు.

నిక్కముగ ఇటువంటి మందిర మెక్కడందని జనులు పొగడగ చక్కగా తనపేరు ద్వారం పైన కూర్చాడు.

ఉత్సవాలూ సంబరాలూ పచ్చపచ్చగ పెప్పుమీరగ హెచ్చు అలసటచేత భూపతి నిద్రపోయాడు.

నిదురలో కల ఒకటికన్నా డెదురుగా తన మందిరం అది. కాని ద్వారంపైన పేరొక ఆడుదానిదిగా!

రాజు అచ్చెరువంది రెండవ రోజు భటులను రాజ్యమంతా పెదకి ఆవిడ ఎక్కడుందో తెండి అన్నాడు.

భటులు కాటికి కాళ్లుజాచిన కటిక ముదునలి పేదరాలిని ఒక్కతెను ఆరాజు ముందుకు తోడితెచ్చారు.

మందిరం కట్టటానికి నీ వందచేసిన సాయమేమిటి? ఎందుకో నీపేరు ఉందని రాజు అడిగాడు.

మందిరానికి రాళ్లుమోస్తూ కుందిమ్రుందిన ఎద్దులకు నే మేతవేసిన మాట నిజమని అవ్వ పలికింది.

కీర్తికోసం పాటుబడితే ఆర్తిబాపినదామె అని రాజు ముదునలియామె పేరే చెక్కమన్నాడు.

బిచానా పరుచుకుని హాయిగా పడుకున్నా. చల్లగా పెన్నెలా, జలజలా రాలిపోతున్నా యేమో అన్నట్లు మినుకు మినుకుమనే నక్షత్రాలు. మగతగా నిద్ర మత్తో

చ్చింది. చల్లగా మల్లెపందిరిమిది నుంచొచ్చేగాలి జో కొట్టింది. హాయిగా నిద్రపోయాను, శ్రావణ మంగళవారం పరమాన్నాన్ని గుర్తుచేసుకుంటూ. ★

బూత్తునారి

[కాశీ మజలీ కథలు; అరేబియానీ నైట్సు కథలు నిజంగా జరిగినవి కావు. అవి కాలక్షేపం కోసం చేసిన కల్పకథలు వాటిని గురించి ఎక్కువగా ఆలోచించకూడదు—రచయిత]

అప్పటికి జానపదయుగం అంత రించి, నవనాగరికయుగం ప్రవేశించింది.

అదొక చిన్న రాజ్యం. ఆ రాజ్యాన్నేలే రాజునకు యుక్త వయస్సు వచ్చిన కుమారుడొక్కడే ఉన్నాడు కాని ఆ యువరాజు వారిది ఒట్టి వక్రబుద్ధి తా పట్టిన కుందేటికి మూడే కాళ్ళని వాదించే లిక్క శంకరయ్య.

యువరాజు వారి గదిలో బోలె డన్ని కాశీమజలీ కథలు, అరేబి యన్ నైట్స్ వున్నాయి. వాటిని చదివిన ఆ రాజకుమారునకు ఏ వేవో పిచ్చిపిచ్చి ఆలోచనలు కల్గాయి. ఆ కథల్లోని రాకుమారులు, పుద్గావనవాలు, రాకుమార్తెలు, బ్రహ్మ రాక్షసులు, దేవ కన్యలు, అపూరనలు, మాంత్రికులు, ప్రేరాసి పెద్దమ్మలు, కత్తి యుద్ధాలు మొదలైనవన్నీ ఆతని వక్రబుద్ధిని పరుగులెత్తించినై...

జైతుండి రైళ్ళ అరుపులు, కారు హోరలు, సైకిలు బెల్లులు, రేడియో అరుపులు, “మా మధ్య నువ్వున్నావ్ నుమీ” అంటూ హెచ్చరిస్తున్నాయి.

చివరి కెలాగైతేనేం మన యువ రాజువారి బుద్ధి గలిచింది. ఈలి యుగంలో, ఆ రాకుమారులవలె, అద్భుతాలు, అత్యద్భుతాలు చేసి, ఆ రాకుమారుల జాగితాల్లో తన

కూడా చేరాలనిపించింది యువ రాజుగార్కి. పెంటనే బయల్దేరా లనుకున్నాడు. కాని ఎలా?...
.....

వద్దది
సత్యనారాయణమూర్తి (14)

విజయనగరం.

.....
ఎక్కడికి?...పూర్వపు రాకుమారులైతే తలిదండ్రులతో చెప్పకుండా

పారిపోయి దేశాటనం చేసేవారు. ఇతనికి కూడా అదే బుద్ధి వుట్టింది. ఆరాత్రే బయల్దేరాలనుకున్నాడు. అందాకా ఏమేమో ఆలోచనలతో కాలం గడిపాడు.

ఎలావతేనేం రాత్రి ప్రవేశించి, అర్ధరాత్రికూడా అయింది. అప్పుడే మన రాకుమారుడు ప్రయాణానికి, కావలసిన ఝోర్పాటు వేసుకున్నాడు. ఇంకాలో అతనికి ఒక

“బోటు”

చిత్రకారుడు గురుజూడ గుర్గా ప్రసాదరావు, (౮) విజయనగరం.

వంతుడా!" అని బెదరిపోయాడు యువరాజు. ఘెల్లగా బెదరుతూ లేచి, ధైర్యం చిక్కబట్టుకుని, "ఏయ్! ఎవరు మీరు! మీకు కళ్లు నెత్తిమీద కొచ్చాయిరా! నే నెవరో తెలుసా! రాజకుమారుణ్ణి" అన్నాడు. "ఐతే మన కిక్ లోటే లేదు" అంటూ వాళ్లు పాపం మన రాకుమారుణ్ణి చితకబాడించి ఉన్న డబ్బును, బట్టల్ని, గుడ్డాన్నీ లాక్కుని, మామూలు బట్టలు కట్ట బెట్టి చక్కాపోయారు. "దొంగలైతే ఎవరో ఒకణ్ణి కత్తియడ్డానికి నామీదకు పంపి, నేను గెలిస్తే నన్ను దొంగల నాయకుణ్ణి చేస్తారేమో అనుకున్నా గానీ ఇలా చేస్తారనుకున్నానా!" అని విచారిస్తూ రోడ్డుక్కాడు రాకుమారుడు. అప్పటికి బాగా తెల్లవారింది. మన యువరాజువారు అలా నడచి నడచి ఒక పట్నం చేరుకున్నాడు. అప్పటికి బాగా ఎండెక్కింది. కాని, ఇంత దెబ్బ తిన్నా, మన రాకుమారుడుగారికి తనలోని వాంఛ చూపలేదు. ఈసారి అతనిదృష్టి పేర్రాసి పెద్దమ్మగారివైపు పోయింది. తొవలో ఎన్నో హోటళ్లు కనబడ్డాయి. కాని అతేం నచ్చలేదు మన యువరాజుగారికి. ఎంతోసేపటికి మన ఖాళీకి పేర్రాసి పెద్దమ్మ హోటల్ కే వెళ్ళింది!...

ఎలాంటిదో మన యువరాజుగారికి ఒక హోటలు నచ్చింది. దానిమీద "అన్నపూర్ణ భోజన హోటల్" అని వుంది. అడదాని పేరుందికదా! ఐతే అది తప్పకుండా పేర్రాసి పెద్దమ్మ ఉన్న

హోటల్ కే వెళ్ళింది" అనుకున్నాడు యువరాజు.

డబ్బుకోసమని ముసిపోయిన తాల్చీ జేబులు తడుపుకున్నాడు. అరే! జేబులో వందరూపాయల నోటు వుంది ఆశ్చర్యంగానే కని

పించింది! ఆ దొంగల తెలివితక్కువ! ఒకసారి నవ్వుకున్నాడు యువరాజు. "తెలివితక్కువ పెధవలు! వంద రూపాయలు జేబులో పెట్టి, మర్చిపోయి ఆలాల్చీనే నాకు ముట్ట నోటు వుంది ఆశ్చర్యంగానే కని జెప్పారు. మరి అన్యాయంకేస్తే

క్రొత్తి బావ

చిత్రకారిణి: వేమూరి లక్ష్మి, (18) స్వాతిశిల్పి.

మా మేష్టారు
మట్టంబ వెంకటసత్యవిమల, (5)
విజయవాడ.

బడ్డాడు. “వీడి తన్నాదియ్యా! శనిలా విడంటి ఎదురుగా” అని విసుక్కున్నాడు యువరాజు. “కాని ఎవరైతేనేం ఈతన్నే పెద్దమ్మగా భావించుకుందా” మనుకున్నాడు.

మెల్లగా మేనేజరువద్దకు పోయి “అవ్వా! అవ్వా! నాకిప్పుట భోజనం పెడతావా?” అన్నాడు యువరాజు. దాంతో హోటల్ యజమానికి కర్రెత్తుకొచ్చింది “ఏరా! నీకు కళ్లు చినపడటం లేదూ! ఆడ దెవరో మగా దెవరో తెలియటం లేదురా ఫూల్! భో! అవతలికి” అంటూ మెడపట్టుకుని గెంటాడు. పాపం! మన యువరాజువారిని చూచి హోటల్ లో భోజనం చేస్తున్న వాళ్లందరూ కడుపులు పట్టుకుని నవ్వు సాగారు కార్యదీక్షా నిమగ్నులై యున్న యువరాజువారికి ఇంకా

చక్కనిపార్కుమూత్రం కనబడింది. గబగబా దాంట్లోకి వెళ్లి చూచాడు చుట్టూను. అక్కడ మన యువరాజుకి ఒక్క దేవకన్యగాని, అప్పరనగాని ఎవ్వరూ కనపడలేదు. ఛీ! వెధవవనం! అని చీదరించుకుని అక్కడనుండి వెళ్లి పోయాడు.

ఆరాత్రికి పూరువిడిచి పోయామంటే మళ్లా ఏదైనా ప్రమాదం వస్తుందేమోనని ఆ రాత్రికి ఆపూల్లోనే వుండిపోయాడు యువరాజు. ఒక సత్రపు అరుగుమీద పడుకుని ఆలోచిస్తున్నాడు. ఇంతలో దూరా న్నుంచి విమానం వస్తున్న చప్పుడు వినవచ్చింది అటువైపు దృష్టి నిలిపి చూచాడు యువరాజు. ఆకాశం మీద ఒక ఎరుపులైటు, పచ్చలైటు కనపడ్డాయి మనవాడికి. అవి తన వేపుకే వస్తున్నాయి మన యువరాజుగారికి ఎలక్ట్రిక్ షాక్ తగిలినట్లయింది. “ఇంకేం! అవి నిజంగా దేవకన్యలయొక్క విమానాలే. నన్నెలా దేవలోకానికి వాళ్లు తీసుకుపోతారో చూదామ”ని టక్కున నిద్ర వేశాడు యువరాజు. అలా 5 నిమిషాలసేపు నిరీక్షించాడు. కాని విమానం ఎంతకీ భూలోకంలో ఉన్న తనదగ్గరకు దిగందే! పైగా ఎటో ఉడాయించేస్తోంది కూడాను. “ఛీ! వెధవ కలియుగం!” అని తిట్టుకున్నాడు యువరాజు.

భట్లన తెల్లవారింది యువరాజుకు తెలివవచ్చింది. గబగబా కాలక్యత్యాలు తీర్చుకుని, ఏహోట్లోనో ఇంతఫలహారం చేసేసి, మళ్లా బయల్దేరాడు ఈసారి ఆతనిదృష్టిని రాకుమార్తెలు గైకొన్నారు. ఆ రాకుమార్తెలేనా అలాంటిలాంటి

★ బాటసారి ★

ఏచూతుంది?” అని గొణుక్కున్నాడు తనలో తాను.

మెల్లగా హోటల్ లో అడుగు పెట్టాడు. కాని, తను అనుకున్నట్లు హోటల్లో ప్రేరాసి పెద్దమ్మ లేదు. ఎదురుగా టేబిల్ ముందు కుర్చీలో కూర్చున్న మేనేజర్ కన

తన మొలలో కత్తి వున్నట్లుగానే వున్నది. “ఓరీ! నిన్ను నా కత్తితో ఇదే ముక్కలుగా కోసేదను. కాచికోమ్మ”ని ఒరిలోనించి కత్తి దూయ బోయాడు. కాని మొలలో కత్తి ఒరా, వుంటేగా! పాపం! వాళ్లందరూ నవ్వుతోవుంటే తనుచేసే దేమిలేక తలవంచుకుని చక్కాపోయాడు యువరాజు.

మొత్తంమీద ఎలా ఐతేనేం ఏదో హోటల్ లో భోజనం చేశాడు క్రమేపీ సాయంత్రం అయింది. ఎక్కడైనా ఒక్క వుద్యానవనం, అగుపడుతుందేమోనని తిరిగాడు. అటువంటి దేమీ అగుపడలేదు కాని ఒకవోట

అబలసుధ

ప్రీ కుసుమ వ్యాధులు అకాంక్షాస్థు. ఋతుబద్ధము, ఋతుకాల, ఒడలునొప్పులు, తలనొప్పి, గుండెదడ కాళ్లు లాగుట, మనస్తాపము లేకపోవుట విడివట్టి జిండుట, నిదురునొప్పులు, విలపనత మలబద్ధము, హిస్టిరియా మొ॥ హరించును సీసా టి 3/- వి పి ట 1/-

ఇండియన్ మెడికల్ హౌస్
అడ్మినిస్ట్రేటర్ - విజయవాడ-2

వారు కాదు బ్రహ్మరాక్షసులు గుప్తంగా తీసుకువచ్చి తమ మేడలలో పెంచుకొనే రాకుమార్తెలు వారు “విల్లెక్కడ దొరుకుతారా” అని ఆలోచించుకుంటూ, పూరి చివరకు వెళ్లాడు.

అక్కడ యువరాజుగారికి ఒక పెద్దమర్రిచెట్టు కనిపించింది. దాన్ని చూడగానే మన రాకుమారునికి చటుక్కున ఒక కథ జ్ఞాపకాని కొచ్చింది. పూర్వమొక రాకుమారుడు ఇలంటి మర్రిచెట్టునే ఎక్కి, దానికొమ్మ పట్టుకుని, దాని వెంబడి పోయి, ఒక బ్రహ్మరాక్షసి మేడలో యున్న రాకుమార్తెను రక్షించి, పెండ్లి చేసుకుంటాడు. ఈ సంగతి జ్ఞాపకం రాగానే మన రాకుమారుడు చంకలు గుడ్లకొని, చుట్టూ రాచూచాడు ఏదైనా మేడ వుండేమోనని. అరే! బరే! రాకుమారుడనుకున్నట్లుగానే అంతా సరిపోయింది! ఆ మర్రిచెట్టుకు దగ్గరలోనే ఒక బంగళా ఉంది. ఈ మర్రిచెట్టు తాలూకు మ్రాసు ఒకటి ఆ బంగళామేడ తాలూకు పట్టగోడమీదకు వాలియుంది

“ఇంకేం! బరే! అవకాశం చిక్కిందనుకున్నాడు, యువరాజు గబగబా చెట్టెక్కినీ, ఆ మ్రాసు మెట్టే మేడమీదకు చేరాడు ఆ మేడమీద, మూకే గదులున్నాయి ఒక గదిలోకి కిక్కిరిస్తూ ద్వారా తొంగి చూచాడు. ఇంకేం! రాకుమార్తె లాంటి ఒక సుందరి పడుకొనివుంది, జానపదయుగంలో ఉన్న రాకుమారుని బుద్ధికి ఆ సుందరి ఒక బ్రహ్మరాక్షసిచే తెబడ్డ రాకుమార్తెలా కనబడింది “అహా! ఏమీనా అదృ

మూషికలోకంలో దసరావిండు

చిత్రకారుడు ఎ వెంకటరావు, (14 $\frac{1}{2}$) ఖరగ్ లూర్.

ష్టం! అతిలోకసాందర్యం! అపరరతి దేవి! ఇన్నాళ్ళకు నేననుకున్న కార్యం సాధించాను ఇంకేముంది కాశీమజిలీ కథలు పుస్తకాల్లో నా కథ కూడా ‘అనగా అనగా’ అని ప్రారంభమై తన రతీచేరితోకూడా అటు మామగారిరాజ్యాన్ని (అంటే ఇప్పుడు పడుకున్న సుందరియొక్క తండ్రిరాజ్యాన్ని) ఇటు తన తండ్రి రాజ్యాన్ని, చిరికాలం పాలిస్తూ, సుఖంగా వుంటాడు అని అంత మాకుంది ప్రజలందరూ నే బ్రతికుండగానే నా కథను చదివి ఆనందిస్తారు. ఈ కలియుగం ఒక్కసారిగా జానపదయుగంలోకి నాచే గంటింప బడుతుంది. ఈ దెబ్బతో

ఈ తెల్లవాళ్లు మన దేశం విడిచి పారిపోవాలి పెగవలు వీల్చొచ్చాకనే మన దేశం పాడైంది (అప్పటికింకా మనకి స్వాతంత్ర్యంరాలేదు.) ఇంక ఆలోచల్ని కట్టిబెట్టి, యువరాజువారు కిటికీ గుండా ఆ సుందరి గదిలోకి వెళ్ళి, సుందరి మంచంపై కూర్చుని, “రాజకుమారి!” అని సంబోధించి లేపాడు. వాహం! ఆ అమ్మాయి తృప్తిపడి లేచి, ఆపాద మనస్థకం మాసిపోయి బికారివాడిలా వున్న యువరాజుని చూచింది. ఏడవహో దొంగలా గున్నాడనుకుంటే, తనగొంతుకలో ఉన్న శక్తి నంతటిసిపోగుచేసి, “ఎవగునువ్వు?” అని బిగ్గరగా అరచింది

ఈ అరుపుతో నైనా మన యువ రాజావార్కి తెలివిరా లేదు. (అంటే జానపదయుగపు మైకం పూర్తిగా కమ్మిందిలేండి!) పూర్వపు రాకుమారైలు పరపురుషుణ్ణి చూడగానే మూర్ఛపోయేవారట. ఇంకా ఆ పాటిపాటి పురుషవాసనని చూచినవారయితే “ఎవరు నువ్వు? ఎందుకొచ్చా విక్కడికి?” అని దండించేవారట! ఇక మూడోరకంవాళ్లు, అంటే జాలిగుండె కలవాళ్లు, లేక పోతే రాజకుమారుని చూచినవెంటనే ప్రేమానురాగం కలిగినవాళ్లు “నువ్వెందుకొచ్చా విక్కడికి? నువ్వెలా రాగలిగావు? నిన్నా బ్రహ్మరాక్షసి చూచిందంటే చంపేస్తుంది” అని అంటుంటే ఇంతలో “నరవాసన! నరవాసన!”

అని కేక లేసుకుంటూ బ్రహ్మరాక్షసి రావడం, వెంటనే ఆ రాకుమారి, రాకుమారుణ్ణి బలిగానో, ఏదో పక్షిగానో మార్చేయటమూ చేసేవారట! ఇంకా ఇంకా ఎన్నోరకాలున్నాయి ఈ మూడింటిలో ఏదో ఒకటి వాడుతుండనుకున్నాడు రాకుమారుడు. కాని, ఈ కలియుగపు రాకుమారి మధ్యరకంలో మొదటి మాటను వాడటంచేత మరింత నమ్మకం కలిగింది యువరాజుకి. “రాజకుమారి! నే నొక రాజు కొడుకుని తండ్రితో చెప్పకుండా దేశాటనంచేస్తూ, అనేక కష్టాలకు లోనయి ఆఖరికి ఈ దేశంలో నీవద్దకు.....” ఇంకా యువరాజుమాట పూర్తిగాకుండానే మరింత హెచ్చు

స్త్రాయిలో వచ్చాయి మాటలు. “పటవీ! దొంగ వెధవా! మానాన్నగనీ చూడేడంటే చంపేస్తాడు తెలుసా? ఇకనైనా వచ్చిన త్రోవను ఛో!...” అంటూ దారి చూపించింది. దాంతో రాకుమారుడిలోనున్న ఆశలన్నీ విజృంభించాయి. ఆ అమ్మాయి వాడిన “నాన్న” అనే పదం బ్రహ్మరాక్షసిగా వినిపించుకున్నాడు రాకుమారుడు. మహా గంభీర ఘనభావాలతో ముఖం కందగడ్డలా చేసుకుని “ఓ రాజకుమారి! నే నెవరో తెలుసా? వీక్షకపీరుణ్ణి. వంద పెద్దపులుల్ని సునాయాసంగా ఒక్క కత్తితో చంపగలను. ఇక విలువిద్యలో అర్జునుడి ముత్తాత నని పించుకున్నా. తెలుసా? చెప్ప! వెంటనే చెప్ప!” బ్రహ్మరాక్షసి ప్రాణాలెక్కడున్నాయో, దాన్ని చంపివేసి, నిన్ను రక్షించుకుంటా!” అలసిపోయినట్లుగా వగర్చుతూ ఆగాడు యువరాజు. ఆ అమ్మాయికి బతకేక్కే వచ్చింది. “ఈ శనివెధవా! ఇలా పోయేటట్టు లేదు. వీడిరోగం చప్పగా కుదర్చాలి” అని తనలో అనుకుని, పైకి వినయం నటించి, “అబ్బా! అంత గొప్పవాడివా? ఈనంగతి మొదటనే చెప్పలేదే?...” ఉండు ఇప్పుడే వస్తా!” అంటూ క్రిందకుదిగి వెళ్ళింది. చిక్కె శల్యావస్థలోనున్న రాకుమారుని మనస్సుకు, ఆశయాలకు బలం చేకూరింది. చెప్పలేని సంతోషం బలం చేకూరాయి అతనికి.

ఇంతలో క్రిందకు దిగి వెళ్ళిన అమ్మాయి నలుగురు పోలీసుల్ని వెంటబెట్టుకుని వచ్చింది. వాళ్లని

సర్పగ్రస్తమైనా, కాకపోయినా
డింద్రబింబం ఎల్లప్పుడు కోభాయమానం
గానే వుంటుంది కాని, వనితల పదనబింబం
మాత్రం కృష్ణ సర్పాలనంటి దిసింకుంతలాలతో కూడా

కూడుకున్నప్పుడే కోభిస్తుంది

శిరోజవృద్ధికి

తే శవర్ణనిని

వాడండి

తేశవర్ణని ఆ 14, పాంపూ ఆ 14 అందరు డిండ్రవర్ణ లలిస్తాయి
దేశ సౌత్ ఇండియా కెమికల్స్. (కాన్కణ్ రోడ్. కోయంబత్తూరుకు ప్రాయంబి.

చూడగానే యువరాజువారు ఈలోకంలోనికివచ్చి పడ్డారు. మనిషి మామూలుగానే వున్నాడు. గాని, మరేదో కొత్తమైకం రాజకుమారుణ్ణి ఆవహించింది. ■ మైకంలో తనక్కడవున్నాడో, ఏచేస్తున్నాడో తెలియలేదు. అంతే! మళ్లా తెలివవచ్చి చూసుకునేసరికి తను బైదులో వున్నట్లు తెలుసుకున్నాడు.

■ జైలు వార్డర్ చెప్పాడు “నీకు ■ రు నె ల లు బైదు” అని. పాపం! యువరాజు మొదలంటా క్యంగిపోయాడు.

కాని ఇంతటితో వీడి మళ్లు పదులుతుందనుకున్నారేమో! అబ్బే! అలాంటిదేమీ జరగలేదు సరికదా కాస్త ఎక్కువైంది కూడాను.

మన యువరాజువారికి ఒక కథ జ్ఞాపకానికి వచ్చింది. “పూర్వ ■ ఒక శత్రురాజు దగ్గరికి ఒక రాకుమారుడు వెళ్లితే, ఆ రాజు ఆ రాకుమారుణ్ణి బైదులో పెడితే, ఆ రాజుకూతురు, ఆ రాకుమారుణ్ణి ప్రేమించి, అతణ్ణి బైదునుండి చాలుకా విముక్తుణ్ణి చేస్తుంది.”

ఈ ఆశతోనే ఆ రు నె ల లూ ఎదురు చూచేడు యువరాజు. కాని ఒక్క అమ్మాయికాదుకదా ఒక్క అబ్బాయేనా తన వేపు రాలేదు.

ప్రభుత్వం ఆరునెలలూ అయినాక బైదునుండి విముక్తుణ్ణి చేసింది యువరాజుని.

ఈమాటు ఇతని బుద్ధి మునుల వేపు పోయింది. “మునుల నడిగితే ఏదో త్రోవ చెపుతారు. అల్ల కొండలో గుప్తంగా మణివుందనో, లేక పాతాళంలో ఏదో శక్తివుందనో లేక మరేమేమో... చెప్పక

పోతారా” అని ధైర్యంచేసి మునులను అన్వేషిస్తూ బయలుదేరాడు యువరాజు.

చిట్టచివరకి మునిలాగే వున్నాడు ఎవరో బైరాగి. రాతి మీద కూర్చుని దేవుణ్ణి ప్రార్థిస్తున్నాడు. మనయువరాజుకి రత్నాల గని దొరికినట్లయింది. త్వరగా ఆ బైరాగి వద్దకు పోయి, నమస్కారం చేస్తూ, “స్వామీ! స్వామీ!” అని పిలిచాడు.

కాని బైరాగి కళ్లు విప్పలేదు. ఆ తొందరలో తొందరగా కోపం కూడా వచ్చేసింది యువరాజుకి. పూర్వపు రాకుమారులైతే కోపంతో, చచ్చిన పాముని మునుల మెడలో పడేసేవాళ్లుట. తనకక్కడ చచ్చిన పాము కాదుగదా బ్రతికినదైనా కనపడలేదు. ఈ విధంగా యువరాజు నందిగ్గావస్తలోనుండగా ఆ బైరాగే కళ్లు విప్పి చిరునవ్వుతో ఆహ్వానించాడు. “ఎవరు నాయనా నువ్వు?” మృదువుగా అన్నాడు బైరాగి. యువరాజు తన చరిత్ర అంతా చెప్పి, ఏదేనా మార్గోపదేశం చేయండి స్వామీ!” అని బ్రతిమలాడేడు బైరాగిని.

అప్పుడు బైరాగి ఇలాఅన్నాడు “నాయనా! అజ్ఞానం, జ్ఞానం అనే రెండు పెద్దబాటలున్నాయి. ‘అజ్ఞానం’ అనే బాటలో తెలివితక్కువ, దుర్మార్గం, అవినీతి, అబద్ధం, దుర్గుణాలనే పిల్ల బాటలున్నాయి జ్ఞానం అనే బాటలో నన్మార్గం, నీతి, న్యాయం, ధర్మం, ఘోరీయం అనే సుగుణాల బాటలున్నాయి నువ్వు అజ్ఞానం అనే బాట గుండా పోతున్నా బాటసారిని. అస

లాబాటలో మంచిని గురించి ఆలోచించే శక్తే వుండదు. ఈ కాశీ మణిలి కథలు, అరేబియన్ నైట్సు, నిజంగా జరిగినవి కావు. స్వార్థపరులు కాలక్షేపంకోసం చేసిన కట్టుకథలు. వాటినిగురించి ఎక్కువ ఆలోచించకూడదు. వెళ్లు! ఇక నైనా అజ్ఞానం అనే బాటనుండి, జ్ఞానం అనే బాటమీదకు పోయి సుఖించు” అని మృదువుగా నవ్వి వీపునిమిరాడు బైరాగి. మన యువరాజుకి అజ్ఞానం అనే బుర్ర తీసేసి జ్ఞానం అనే బుర్ర తగిల్చినట్లయింది. వెంటనే దుఃఖంతోటి సంతోషంతోటి కల్తీఅయిన కన్నీళ్లను తుడుచుకొని, స్వామికి నమస్కరించి “సామీ! నన్ను అజ్ఞానం అనే బాటనుండి జ్ఞానం అనే బాటపై పడవేసిన మీకు ఇదే నా నమస్కారం” అని చెప్పి, మునివద్ద శలవు తీసుకుని, జ్ఞానం అనే బాట గుండా పోతున్నాడు యువరాజు. కాదు... కాదు... “బాటసారి” ...

★

గర్భనిరోధిని

స్త్రీలకు యిటు మీదట గర్భం రాకుండా లోపల్కి వాడుటకు అతి సమృద్ధమైన 48 పం||ల ప్రఖ్యాతికల మందు. బహిష్కారోజులలో మందు వాడవలెను. 1 పీసారు. 10/- వి. పి. 1-4-0.

కావలసినవారు 1/4 ముందుగా పంపేడి. డా|| రత్నం నన్ను మెడికల్ హాల్, మలక పేటబిల్డింగ్స్, హైదరాబాదు-583౯

300 Model Letters

in Money's Model Letter - Writer & Business Correspondence. 8th Edition. 224 Pages Price. Rs. 1-8-0. Postage 0-10-0.

A. S. MONEY & Co., (A. P.) 14, Sambier St., Madras-1.

ఒక కుక్క

దసరా రోజులకు నా చిన్న
తనంలో జరిగిన ఒక సంఘటన
గుర్తుకొస్తున్నది. అదేమిటో చెప్ప
మంటారా? అయితే వివరించి.

అవి నేను ప్రయివేటుస్కూలులో
చదువుతున్న రోజులు : ఐదో క్లాసు
లోకి ఆయేడీ వచ్చాను మానాన్న
గారు కొత్తగా ఒక పుస్తకాలపాపు
పెట్టి నడుపుతున్నారు. ఇంట్లో గారా

బాగా పెరిగటంమూలంగా నాకు
మా అమ్మన్నా, నాన్నన్నా అంత
భయం వుండేదికాదు. మాతాత
గారియిల్లు కూడా మా యింటికి
ప్రక్కనే వుండేది. వాళ్ళింటి,
మాయింటికి ఒక్కగోడే అడ్డం.
అందుచేత వారియింటికి మేము
మాయింటికి వాడు, రాకపోకలు
జరుగుతుండేవి.

ఒకరోజున మాయింటికి ఎవరో

ఒక ముసలాయనా, ఒక కుక్కవాడు,
ఇద్దరూ వచ్చారు. వాళ్లు మానాన్న
గారితో చాలాసేపు మాట్లాడి
వెళ్లారు. మానాన్నగారు భోజనము
చేస్తూ, ఆ అబ్బాయి “యస్. యస్,
యల్. సి” చదువు తున్నాడని.
స్కూలుజీతం కట్టటానికి కూడా
చాలా బాధపడుతున్నాడని, అందు
చేత ఈపాదాది తిండి ఖర్చు తను
భరిస్తానన్నా నని మా అమ్మతో

“ఇష్టాగోష్టి”

చిత్రకావ్యం : ముగళింగారి (12) సిని పేట, గవర్న మెంట్ హైస్కూలు విద్యార్థి,

చెప్పారు. ఇంతలో మా ముగ్గురు మామయ్యలూవచ్చి, వాడికి తాము తమయింట్లో భోజనం పెట్టామనీ జీతమూ, పుస్తకాల ఖర్చు మానాన్నని భరించమని చెప్పారు. అంతా కలిసి 'సరే' నంటే 'సరే' అన్నారు.

అంత చిన్నతనంలోనే వాడు యస్. యస్. యల్. సి. చదువు తున్నాడని, నన్ను ఎక్కిరించేవాళ్లు మావాళ్లు. నాకు చాలా సివేసిగ్గు చాలాశ్రద్ధగా చదువుతుండేవాణ్ణి ఆ కుఱ్ఱవాడు మా మామయ్యగా

రింట్లో దిగాడు. మా నాన్నగారు వాడికి కావలసిన పుస్తకాలన్నీ కొట్టోనుంచితెచ్చిచ్చారు. అతని పేరు రామూర్తి. వచ్చిన మరు

వారణాసి సుబ్రహ్మణ్యశర్మ (15)

గుడివాడ.

నాటినుంచీ అతను నాతో కలిసి మెలసి మాట్లాడేవాడు.

ఒక రోజు రామూర్తి నాతో డబ్బులు పాతిపెడితే చెల్లు మెలుస్తాయనీ, ఏ డబ్బు పాతిపెడితే ఆ డబ్బు కాస్తుందనీ చెప్పాడు ఎల్లా

గైనా ఒక్క అర్థరూపాయి పాతిపెడితే, అది అర్థరూపాయలు కాస్తుందనీ మాటిమాటికీ అమ్మనీ నాన్ననీ డబ్బులు అడక్కుండా పోతుందనీ అనుకున్నాను. నాన్న నడిగితే అణాకంటే ఎక్కువ యివ్వరు. ఏది కావలసినా కొని యిస్తారు గానీ డబ్బు యివ్వరు.

మరునాడు రామూర్తి 'డబ్బు పాతిపెట్టావా?' అని అడిగాడు. లేదని సిగ్గుతో అన్నాను మధ్యాహ్నం మా నాన్నగారు అన్నానికి వచ్చినప్పుడు కలం, పర్చు, కళ్ళ

"అలు మగలు"

(వహాబీపురంలోని నిల్వం) ఫోటో వీరపనేని కుటుంబగావు, మద్రాసు

చూడగానే యువరాజువారు ఈలోకంలోనికివచ్చి పడ్డారు మనిషి మాయాలుగానే వున్నాడు. గాని, మరేదో క్రొత్తమొకం రాజకుమారుణ్ణి ఆపహించింది. ■ మొకంలో తనక్కడవున్నాడో, ఏచేస్తున్నాడో తెలియలేదు. అంతే మళ్లా తెలివవచ్చి చూసుకునేసరికి తను బైదులో వున్నట్లు తెలుసుకున్నాడు

■ జైలు వార్డర్ చెప్పాడు "నీకు ఆరు నెలలు బైదు" అని. పాపం! యువరాజు మొదలంటూ కృంగిపోయాడు

కాని ఇంతటితో వీడి మళ్లు పదులుతుందనుకున్నా రేమో! అబ్బే! అలాంటిదేమీ జరగలేదు సరికదా కాస్త ఎక్కువైంది కూడాను

మన యువరాజువారికి ఒక కథ జ్ఞాపకానికి వచ్చింది. "పూర్వం ఒక శత్రురాజు దగ్గరికి ఒక రాకుమారుడు వెళ్లితే, ఆ రాజు ఆ రాకుమారుణ్ణి బైదులో పెడితే, ఆ రాజుకూతురు, ఆ రాకుమారుణ్ణి ప్రేమించి, అక్కణ్ణి బైదునుండి చాటుకా విముక్తుణ్ణి చేస్తుంది."

ఈ ఆశతోనే ఆరు నెలలూ ఎదురు చూచేడు యువరాజు కాని ఒక్క అమ్మాయికాదుకదా ఒక్క అబ్బాయేనా తన వేపు రాలేదు

ప్రభుత్వం ఆరు నెలలూ అయినాక బైదునుండి విముక్తుణ్ణి చేసింది యువరాజుని.

ఈమాట ఇశని బుద్ధి మునుల వేపు పోయింది "మునుల నడిగితే ఏదో త్రోవ చెపుతారు. అల్లి కొండలో గుఱంగా ముగిస్తుందనో, లేక పాతాళంలో ఏదో శక్తివుందనో లేక మరేమేమో... చెప్పక

పోతారా" అని ధైర్యంచేసి మనులను అన్వేషిస్తూ బయలుదేరాడు యువరాజు.

చిట్టచివరకి మునిలాగే వున్నాడు ఎవరో బైరాగి. రాతి మీద కూర్చుని దేవుణ్ణి ప్రార్థిస్తున్నాడు. మనయువరాజుకి రత్నాల గని దొరికినట్లయింది త్వరగా బైరాగి వద్దకు పోయి, నమస్కారం చేస్తూ, "స్వామీ! స్వామీ!" అని పిలిచాడు.

కాని బైరాగి కళ్లు విప్పలేదు. ఆ తొందరలో తొందరగా కోపం కూడా వచ్చేసింది యువరాజుకి. పూర్వపు రాకుమారులైతే కోపం తో, చచ్చిన పాముని మునుల మెడలో పడేసేవాళ్లుట తనకక్కడ చచ్చిన పాము కాదుగదా బ్రతికినదైనా కనపడలేదు. ఈ విధంగా యువరాజు సందిగ్ధావస్థలోనుండగా ఆ బైరాగే కళ్లు విప్పి చిరునవ్వుతో ఆహ్వానించాడు. "ఎవరు నాయనా నువ్వు?" మృదువుగా అన్నాడు బైరాగి. యువరాజు తన చరిత్ర అంతా చెప్పి, ఏదేనా మార్గోపదేశం చేయండి స్వామీ!" అని బ్రతిమలాడేడు బైరాగిని.

అప్పుడు బైరాగి ఇలాఅన్నాడు "నాయనా! అజ్ఞానం, జ్ఞానం అనే రెండు పెద్దబాటలున్నాయి. 'అజ్ఞానం' అనే బాటలో తెలివితక్కువ, దుర్మార్గం, అవినీతి, అబద్ధం, దుర్గుణాలనే పిల్ల బాటలున్నాయి జ్ఞానం అనే బాటలో సన్మార్గం, సత్యం, న్యాయం, ధర్మం, పాశీల్యం అనే సుగుణాల బాటలున్నాయి నువ్వు అజ్ఞానం అనే బాట గుండా పోతున్న బాటసారి. అస

లాబాటలో మంచిని గురించి ఆలోచించే శక్తి వుండదు. ఈ కాశీ మజలీ కథలు, అరేబియన్ నైట్సు, నిజంగా జరిగినవి కావు. స్వార్థ పగులు కాలక్షేపంకోసం చేసిన కట్టుకథలు. వాటినిగురించి ఎక్కువ ఆలోచించకూడదు. పెళ్లు! ఇక నైనా అజ్ఞానం అనే బాటచుండి, జ్ఞానం అనే బాటమీదకు పోయి సుఖం" అని మృదువుగా నవ్వి వీపునిమిరాడు బైరాగి మనయువరాజుకి అజ్ఞానం అనే బుర్ర తీసేసి జ్ఞానం అనే బుర్ర తగిల్పినట్లయింది. వెంటనే దుఃఖంకోటి సంతోషం తోటి కల్పితమైన కన్నీళ్లను తుడుచుకొని, స్వామికి నమస్కరించి "సామీ! నన్ను అజ్ఞానం అనే బాటచుండి జ్ఞానం అనే బాటపై పడచేసిన మీకు ఇదే నా నమస్కారం" అని చెప్పి, మునివద్ద శలవు తీసుకుని, జ్ఞానం అనే బాట గుండా పోతున్నాడు యువరాజు. కాదు... కాదు... "బాటసారి" ...

గర్భనిరోధిని

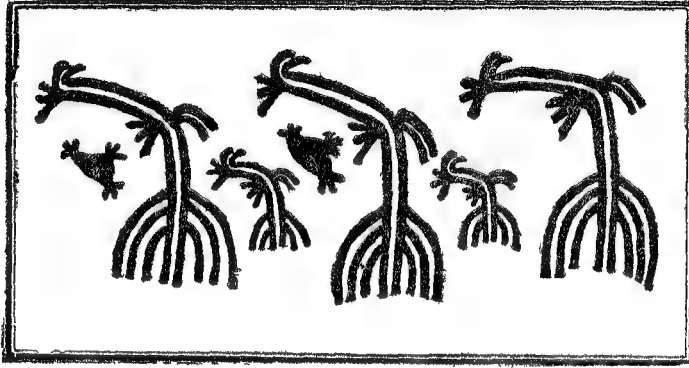
ప్రీతిలకు యిటు మీదట గర్భం రాకుండా లోపల్కి వాడుటకు అతి సమృద్ధమైన 48 సం||ల ప్రఖ్యాతికల మందు బహిష్కారోజులలో మందు వాసవలేన 1 పీసా దు 10/- వి. పి. 1-4-0

కావలసినవారు 1/4 ముందుగా పంపేడి డా|| రత్నం సన్ను మెడికల్ హాల్, మలక పేటబిల్డింగ్స్, హైద్రాబాదు-షక్కా

300 Model Letters

in Money's Model Letter Writer & Business Correspondence 8th Edition, 124 Pages Price Rs 1-8-0. Postage 0-10-0

A S MONEY & Co. (A. P.) 14, Sambier St, Madras-1

కోడి పిల్లలు

చిత్రకారిణి: నల్లూరి పద్మావతి (6)

★ డబ్బు చెట్టు ★

జోడు ద్రావరమీద పెట్టటం చూశాను. ఆయన అన్నంతింటుండగా వెళ్ళి, ఒక అర్ధరూపాయి తీసి, ఎవరూ చూడకుండా పాతి పెట్టేశాను. సాయంత్రం ఘనంగా ఈ విషయం మూర్తితో చెప్పాను. చాలా మంచిపని చేశావని వాడు నన్ను పొగిడాడు. ప్రతిరోజూ ఎవ్వరూ చూడకుండా పాతిన

వోట నీళ్లు పోసేవాణ్ణి. ఒకరోజున పాతిపెట్టిన వోటు రామ్మూర్తికి చూపించాను. రాత్రి మా నాన్న పర్సులో అర్ధరూపాయి పోయిందని గట్లంతు చేశారు. కాని నామీద ఎవ్వరికీ అనుమానం కలుగలేదు. ఇట్లా వారం రోజులు గడిచినా ఏ మొక్కా మొలక లేదు.

ఒకరోజు కోపము భచ్చి పాతి పెట్టిన వోట త్రవ్వాను. అక్కడ ఏమీలేదు, పాతిన అర్ధరూపాయీ లేదు. పాతిపెట్టిన వోటు వెతుక్కుంటూ కూర్చుంటే ఎవ్వరు చూస్తారో నిభయం వేసింది. పోతే పోయిందని వచ్చేశాను. కాని నాకు ఆకమాత్రం పోలేదు. దానికి తగ్గట్లు రామ్మూర్తి ఈసారి పెడితే మొలుస్తుందని చెప్తూవుండేవాడు. ఎన్నిసార్లు పాతిపెట్టినా, చెట్లు మొలకపోగా పాతిపెట్టిన డబ్బులు కూడా కనపడకుండా

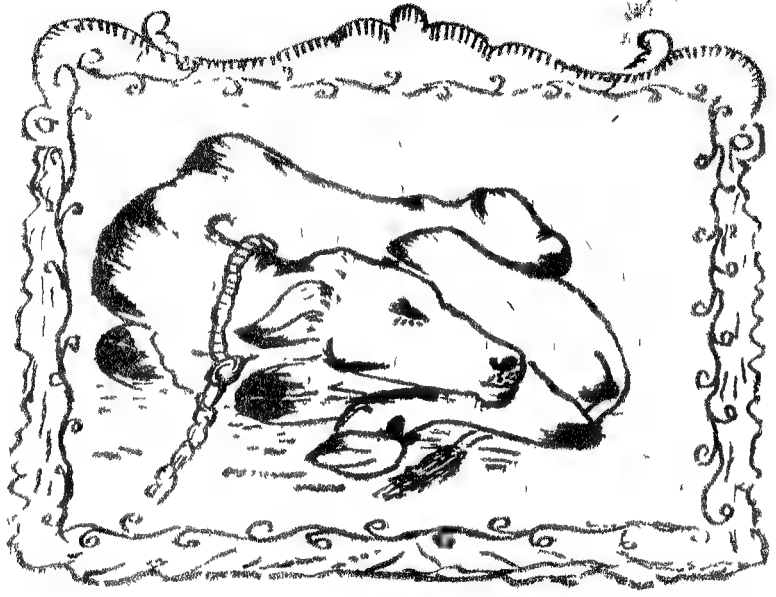
పోయేవి. ఇట్లా అంతకంతకీ నాన్నగారి కోపం (డబ్బులు పోతున్నాయని) ఎక్కువవుతూ వుండి. ఈవిధంగా రెండు, మూడు నెలలు గడిచాయి. ఇంతలోకే మాస్టారుకి దసరా సెలవులు యిచ్చారు.

రేపు దసరా అనగా రామ్మూర్తి తన అమ్మానాన్నల వద్దకు వెళ్లి, ఒక్క వారంరోజుల్లో తిరిగివస్తానన్నాడు. నరే నన్నాగు మా నాన్న, మామయ్య లతో. రామ్మూర్తి నన్ను మాజాబా మీదకు తీసుకు వెళ్లి, తను వాళ్ల పూరు వెళ్తున్నానని, డబ్బు పాతి పెడితే చెట్లు మొలిచే మందు తెస్తానని, ఐదు రూపాయలు ఖర్చుపె్తుందని, రాత్రికి మా నాన్నదగ్గర కొట్టిసి తెచ్చియిమ్మనీ అన్నాడు. నాకు గుండెలు గుభేలే మన్నై. కాని, “నువ్వెంతవరకూ ఎన్నో డబ్బులు పాతిపెట్టావు, మీవాళ్లు నిన్ను ఏమన్నా అన్నారా! ఏం భయం లేదు. తప్పకుండా ఈరాత్రికి నాకు డబ్బు తెచ్చి ఇయ్యి” అని చెప్పాడు. మరి ‘మా నాన్న వాళ్లు తంతేనో?’ అని అడిగాను. “జై వీరహను మాన్ అంటే డెబ్బలు తగలవ”ని చెప్పాడు. సాయంత్రం చాలాసేపు ఆలోచించి, మానాన్నతో అన్నానికి రానని అమ్మతో తింటానని చెప్పి ఐదు రూపాయలు కొట్టిసి, రామ్మూర్తి కిచ్చేశాను. రామ్మూర్తి ‘భలేవాడివిరా’ అని నాకోక బిళ్లలపొట్లం చేతికిచ్చాడు. దానిని తెచ్చి, మా నాన్నగారి పెట్టెలో అట్టడుగున పెట్టాను. మరునాడు ఉదయం ఆరు గంటలకే రామ్మూర్తి వాళ్ల పూరు వెళ్లిపోయాడు.

పోటోలకు,
 పోటో సామానులకు
 ★
 వీరన్న
 స్టూడియో
 విజయవాడ-2.

మా నాన్న స్నానంచేసి వట్టు తొడుక్కుంటూ 'అమ్మబాబోయి' అని కేక వేశారు. ఏమిటా అని అంతా చూస్తే, ఎర్రచీమలబారు! ఒంటి నిండా వట్టునిండా ఉన్నాయి. 'ఇవి ఎక్కడివి?' అని మా అమ్మని కేక లేశారు. 'ఏమో' అని బట్టలు అన్నీ తీసేసరికి, నేను దాచిగ బిళ్లలు కనిపించాయి. ఇ వెక్కడివంటే, యి వెక్కడివని అంతా కలిసి చివరకి నన్నడిగారు. రామ్మూర్తి తెచ్చి యిస్తేదాంట్లో దాచానని చెప్పాను. మంచిపని చేశావని మానాన్న కోపం గా అన్నారు. మా మామయ్యలు మానాన్న అవస్త చూసినవ్వడం మొదలెట్టారు. నాకూ నవ్వువచ్చింది కాని నవ్వితే ఎక్కడ కోప్పడతారో చని దిగమింగాను.

ఇంతలో కేమాచిన్న మామయ్య వచ్చి వాళ్ల యింట్లో పట్టుబట్టి, గడియారం, పెన్ను పోయాయని చెప్పాడు. మా నాన్న వచ్చి పర్సులో ఐదురూపాయలు పోయాయని చెప్పారు. నాగుండెల్లో రాయి పడింది. "రోజూ పావలో అర్థో పోతుంటే లెక్కల్లో పొరపాటాస్తోందనుకున్నాను, ఇవ్వాలి ఐదు రూపాయలే పోయినై. ఎవరు తీస్తున్నారో తెలియటం లేదు. రాత్రి ఎవ్వరూ మనయింటికి రాలేదు" అంది మా అమ్మ. ఈ మాటలు వింటుంటే నాకు భయం వేసింది. వట్టు అంతా పలుకుతున్నది. నన్ను చూసి మా అమ్మ నాదగ్గరకు వచ్చి, "ఏరా! నువ్వు తీశావా?" అంది. నాకు తెలియదన్నాను. "అట్లా వణికిపోతున్నాడు; ఏదేగామాలూ" అన్నాడు మానాన్న. నేను చెప్పే

"లేగదూడ"

చిత్రకారుడు : ఎ. వెంకటాశు (14) ఖరగ్ పూర్.

నమాధానాన్ని పట్టి నేనే తీశానని నిశ్చయించారు. మా అమ్మ ఒక కర్ర తెచ్చి ఏడు మీద ఒకటి వేసింది. దెబ్బ బాగా తగిలింది. దాంతో రామ్మూర్తి చెప్పింది గుర్తొచ్చి, మా అమ్మ కొట్టినవ్వడల్లా "జై వీరహనుమాన్" అనడం మొదలెట్టాను. ఏమన్నా కూడా చచ్చేట్లు దెబ్బలు తగిలిస్తే, ఆరు దెబ్బలు ఎల్లాగో భరించాను. ఇంక దెబ్బలు భరించలేక ఉన్నది ఉన్నట్లు చెప్పేశాను. దాంతో పెన్ను, గడియారం, పట్టుబట్టలు కూడా రామ్మూర్తి కాజీకాడనుకున్నారు. ఇవానుంచి యిట్లాంటి పనిచేస్తే దెబ్బలు తప్పవని కేక లేశారు.

నాల్గరోజులతరువాత రామ్మూర్తి కూరలూ అవీ తీసుకొచ్చాడు. అవి అక్కడ పెట్టమని, మామామయ్య, పలుపుతీసుకొని, 'పెన్ను, గడియారాలు తీసింది నువ్వేనా?' అని అడి

గాడు. తియ్యలేదన్నాడు వాడు. "మా మేనల్లుడిదగ్గర ఐదు రూపాయలు తీసుకున్నావా, లేదా?" అన్నాడు మామయ్య లేదన్నాడు వాడు. "నీ కివ్వలేదా?" అని నేనన్నాను. "నా కిచ్చావా? ఏమీ ఇవ్వలే" దన్నాడు. దాంతో నాకు ఏడు పొచ్చింది. ఇంక మామామయ్య చేతిలోవున్న పలుపుతో రామ్మూర్తిని 2 గంటలనేపు బాదగా, చివరికి తనే తీశానని, నా దగ్గరనుంచి ఐదు రూపాయలూ తీసుకున్నాననీ, పాతిపెట్టిన దెబ్బ కూడా తనే తీశానని ఒప్పుకున్నాడు. దాంతో అతన్ని యింట్లో నుంచి వెళ్ళగొట్టేశారు మావాళ్లు. రూపాయల చెట్టంతా అబద్ధమేనని తెలుసుకున్నాను. అప్పటినుంచి, ఒక్కకానీ దొంగతనం చేస్తే ఒట్టు. భయం కూడాను! అప్పటినుంచీ దనరావండుగ వచ్చినవ్వడల్లా నాకు యిదంతా గుర్తొస్తుంది. ★

అశామతి పొందిన చిత్రం,

బృంద నృత్యం

చిత్రకారుడు:

ఎన్. యల్లారెడ్డి (15) సినిమా,

గవర్నమెంటు హైస్కూలు, బుచ్చిబాయి.

అద్దెబోటులో -

ముచ్చటగా ముగ్గురు

(కుక్క సంగతి సరే సరి!)

'స్ట్రీట్' లో మూడు రోజులు వున్నాం. అక్కడ వుండగా మా బట్టలు పులికించుకోవడం జరిగింది మా బట్టలు మేమే పుతుక్కోవటానికి, జార్జీ పర్వవేషంలో కొంత ప్రయత్నం చేశాం, కాని అదేమీ ఫలించలేదు మా బట్టలు పుతకక పూర్వం చాలా మురికి పట్టి అసహ్యంగా వున్నమాట వాస్తవమే. అయినప్పటికీ లొడగడానికి నీలుగా నైనా వున్నాయి. అల్లాంటివి మేమీ థేమ్స్ నదిలో పడేసి పుతికాక, ఆ చుట్టుపక్కల నదీ జలం చాలా మటుకు శుభ్రపడింది. 'రీడింగ్', 'హెన్రీ' గ్రామాల మధ్య, థేమ్స్ నది మామూలుగా చాలా మురికిగా వుంటుంది. ఆ మురికి అంతా మా బట్టలకి పట్టిపోయింది

ఇక చేనేది లేక, బట్టల్ని పట్టుకుపోయి ఒక కాకలిదానికి యిచ్చాం. అది మా దగ్గర మామూలు రేటికి మూడింతలు వసూలు చేయటం మాట అటుంచి, తనకా పని చేస్తున్నంతసేపూ అదేదో బట్టలు పుతకటం మాత్రం కాదనీ, పురాతత్వపరిశోధన బాపతు పని ఏదో చేస్తున్నాననీ అనిపించిందని అన్నది.

అది అడిగినంత డబ్బూ మాట్లాడతూనే యిచ్చేసి యివరలకు వచ్చాం.

'స్ట్రీట్' చుట్టుపట్ల చేపలుపట్టే పని జోరుగా

సాగుతూ వుంటుంది. అక్కడ మంచి మంచి రకాల చేపలు దొరుకుతాయంటారు. పొద్దుటినుంచీ సాయం కాలం దాకా ఆగకుండా పట్టినా ఎన్ని చేపలైనా పడతాయంటారు. కొందరు అలా ప్రొద్దస్తమానమూ గాలం పట్టుకొని కూర్చుంటారుట కూడాను కూర్చోవటం వరకే కాని, ఎన్నడూ ఎవళ్ళకీ ఒక్క చేప అయినా పడదు, అసలా థేమ్స్ నది పొడుగు పొడుగునా చచ్చిన ఎలుకలూ, పిల్లులూ తప్ప గాలానికి ఏమీ పడవు గాలానికి ఏదో ఒకటి పడుతున్నంత మాత్రం చేత, అది చేపలు పట్టడం ఎలా అవుతుంది?

నాకు చేపలు పట్టటం అంత బాగా చేతకాదనుకొండి? ఇదివరకెప్పుడో ఒకసారి ఆ విద్య నేర్చుకోవాలని రెండు మూడు మాసాలు విపరీతంగా కష్టపడ్డాను. చేపలు పట్టటం నాకు బాగానే వచ్చిందనుకొనే సమయంలో, అందులో అనుభవం వున్న కొందరు పెద్దలు నా చుట్టూ చేరి, చేపలు పట్టే కళ నాకు యీ జన్మకు రాదనీ నన్ను దాని జోలికి పోవద్దనీ నలభా యిచ్చారు చేపలు పట్టేవాడికి వుండవలసిన బుద్ధి కుకలత ఏదో నాకు లేదు బొమ్మన్నారు.

కావాలంటే కవినైనా కాగలవేమో కాని చేపలు పట్టకలో ప్రవీణుడిని మాత్రం కాలేకన్నారు, మా

మూలం

అనువాదం :

జెరోమ్ కె. జెరోమ్

విశ్వాత్మల నరసింహమూర్తి

పెద్దలు అంతా! ఈకళకి, కవిత్వం రాయటానికి కావలసినదానికంటే కూడా, చాలా ఎక్కువ భావనాశక్తి కావాలట!

చేపలు పట్టేవాడికి కావలసినదల్లా నునాయానంగా, సిగ్గు బిడియమూ విడిచి అబద్ధాలుఆడగల శక్తిమాత్రమే నని కొందరు అనుకొంటూ వుంటారు. కేవలమూ అబద్ధాలు చెప్పేయ్యగలగటం గొప్ప విద్యకాదు. ఆకళని కొత్తగానేర్చుకొన్నవాడు కూడా ఎంత పెద్ద అబద్ధాన్నైనా యిట్టే ఆడేయ్యగలడు. అలాక్కాక, ఆ అబద్ధాన్ని నిజమనిపించేలా చేయటానికి అవసరమైన కథనీ అతికిపోయే వాతావరణాన్ని సృష్టించి ప్రయోగించడం అనేది, ఎవరోఅతి అనుభవశాలురైన ఏ కొద్దిమందికో చేతనాను.

ఎవరుబడితే వాళ్లు 'నిన్నగాకమొన్న నేనొక పెద్ద సారచాపని పట్టాన'ని చెప్పేయ్యవచ్చు. అది తేలికే. అలా చెపితే అందులో కళకాని, తెలివితేటలు కాని ఏమీలేవు. ■ కళలో ఆరితేరినవాళ్లు యిలాటి వన్నీ పచ్చి అబద్ధాలని యిట్టే పసిపట్టేయ్యగలరు. వాళ్లు అబద్ధాలు చెప్పే పద్ధతి వేరు.

అలాంటి కోపకి చెందిన పెద్దమనిషి మన

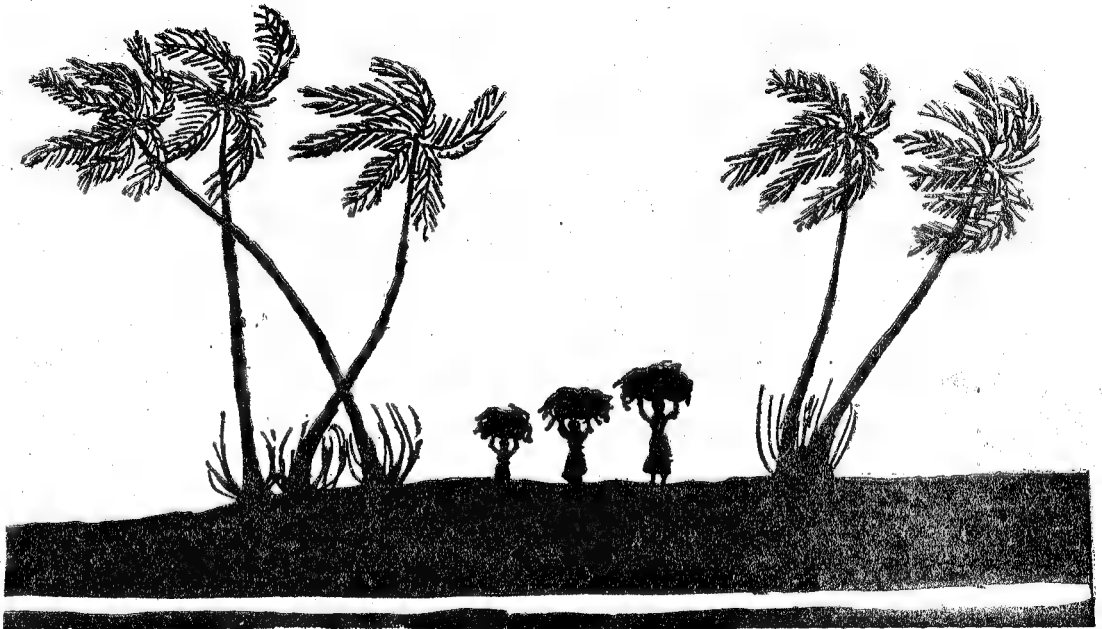
యింటికి అతి మామూలుగా వచ్చినట్లు వస్తాడు. ముందుగా ఏమీ మాట్లాడకుండా ఓ కుర్చీలాక్కొని అందులో కూర్చుంటాడు, నోరువిప్పకుండా ఓ మూల కూర్చొని చుట్టపొగ గుప్ప గుప్పన వదులుతూ వుంటాడు. ముందు కాస్తేపు యితరులను యిష్టం వచ్చినట్లు వాగనిచ్చి, అప్పుడు పున్నట్లుండి ఒక్కసారిగా నోట్లోనుంచి చుట్టతీసి "అన్నట్లు,—మొన్న మంగళ వారంనాడు చేపలుపట్టటానికి వెళ్లానోయ్." అని ఒక్కక్షణం పూరుకొని, "అయినా అదంతా చెప్పితేమాత్రం ఏం ప్రయోజనంలే!" అంటూ చప్పరిస్తాడు.

మీబోటివాడు "ఏం? ఏం జరిగింది? ప్రయోజనంలేకపోవటమేమిటి?" అని అడుగుతాడు.

"అవునయ్యా మరి; అదంతా చెప్పినా ఎవడూ నమ్మడు! అంచేత చెప్పి మాత్రం ప్రయోజనం ఏమిటి?" అని మిమ్మల్నే ఆ పెద్దమనిషి ప్రశ్న వేస్తూ, ఆరిపోయినచుట్ట వెలిగించుకొంటాడు.

■ తరువాత ఏం మాట్లాడాలో తెలియక మీరు హానంగావుంటారు. మీ నోట్లోనుంచి అసలే మాట పెగలటంలేదని గ్రహించి ఆయనే అందుకొంటాడు.

"అదికాకయ్యా: అలాంటివిషయం తీసుకొచ్చి

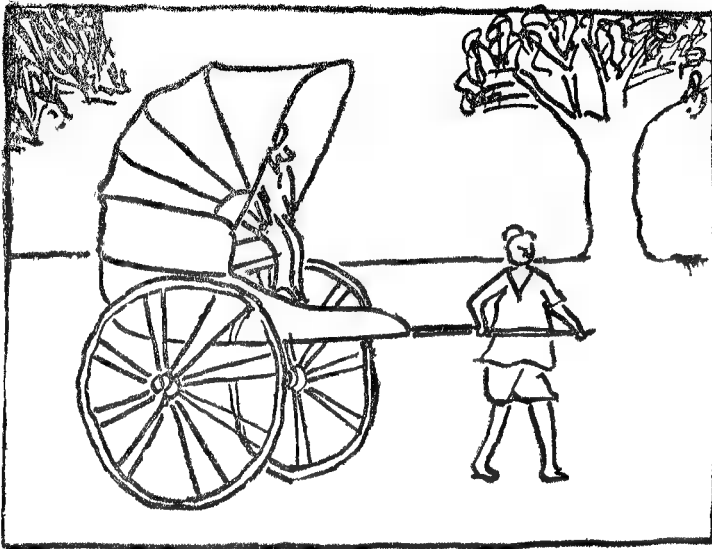

మునిమాపు వేళ

శ్రీకాకాడగు: ఎస్. రామకృష్ణ, (18) నిఖిలబిల్లు

★ ముచ్చటగా ముగ్గురు ★

వివరాలను చెప్పితే, నేనే నమ్మలేను. అయినప్పటికీ యథార్థంగా జరిగింది మరి. ఇక నమ్మకుండా వుండడం ఎవడి ఊహించాలి! అసలు ఏం జరిగిందంటే—మొన్న మంగళ శారంగానికి మధ్యాహ్నం గంటలతరబడి గాలంపట్టుకొని నడిపిడ్డన కూర్చున్నాను. ఎంత సేపటికీ చెప్పకోదగ్గ పెద్దచేప ఏదీ గాలానికి తగుల్తోలేదు. ప్రాణం విసిగి లేద్దామని అనుకొంటూ వుండగా, వున్నట్లుండి గాలం బరు పెక్కిపోయింది. ఈసారికూడా ఏదో మామూలు రకం చేపే పడివుంటుందనుకొని, గాలాన్ని బయటికి తొగబోయాను. ఊహ!... దాన్ని లాగటానికి నా బలం చాలేదంటే నమ్మండి! గట్టిగా అరగంటసేపు... పూ! అరగంట! కాస్తాకూస్తా కాదు... తంటాలుపడి గాలం బయటికి తొగి, చూద్దనుకదా, కొక్కేనికి చివర అంత 'పేద' చేప వేలాడుతోంది. తూకం తూస్తే ఏకేడు బరువు తూగుతుంది. అంత పెద్దచేప, పెద్దపడి—మామూలు గాలానికి పట్టుపడిందంటే, సామాన్యమా మిగిలి" అంటాడు.

"రిక్తావాహ" (Empty Cart)

చిత్రకారుడు : కొండవంటి మోహనరావు, (19) విజయవాడ.

ఆకట్టుకథ అంతటితోనైనా ఆపకుండా, తను పట్టిన చేపనిచూసి ఎవరెవరు ఎంతగా ఆశ్చర్యపోయారో అదంతా అభినయ పూర్వకంగా వివరిస్తాడు.

ఇలాటి కబుర్లు చెప్పే వాళ్లు అంతా తగులు హోటల్లలో చేరుతుంటారు. 'ఇంత పచ్చి అబద్ధాలు ఎలా వినగలుగుతున్నారని నేను యిదివరకు ఒక హోటల్ యజమానిని చాటుకు పిలిచి అడిగాను. "ఏం చెయ్యమంటారండీ! హోటల్ పెట్టిన మొదటి రోజుల్లో మటుకు నాకూ మా ఆవిడకీ యీ కబుర్లు వంటుంటే మహా చిరాకుగా వుండేది. ఇప్పుడిప్పుడు మాకివి బాగా అలవాటై పోయాయిలేండీ" అన్నాడు ■ హోటల్ యజమాని.

నామిత్రుల్లో ఒకడు కొత్తగా, ఎగిరే చేపలు పట్టడం మొదలుపెట్టాడు. వాడికి అబద్ధాలు చెప్పటం యిష్టమూ లేదు: చేతనూ కాదు. అయినప్పటికీ యీ వృత్తిలో ప్రవేశించినందువల్ల దీని ధర్మాన్ని పాటించే వుద్దేశంతో, ఎప్పుడు ఏది జరిగినా దాన్ని

యితరులకి చెప్పేటప్పుడు నూకి నూగు పాళ్లు వెంచయ్యకుండా, నూటికి ఇరవై ఐదు వంతులు మాత్రమే వెంచదలుచు కొన్నాడు.

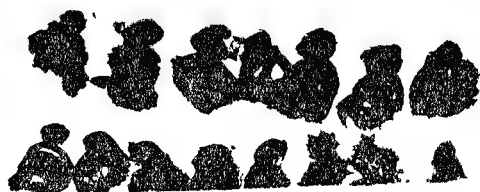
"ఉదాహరణకి నేను ఒక్కరోజులో నలభైచేపల్ని పట్టుకొన్నా ననుకో. ఇతరులతో చెప్పేటప్పుడు, ఆ నలభైలో నాలుగోవంతుయింక పదికూడా చేర్చి మొత్తం ఏభై పట్టినని చెప్తాను. అంతకంటే ఎక్కువగా అబద్ధాలు ఆడితే పాపం!" అన్నాడు వాడు, నాతో. ఈ 'ఇక మైదు పర్సంటు ప్లాను' అనుకొన్నట్లు పనిచెయ్యలేదు. ఎంతే తనంటే—ఏరోజునా వాడికి మూ కంటే ఎక్కువ చేపలు దొరికేవి కట్ట. మూడుకి ఇరవై ఐదు

వర్సంటు కలపటం కుదరదు. —కనీసం చేపలవిషయంలో కుదరదు.

అదీకుదరకపోగా, 'మున్నెముకా—ఒకటి—
బై—మును పర్సంటు' కలిపి చెప్పడామనుకొన్నాడు.
అదీ కుదరలేదు. రోజుకి ఒకటో రెండో చేపలు పట్టు
పడ్డాయనుకోండి. వాటికి 'మున్నెముకా—ఒకటి—
బై—మును పర్సంటు' కలపడం ఎలాగ? ఈపీడ
పడలేక యికనుంచి రోజుకి ఎన్ని చేపలుపడితే అన్ని
టిని రెట్టింపుచేసి చెప్పేదామనుకొన్నాడు.

ఈ ఏర్పాటు ఏదో రెండు నెలలపాటు విడవకుండా
పట్టుకొచ్చాడు. ■ రెండు నెలలూ గడిచేసరికి వాడికి
ప్రాణం విసిగింది. అతిఆశక్తుపోకుండా రెట్టింపు చెయ్య
టంతోమాత్రమే ఏడు తృప్తిపడదామని చూసినందు
వల్ల, వీడిమాటలు విన్నవాళ్లు ఎవరూ నమ్మకపోగా,
తోటివాళ్లల్లో వీడి పరుపు పోయింది. ఉదాహరణకి
ఏడు ఒకరోజున నిజానికి మూడు చిన్న చేపలే పట్టా
డనుకొండి. అరింటిని పట్టానని చెప్పేవాడు. ఏడు
మాత్రం ఆరు అని చెప్తావుంటే, వీడి కళ్ల ఎదుటనే
ఒక్కటంటే ఒక్కటే పట్టిన చచ్చు వెధవకూడా,
యితరులతో చెప్పేటప్పుడు రెండు డబ్బులు చేపలు
పట్టానని చెప్పకొనేవాడు.

ఇక యిల్లాక్కావని—తనకి తానే ఒక స్థాన
చేసుకొన్నాడు. తన గాలానికిపడ్డ ప్రతిచేపనీ పదిపెట్టి
హెచ్చుచేసి, ఎన్ని చేపలు పడితే అన్ని పదులు చేపలు
పట్టానని చెప్పకోవటం మొదలుపెట్టాడు. ఒక్క చేప
కూడా పడకపోయినప్పటికీ, పది చేపలు పడినట్లు
ముందు లెక్కవేసుకొని, తరువాత ఎన్ని చేపలు
పడితే, అన్ని పదులు యీ పదికి కలిపి చెప్పేవాడు.
ఈ పద్ధతిప్రకారం అయితే, కనీసం చెప్పకోవటంలో
నైనా, చేపలుపడని రోజు అంటూ వుండదు. అదృష్ట
వశాత్తు ఒక్క చేప పడిందనుకోండి. ఏమీ పడనప్పటి
కుదీ; ఒక చేప పడింది కాబట్టి మరొక పది, మొత్తం
యిదై చేపలు పడ్డట్లు లెక్కకు వచ్చేవి. రెండు
చేపలు పడ్డాయనుకోండి. మొత్తం ముప్పై అయ్యేది.

నృత్యనాటిక

శ్రీకాకుళం: గురుజాడ దుర్గాప్రసాదరావు (8) విజయనగరం.

ఈ స్థానం బాగా పనిచేసింది. అంతమంచి స్థానం
కాబట్టే ఇటీవల వీడిలాటివాళ్లు ఎందరో యీ స్థానం
ప్రకారమే నడుచుకొంటున్నారని ■ మధ్యను నాతో
ఎవరో లోపాయికారీగా చెప్పినట్లు జ్ఞాపకం.

మీకు ఎవరికైనా సానుకూలపడితే యీసారి
యిటువేపు వచ్చినప్పుడు ధేమ్యనది ఒడ్డునవున్న ఏ
హోటల్ కైనా వెళ్లి చూడండి. చేపలు పట్టే విద్యలో
ఆరితేరినవాళ్లు ఒకరో యిద్దరో మీకు కనిపించితిరు
తారు. వాళ్ల అనుభవాలనుగురించి వాళ్లు చెప్పే
కట్టుకథలన్నీ వింటే, ఎంతలావు మనిషికైనా అజీర్ణ
వ్యాధి పట్టుకొని కనిసం రెండు నెలలైనా వేధించుకు
ంటుంది.

(ఇంకావుంది)

మా అభిమానులకు, కొత్తాదార్లకు నూతన రాష్ట్ర అభివృద్ధి ములు

జాస్తి వెంకటరామకృష్ణారావు అండ్

బాకూరు సింహాచలం

శివాలయం వీధి, విజయవాడ - 1.

నవరస బంగారమునకు, చాండి పెండికి గ్యారంటీ యివ్వబడును.

నరసమైన రేట్లకు, చక్కని పనితనమునకు మా ప్రత్యేకత.

ఆర్డర్లపై బంగారు, వెండి వస్తువులు, సకాలమునకు తయారుచేసి యివ్వబడును.

నవ వికసిత పుష్పం వలె
తాజాగా, మనోహరంగా
ఉండండి...

హమాం
టాయిలెట్ సబ్బును
వాడుదు

హమాం క్రొత్త సువాసన
కలది... మరియు ఎక్కువ
కాలం మన్నన కూడా!

ది తాతా ఆయిల్ మిల్స్
కంపెనీ లిమిటెడ్

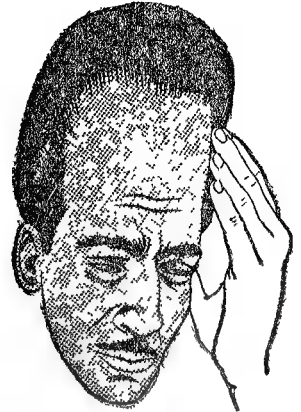
తాతా తయారు

HAS

E14

అబ్బా... ఎంత భరింపలేని
తలనొప్పి!

సారిడన్ ను
పెచ్చుకోడే

దీనిలో యాస్పిరిన్ గాని, మత్తు
మందులుగాని లేవు-పుచ్చుకొన్న తరువాత
విరుత్తాహవరచే లక్షణములు కలుగవు.
సారిడన్ నొప్పిని పోగొట్టును!

కు ప్పు ★ బొ లి

దగ్గర మేహమచ్చలు, పెగ, సవాయి
వ్యాధులకు, గ్యారంటీ చికిత్స, శ్వాస
లాగు ఉచితం. జి. వి. రెడ్డి అండ్ కో.,
(రిజిస్టర్డ్) "భాస్కరాశ్రమము" గోపాల
పురం, తూ. గోదావరి.

నాట్యంచేసే పువ్వులు

వాలు జరుగుతూనే వుంటాయి.”

“ఆ చోటెక్కడో చెప్పవూ?”

“మన నాట్యం వెలుపల దూరంగా నరమృ ఒడ్డున రాజుగారి కోట లేదా? ఆ కోటలోపల చక్కటి పూలతోట వున్నదే? అక్కడ జరుగుతాయి ఈ నాట్యాలు.”

“మొన్న ఒకరోజున, నేను మా అమ్మతో కలిసి మన తోటలోకి వచ్చాను. అప్పుడు ఒక్క పువ్వు కూడా కనిపించలేదు. రోజూ బోలెడు పువ్వులు పూసేవి. ఏమయినాదా?”

“అవన్నీ రాజుగారికోటకి వెళ్లి వుంటాయి” అన్నాడు తోటమాలి. “రాజుగారు, సామంత్రం డర్బారు పూర్తికాగానే మంత్రులతో వాళ్లతో కలిసి నాట్యం లో వున్న రాజధానిలోకి వచ్చేస్తారు. అప్పుడు ఆ కోటా తా ఖాళీగా వుంటుంది. ఆసమయం కనిపెట్టి తోటలో వున్న పువ్వులన్నీ కలిసి కోటలోపలి కొలుపు కూటాలోకి వెళతాయి. అప్పుడెంత బావుంటుందో చెప్పలేను. రెండు గులాబీ పువ్వులు సింహాసనం మీది కెక్కి కూర్చుంటాయి. అవి గాజూ, రాణి అన్నమాట. ఎర్రటి బట్టలు తొడుక్కుని ఆకువచ్చటోపీలు పెట్టుకున్న మందార పువ్వులు సింహాసనానికి అటూ ఇటూ బారులుతిర్చి నుంచుంటాయి. ఇవి గాజుగారికి అంగరక్షకులు. ఆతరవాత మిగతా పువ్వులన్నీ వంగి వంగి నమస్కారాలు చేసుకుంటూ లోపలి కొస్తాయి. మల్లెలు, జాజులు, మాలతులు, నేను వేరుగా వలయాకారంగా “మరి రాజుగారి తోటలోకి అవి

“తల్లి కౌగిట”

చిత్రకారుడు : ఆంధ్ర సరసిహమ్మ రి (13) అనకాపల్లి.

చేసుకుంటు, జాకామల్లెలు, ఇంకా నుంచుని, చేతులుపట్టుకుని నృత్యం రకరకాల పువ్వులు ఏ జాతి కవి చేస్తాయి.” నేను వేరుగా వలయాకారంగా “మరి రాజుగారి తోటలోకి అవి

వెడి తేరాజభటులూరుకుంటారా?"

"ఎవ్వరూ చూడకుండా నిశ్చయంగా లోపలికొస్తాయి. ఒక ముసలి బంట్రోతు మాత్రమే అక్కడ వుంటాడు. అప్పుడప్పుడు లోపలి కొచ్చి అన్నీ భద్రంగా వున్నాయో లేదో చూసిపోతూంటాడు. కాని అతనిదగ్గర పెద్దతాళం చెవుల గుత్తి వుంది. తాళం తియబోతుంటేనే గల గలచప్పు డవుతుందిగా? ఆచప్పుడు వినిగానే పువ్వులన్నీ గబగబ తెరల చాటుకి పారిపోతాయి. మెడలు రిక్కించి తొంగి చూస్తూంటాయి. బంట్రోతు వెళ్లి పోగానే మెల్లిగా వచ్చి మల్లీయధాప్రకారం నాట్య చేస్తాయి."

శిశిలేఖ సంతోషం పట్టలేక చప్పుట్లు కొట్టి గిరుల తిరిగింది. "నేనుకూడా చూడవచ్చా ఆ నాట్యం?"

"ఓ. ఈసారి ఊరవతలకి పికారు వెళ్లి నప్పుడు చూడవుగాని. నేను నిన్నరాత్రి కిటికీలోంచి తొంగిచూశాను. ఓహో, ఎంత అద్భుతంగా వుందనుకున్నావ్?"

"నువ ప్రాతిపదిక పెట్టి ఉద్యానవనం ఉండే? అక్కడి పువ్వులకూడా పడతామా?"

"ఎందుకు నశ్చిగూడమా? నశ్చివచ్చు. కాని వాకంత నిర్ధారణగా తెలియదు. అవి ఎప్పుడైనా నశ్చియో లేదో? ఒక పని చేస్తావా నువ్వు? ఈసారి ఆ ఉద్యానవనానికి నశ్చివచ్చును, ఎవరూ చూడకుండా ఒక పువ్వుతో చెప్పు, రాజుగారి కోటలో నాన్యోత్సవాలు జరుగుతున్నాయి. ఆ పువ్వు ఇంకో పువ్వుతోను, అది ఇంకోదానితోను, చెబుతాయి. ఇట్లా అన్ని పువ్వులకీ తెలిసి పోతుండా సంగతి. వెంటనే వీలుచూసుకుని అవన్నీ కోట కెగిరి నశ్చిపోతాయి. ఒక్క పువ్వుకూడా మిగలదు. అప్పుడు అక్కడి తోటమాలి వచ్చిచూసుకుని ఈ పువ్వులేమై పోయినాయో అని తెల్లబోతాడు."

"పువ్వులకి మాట్లాడుకోవడం కూడా వచ్చా?"

"మాటలురావుగాని, ఒకదాని కొకటి సంజలు చేసుకుంటాయి. అప్పుడప్పుడు గాలి వీచినప్పుడు పువ్వులు తలకాయ లావుతూంటాయ్; అదేమిటనుకున్నావ్? పువ్వులు చేసుకునే సంజలే అవి."

"సర్వనృత్యం"

చిత్రకావ్యం : ఎ. వెంకటాచల (14) ఖరగ పూర్వ

"ఈ సంజలు నీకు అర్థం అవుతాయా?"

"ఆ, తోటమాలి లందరికీ అర్థమవుతాయి. ఒకరోజున పట్టణ ఉద్యానవనం లోని తోటమాలి వచ్చేటప్పటికి మొలి పువ్వు కనకాంబరం పువ్వుతో మాట్లాడుతోంది: 'కనకాంబరం! నువ్వంత అందంగా వున్నావో? మనిద్దరం పెళ్లిచేసుకుందామా?' అంటోంది. ఇదిమాని ఆ తోటమాలి 'ఎమిటా పిచ్చిమాతలు, నోరుముయ్య,' అని మొగలిపువ్వును గదిమాడు. మొగలిపువ్వు కోపం తెచ్చుకుని, తన ముళ్ళతో పొడిచింది. అప్పట్నుంచి ఆ తోటమాలి మొగలి చెట్టుదగ్గర కెప్పుడూ నశ్చిడు."

"బలేగా వుండే?" అని శిశిలేఖలు కొట్టింది శిశిలేఖ.

ఇంతలోకే శిశిలేఖ అన్నగారు అటువచ్చి ఈ మాటలు విన్నాడు. "ఎయ్, తోటమాలి! నీకేం పని పాటా లేదా? వెర్రిమొగ్గి కబుర్లు చెప్పి పిల్లని చెడగొడుతున్నావా?" అని కసిరాడు. అతనికి తోటమాలి అంటే మహా చిరాకు. అతడు కలిపించే కథలు, గీసే బొమ్మలు చూశీ కనుబొమ్మలు చిట్టించి కోపం చూపిస్తాడు."

కాని అమాయకపు పిల్ల శిశిలేఖకి వాళ్ళ తోటమాలి చెప్పినదంతా వేద్యపమాణంగా తోచింది. ఎంత ఆలోచించినా పువ్వులు నాట్యం చెయ్యడంలోవున్న అసహజత్వం ఏమిటో ఆమెకు తెలియలేదు. నిజంగానే పువ్వులన్నీ తలలు వాలుకుని నీరసంగా వున్నాయి. మరి రాత్రింతా నాట్యం చేస్తే నీరసంగా వుండేదా? శిశిలేఖ చివ్వున ఆ పువ్వు లన్నిటిని కోసి, బుట్టలో వేసి, ఇంట్లోకి తీసికెళ్ళింది. తను పడుకునే

గదిలో బోలెడు అందమైన ఆటవస్తునలున్నాయి. తనకి అన్నిటిలోకీ యిష్టమైనద "అమ్మణ్ణి" అనే బొమ్మ బుల్లిమంచంమీ. పడుకోని స్మరకొడుతూ నిద్రపోతోంది శిశిలేఖ ఆ బొమ్మని లేపింది: "అమ్మణ్ణి! లే. ఇవాళికి నువ్వు నా బట్టల పెట్టెలో పడుకో. నీ మంచంమీద ఈ పువ్వుల్ని పడుకోబెడతాను. వీటికి పాపం జ్వరం వచ్చిందట. ఏం," అంటూ అమ్మణ్ణిని తీసి తన పెట్టెలో పెట్టింది. పువ్వుల్ని మంచం మీద ఆమర్చి చుట్టూ దోమతెర వేసింది. పాపం, అమ్మణ్ణికి కోపం వచ్చింది, గాని కిక్కురుమనేదు.

శిశిలేఖ బుల్లిమంచంమీద పువ్వుల్ని పడుకోబెట్టింది. దోమతెరలు కిందకి

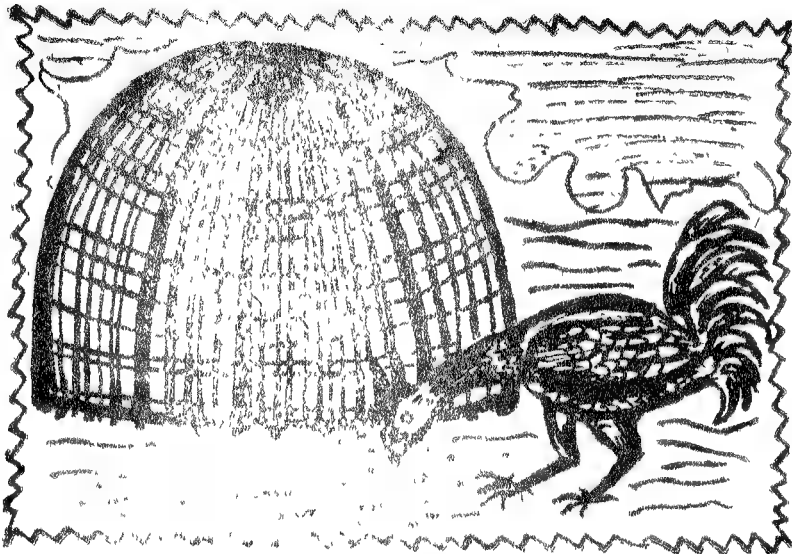
సకల దంత వ్యాధులకు

కోతిమారు
నల్ల పండ్ల పాడి

ప్రతిరోజు దొరకును.

నోగి అండ్ కో
17 బైగాబజార్ గేట్, మద్రాసు-1

“గింజలకోశం”

చిత్రకారుడు : గల్లపూడి తమ్మన్న (12) పార్వతీపురం.

★ నాట్యంచేసే పువ్వులు ★

దింపింది. అల్లరి చెయ్యకుండా పడుకో మని పువ్వులతో చెప్పింది. పడుకుంటే జ్వరం తగ్గిపోయి, తెల్లారేటప్పటికీ మళ్ళీ కలకలలాడుతూ ఉండవచ్చని చెప్పింది.

ఆ సాయంత్రమంతా ఆమెకి తోటమూరి చెప్పిన మాటలే గుర్తుకొచ్చాయి. రాత్రి తను పడుకోబోయే ముందు మళ్ళీ ఒక పారి తోటలోకి తొంగిచూసింది. మల్లెలు, మందారాలు అన్నీ గవచివగా కూర్చోని ఆమెకేసి చూశాయి. “నాకు తెలుసు; ఇవ్వాలి నాట్యానికి నడకాడుకుంటున్నార.” అని ఆమె రహస్యంగా అన్నది. కాని పువ్వులు ఏమీ ఎరగనట్టు, తమకే

ఆమె అన్న అర్థం కానట్టు ఊరుకున్నాయి. ఎక్కడా ఒక్క ఆక్షా కదలలేదు.

శిశి లేఖకి ఆరాత్రి చాలనేపు నిద్రపట్ట లేదు. రాజుగారి కొలువు కూటంలో పువ్వులు చేసే నాట్యంచూస్తే ఎంత బావుంటుందో నని తీయటి ఆలోచనలు వచ్చాయి. “ఈపాటికి మా తోటలో పువ్వు పువ్వులన్నీ కోటకి పోయివుంటాయి,” అనుకున్నది. అనుకుంటూనే నిద్రపోయింది. ఒక రాత్రివేళ మెలకువ వచ్చింది. అప్పటి వాకా తోటమూరి తనకు పువ్వుల్ని గూర్చి చెప్పడం, అన్న గారువచ్చి కేకలేయడం కలగన్నది. లేచేసరికి గది అంతా నిశ్శబ్దంగా ఉన్నది. దీపం వెలుగుతూనే వుంది. అక్కూ, నాన్నా నిద్రపోతున్నారు.

“ఆ పువ్వులు నేను పడుకోబెట్టిన చోట ఉన్నాయో లేవో?” అనుకుంది. కొద్దిగా లేచి చూసింది. తన ఆటవస్తువులున్న గది తలుపు కొద్దిగా తెరిచివుంది. చెవి ఒగ్గి విన్నది. వీణ, మద్దెలవాంస్తున్న ధ్వని విని బడింది. అంత మంచి సంగీతం ఆమె ఎప్పుడూ వినలేదు. “ఒహో, పువ్వులన్నీ నాట్యం చేస్తున్నట్టున్నాయే; వెళ్ళి చూడనా?” అనుకుంది. కాని లేస్తే, అక్కూ నాన్నా మేలుకుంటారేమో నని భయపడింది. మళ్ళీ రెండు నిమిషాలు పడుకుంటుంది. సంగీతం అంతకంతకూ లేనెల వాకలాగ వెల్లి విరుస్తోంది. ఇక ఆగలేక

పోయింది. మెల్లిగా లేచింది; పరికిణీ ఎ! పట్టుకుని అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ తన గదివద్దకు వెళ్ళి తొంగిచూసింది.

ఎంత అందమైన వృత్తం! గదిలో ఎక్కడా దీపం లేదు. కాని మెత్తటి కాంతి ఏదో అంతటా నిండివుంది. బహుశా కిటికీలోంచి వచ్చే వెన్నెల వెలుగే అయి వుంటుంది. మందార పువ్వులు బారులుతీర్చి నుంచున్నాయి. తోటలోని పువ్వులన్నీ గదిలోకి వలయాకారంగానుంచుని నృత్యం చేస్తున్నాయి. పచ్చగన్నేరు పువ్వుకంటే వీణ వాయిస్తోంది. దాన్ని చూస్తే శిశిలేఖకి తన స్నేహితురాలు మృణాలిని జ్ఞాపకం వచ్చింది. మృణాలిని అచ్చు పచ్చగన్నేరు పువ్వులాగ వుంటుందని తోటమూరి అనేవాడు. అప్పుడు తనకి నవ్వువచ్చేది. కాని ఇప్పుడు చూస్తే ఈ పచ్చగన్నేరు పువ్వు సరిగ్గా మృణాలిని మోస్తరుగానే కూర్చుని, ఆమె లాగానే వీణ వాయిస్తోంది.

ఇంతలో ఒక ఎర్రగన్నేరుపువ్వు ఆట వస్తువులున్న బల్లమీది కెగిరింది. పక్కనే వున్న బుల్లిమంచపు దోమతెరలు వొలిగించింది. జ్వరంతో పడుకున్న పువ్వు లింకా పడుకునే వున్నాయి. ఎర్రగన్నేరును చూడగానే అవి లేచి కూర్చున్నాయి. “నాట్యం చేస్తారా?” అని ఎర్రగన్నేరు వైగచేసింది. అవి అల్లాగేనని తెలపాపి మంచమించి దూకాయి. వాటికి జ్వరం కాస్తా ఎగిరి చక్కా పోయినట్టుంది. ఉత్సాహంతో కళ్ళకలలాడుతూ నృత్యం చేయసాగాయి. వాటిలో ఒక్కటికూడా శిశిలేఖ తమ్ము చూస్తోందని గుర్తించినట్టు లేదు.

ఇంతలో బల్లమించి ఏదో కిందపడిన శబ్దమైంది. అది శిశిలేఖ బొమ్మల్లా! ఎర్ర తెలపాగా చుట్టుకున్న బొమ్మ. అదేం చిత్రమోగాని, ఆ తుణుంలో బొమ్మ సరిగ్గా శిశిలేఖ అన్నగారిలాగ కనిపించింది. బొమ్మ నాట్యం చేస్తున్న పువ్వుల్లా ఏదో మాట్లాడానికని దగ్గరగా వెళ్ళి వాళ్ళచుట్టూ తిరిగింది. కాని నృత్యపు సందడిలో ఏ పువ్వు ఈ బొమ్మకేసి చూడనేవారేదు. ఆ బొమ్మకి కోపం వచ్చింది. తన్ను అందరూ చూడాలని చెప్పి, ఊరికే పొడుగు పెరిగిపోసాగింది. అప్పుడు పువ్వులన్నీ టిని ఆగమని కేకవేసి “ఈ పిచ్చి పిచ్చి వేషాలువేసి చిన్న పిల్లని చెడగొడుతున్నారా?” అని సరిగ్గా తన అన్నగారి లాగానే కోప్పడింది. కాని వంటనే బాద్ల తీర్చినుంచున్న మందారపువ్వులు బొమ్మ కాళ్ళమీద ఫెడీమని తన్నాయి. అప్పుడు బొమ్మ మళ్ళీ యథాప్రమాణానికి కుదించుకు పోయింది. ఇది చూస్తుంటే శిశి లేఖకి బలే

నంజుగూడు పండ్లపాడి వారి సముక్తమైన బేషడములు

కాన్మస్
తన్నుంచు మాత్రులు.

కర్న
గోరజన మాత్రులు.

బాలక్స్
విరేచన మాత్రులు.

మామందుల జాబితాను కోరుడు.

యునైటెడ్ కన్సర్వేటర్స్-1.
బాంబి: విజయవాడ.

నవ్వొచ్చింది. ఇక లాభంలేదనుకుని ఆ బొమ్మ తనుకూడా పువ్వులతో కలిసి నాట్యం చేయసాగింది.

ఇంతలో శిశిలేఖ బట్టల పెట్టెలోపలి నించి ఎవరో తట్టుకున్న సవ్వడి వినిపించింది. అప్పుడు ఇందాకటి ఎర్ర తలపాగా బొమ్మ గబగబా వెళ్ళి కప్పపడి పెట్టె మూత తీసింది. అందులోంచి అమ్మణ్ణి అనే బొమ్మ బయటికి వచ్చింది. పువ్వుల్ని చూసి “ఇవ్వాలి ఇక్కడ నాట్యం జరుగుతుందని నాతో ఎవ్వరూ చెప్పలేదు. ఒక్కముక్క చెబితే అరిగిపోతారు కామోను. హూ. అవునే. నే నెందుకు జ్ఞాపకం ఉంటాను!” అని మూతి బిగించుకుంది అమ్మణ్ణి.

ఎర్ర తల పా గా బొమ్మ, “నాతో నాట్యం చేస్తావా?” అని అడిగింది.

“మరే మహా గొప్పవాడివి వొచ్చావని, నీతో నాట్యం చేస్తా!” అని మూతి తిప్పకుంటూ ఒక మూల నుంచుంది. పాపం, ఏ జాకామల్లెపువ్వు, గన్నేరు పువ్వు, చేమంతిపువ్వు తిన్న పిలిచి తనతో నాట్యం చేస్తుందని ఆశపడింది. కాని ఎవ్వరూ అమ్మణ్ణిని పిలవలేదు. తను ఉన్నట్టు బాళ్ళకి తెలియజేమానని గట్టిగా దగ్గింది. అయినా ఎవ్వరూ ఆమెని చూడలేదు. ఎర్రతలపాగా బొమ్మ తనకేలే నృత్యం చేస్తోంది. ఇక ఇది పనికొదనుకుని అమ్మణ్ణి కాలజారి పడినట్టుపడి “అమ్మో” అని శ్లేక వేసింది. అప్పుడు పువ్వులన్నీ అమ్మణ్ణిని చూశాయి. దగ్గిరికివచ్చి “ఏమార్తా, డబ్బుతగిలిందా?” అని అప్యాయంగా అడిగాయి.

ముఖ్యంగా అమ్మణ్ణిని మంచంమీద పడుకున్న పువ్వులు చాలా సమదాయించాయి. డబ్బు తగలేదని అమ్మణ్ణి సమాధానం చెప్పింది. తరవాత అవి అమ్మణ్ణిని గది మధ్యకి తీసుకువెళ్లాయి. చంద్రుడి కాంతి గదికప్పులోని కిటికీగుండా నేలమీద గుండ్రంగా పడుతున్నది. ఆ కాంతి వలయంలో అమ్మణ్ణితో కలిసి పువ్వులు నాట్యం చేశాయి. మిగతా పువ్వులన్నీ వాటికి మట్టూ వలయాలు వలయాలుగా ఏర్పడి కృష్ణుడు గోపికలతో రాసక్రీడ చేసినట్టు నాట్యం చేశాయి. అమ్మణ్ణి పొంగిపోయింది. తన మంచాన్ని అచ్చగా వాడుకోవచ్చని పువ్వులకి చెప్పింది. కాని పువ్వు లిలా అన్నాయి :

“మే మెక్కడకాలం బ్రతకం. శత్రు పొద్దుటికల్లా చచ్చిపోతాము. నువ్వు శిశిలేఖతో చెప్ప, మమ్మల్ని తోటలో జామ చెట్టుకింద గొయ్యి తీసి పొతిపెట్టుకుని. అప్పుడు మళ్ళీ వచ్చే వసంత ఋతువు నాటికి మేలుకుని, ఇప్పటికన్నా అందంగా వికసిస్తాం.”

ఇంతలో గది తలుపు బాగా తెరుచుకుంది. బోలెడు పువ్వులు నాట్యం చేస్తూ లోపలి వచ్చాయి. ఇన్ని పువ్వులెక్కణ్ణించి వొచ్చాయో శిశిలేఖకి తెలియలేదు. బహుశా రాజాగారి తోటనించి వొచ్చాయనుకుంది. ముందు వెండు గులాబీ పూలు వొచ్చాయి. అవి రాజా, రాణి అన్న మాట. తామర పువ్వులు, కలవ పువ్వులు మృదంగాలు వాయించుకుంటూ వచ్చాయి. పువ్వులు తూతూ బాకా బూడుకుంటూ వచ్చాయి. ఇంకా పారిజాతాలు, రాధా మాధవ పువ్వులు, కనకాంబరాలు, నీలాంబరాలు, మొగలిపువ్వులు, జాజులు, గన్న జాజులు, శేఫాలికలు, శిరీషాలు, బొగడలు, సంపేంగలు, బొండుమల్లెలు, మాలతులు ఇంకా ఎన్నో రకాల పూలు గిరగిర తిరుగుతూ వచ్చాయి. అన్ని పువ్వుల్ని ఒక్కసారి, ఒక్కచోట చూసేసరికి శిశిలేఖ హృదయం కూడా నృత్యం చెయ్యసాగింది.

చివరకి అలసిపోయి, పువ్వులు ఒకదాని వద్ద ఒకటి సెలవు తీసుకొని వచ్చినదానినే నిష్క్రమించాయి. తరవాత శిశిలేఖ వెనక్కివచ్చి తన పక్కమీద పడుకున్నది. మళ్ళీ జరిగినదంతా కలలో కనిపించింది. తెల్లవారివ తరవాత, బుల్లి మంచంమీద పువ్వులున్నాయో లేవో చూటానికి వెళ్ళింది. దోమ తెరలు వొత్తిగించి చూసింది. పువ్వులన్నీ అక్కడే వున్నాయి; కాని బాగా వాడి టెల్లెపోయాయి. పెట్టె తెరిచి చూసింది. అమ్మణ్ణి అక్కడే వుంది.

దానికి నిద్రతో కళ్ళు మూసుకుపోతున్నాయి.

“అమ్మణ్ణి! పువ్వులు నాతో చెప్పమన్న మాటలు జ్ఞాపకం వున్నాయా?” అని శిశిలేఖ అడిగింది. అమ్మణ్ణి ఏమీ మాట్లాడలేదు.

శిశి లేఖ ఒక చిన్న కాగితం పెట్టె తీసుకుంది. వాంట్లా వాడిన పువ్వులన్నీ టిపి పేర్చింది.

“మమ్మల్ని పొతిపెట్టేదాకా మీ రిండు లోనే వుండండి. మా మేనత్తగార బాబాయిలు విజయవర్రావు, అజయవర్రావు వచ్చాక వారిచేత గొయ్యి తవ్వస్తాను,” అన్నది శిశిలేఖ.

దసరాపండుక్కి విజయవర్రావు, అజయవర్రావు మేనమామగారింటికి వచ్చారు. వాళ్ళ నాన్న వాళ్ళకి షెరొక బిల్లింటూ కొని పెట్టాడు. వాళ్ళు గర్వంగా వాటిని శిశిలేఖకి చూపించారు. శిశిలేఖ వాళ్ళతో చచ్చిపోయిన పువ్వుల్ని గురించి చెప్పింది. వాళ్ళుకూడా ఎంతో విచారపడ్డారు. తోటలోకి వెళ్ళి ఎవరూ చూడకుండా జామచెట్టుకింద గొయ్యి తవ్వారు. శిశి లేఖ పువ్వుల్ని ముద్దు పెట్టుకుని గోతిలో వుంచింది. విజయవర్రావు, అజయవర్రావు పైన మట్టి కప్పేశారు. మృతకుసుమాలపట్ల గౌరవనూచకంగా విల్లెక్కు పెట్టి బాణాల్లో కుంకుమ కూరి ఆకాశంలోకి వదిలారు. ఆ ప్రదేశమంతా కుంకుమధూళితో ఎర్రపడి పోయింది.

బ్రూక్ లాక్స్

ఒక రాత్రిలో మిమ్ము సరిచేయును.

బ్రూక్ లాక్సు చూపునకు, దుచికి దుచ్చుమైన చాకోలెట్ వలె నుండును అయినా కడుపులో పోటుగాని, మంటగా కలిగించకుండా నమ్మకంగాను, ముఖముగా చెడుగులను తీసివేయును ఇది కుటుంబ శుభ విశేషనకారి నిద్రలకు, పెద్దలకు కూడా మంచిది. ఎల్ల కార్నల్ వందే బ్రూక్ లాక్స్ నే తప్పక అడగండి.

విరేచన బద్ధకాన్ని సరిచేయుటకు చక్కని సులభోపాయము.

వెస్ట్ మినిస్టర్ లెవెలెరిన్ లిమిటెడ్, లండన్ వారి ఆయాఫి.

పిఠెంట్ల :- టెరియంటల్ మర్కంటైల్ ఏజెన్సీ.

99 - ఎ - ఆర్మీనియన్ వీధి, మద్రాసు.

O. M. A. 11

సంధి-విగ్రహం

కర్త - విశ్వమృల నరసింహమూర్తి

“నీరొట్టే హోగల్లాగిన్నావెలో!
హావేను కూడ ఈ గణాంకములవెలె!
నీలనర్తున మోసపోదునున
నా కనీహానము కలుగుచున్నయిది:
ఈమ నీలదైన నీ ఆలసంపకయె
కున నిక్కడనే నీ నీచ మునర్తే దిమ!”

“దోమ, నిదం ఓమంతే! - నివస్స ప నిదం
నిదం! - అయినా నాదొక మోల
ఆగింతుకు డిలెను మన- రేదెనా
అపకారం- తలపట్టే వరకైనా-
అనుమానం తగదోయో! - స్థలచర
ములలో నమరం- ఆనస్యం
అయినదిపుడు

“నినగ” ఎలుక! ఎన్నో కష్టం
కనపెట్టును యింకావలె! వీలవెలుతున
నీ నీచకేకకాడ- ఎలుక! మోడ
ఈ వధముగ దేసిన గదె

మంచపట్ట పొంతంలొ
దండదొడ్ వలపుక్రం

ఆ వృక్షం తొట్టలొన
రోమచుడను బొడాలం
కలకాలం కాపురముండెను.

పలితుండను ఎలుక కూడ
చెట్టుకంద కలుగులొన
చిరకాలం నివసించెను.

ఇట్లుండగ ఒకరాత్రు- కరాతడుకతెంచ-
చెట్టు చుట్ట వురులు పన్నె- సడిసెయక
వెడలిపోయె.

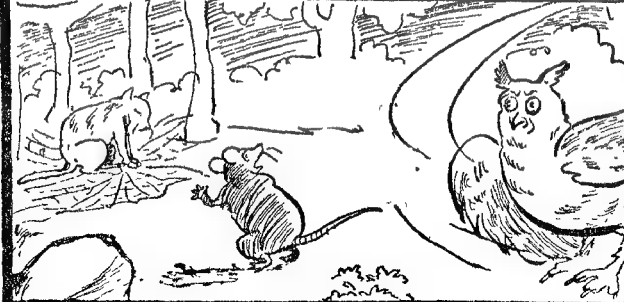
వోకుదనె నిదురవెచి
రిపోరాన్తేషణకై
చెట్టు దిగిన రోమచుడూ
డేరులొనె తగులొనియె!”

ఇది అంతా పురికించిన- పలితుడు
సంతోషంలొ- పడతొలగి పోయినదని
-కలుగు పడిచి వెలికవచ్చి-
యథేచ్ఛగ విహరించెను

కలుగు పడిచి వెలికవచ్చి- ఒడలు మరిచి తాడుచున్నె-
పలితుని భుజియించుటకై- గగన వేధి నెగురుచున్నె-
చంద్రకుండను డెలొకమ్మ- నేలమోద వొలింది.

“పలితుడు తనలొ” పోలి పోతొన్నె! పమి చేయదు-
తలుపోయిన మోక్షలం- ఇటు చూచిన డెలొకం! -
వెటులయినా మృత్యువు తప్పదు- ముప్పు తప్ప
నుహయం చక్కగ మోచించవలెను.”

పంచతంత్రం సంధి-విగ్రహం

కర్త... విశ్వక్సేనుల నరసింహమూర్తి

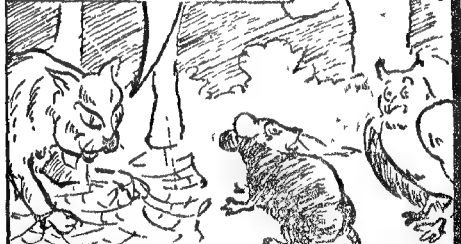

అని యినుకొను
సంతోషం -
ఉపాయ మొకటి
మనసులోన -
మెరుపితే
మెరిసింది.

"ఓ బిడాలమ్మా నమస్కారం - ఇన్నిసార్లుగా మనమిరు
వురము - ఇరుగు పొరుగుననే నివసించితిమి - నీకు
కలిగినా ఆపద చూచి - కలుగు విడిచిన వెళ్లి
వచ్చితిని - పుణ్యస్థానికే పోతే పాపం! - ఈ ఉల్కా
కమేకటి దాపురించినది - ఉరులుకొరికి నీను
విముక్తు చేసెద - ఘోరము పాల్పడుకుండు -
నేవే నను రక్షింపుము!"

"అడవిలోయిన తీర్థమే నాకడుగెనిది - నే
సహాయమర్పించాలని - నేనూ యోచిస్తున్నా
ఆపద్యంతంభవుడవై నీవేయిలు నచ్చావు
నీకెవరి వలననూ హానికలుగదు - దిగులు
చిందకొ ఘోషకమా! - మది భయము
వేడుమో పలికుండు!"

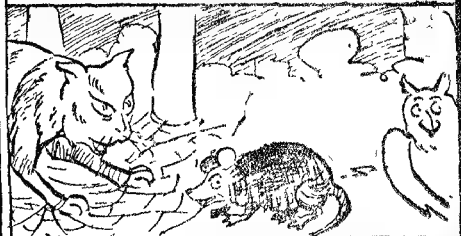
(ఇంతలోనే) ఉరులుపన్నెని కొర్రాడును
జాగిలములును వెంటనిడుకొని
వేగముగా వచ్చుచుండెను.

"మాటలలోపడి మరచిపోయితిమి,
యమకింకరుడై వచ్చుచుండెను;
నీట ముంచినను పాలముంచినను
నీవే దిక్కని నమ్మితిని!"

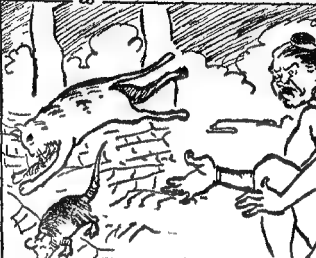
కొర్రాడుండునూ జాగిలములునూ
సమీపానికి వచ్చేవరకూ
బిడాలమున్న వలెను
పలికుడు కొరుకునట్లు
నటియించుచుండెను

కొర్రాడు వచ్చుటవలెను
అడుగుల సవ్వడి వినిన ఉల్కాకము
ఎగిరిపోయి పువ్వుమ్రున బ్రావెను.

ఉల్కాకమా ఎగిరిపోవగా
నిర్భయముగ నామోషకము
వలెలాళ్ళన్నిటి కొరికవేసెను;
పడిపడిగా ఆన కలుగుజేరెను.
మార్జాలమునూ పారిపోయెను.

వలెను పడిన ఆ బిడాలము
చేజిక్కినట్లు చిక్కి జారిపోయెనని
కడు విపరీతములూ అనిష్టాదులు
నిశ్చేష్టుండై నిలచిపోయెను.

నిష్టాదుడు
నిట్టూర్పుమ -
అచిచ్ఛిటువాసి
చనిన ననుక -
మార్జాలం
అరిగి వచ్చి
పలికెని
కలుగు వేరె...

"నకల జావులు జేరాయన
నాపై దయ జూపితివి.
అక్షణమే నీను చూడవలెనని
ఈపాతపాచెందుతు వచ్చియుంటిని
ఆలసింపకయే వెలికి రమ్మిక!"

(పలికుడు కలుగులోనుంచి)
"శత్రువులో సత్తుం చేసినా - బుద్ధిమం
తుడూ పమరియుండడు - వలలో
పడి నీవును - కడుబుడలయుంటివి -
నేనిప్పుడు వెలికి వచ్చినా - నీను
భుజియించి తీవ్రచెందెదవు -
ఈతన నీనిక శత్రుగపడెను;
వచ్చిన దారిని వేడలిపోమ్మిక!"

పేరొకకుపోయిన
రోమకగుం -
24న్న వదనుడి
వేడలిపోయెను.

మమమమమ

పిట్టలు కీచుమంటున్నాయి. ఉదయపు చలిగాలికి కళ్లు తెరవడానికే బద్ధకంగా వుంది. మాయిం వాతావరణంలో మా తాతయ్య మాటలు వినిబడు తున్నాయి. చప్పన కళ్లు తెరిచి చూచాను. తాతయ్య యెదురుగా కుర్చీలో కూర్చుని వున్నాడు. దగ్గి రగా అమ్మ నిలబడి కుశలప్రశ్నలు వేస్తూవుంది. నేనుబిక్క గంతులో తాతయ్యబిళ్లో వాలాను. తాతయ్య నన్ను బిక్కసారి గట్టిగా అదుము కొని తన చేతినంచులోంచి కొన్ని పళ్లను నాకు యిచ్చాడు. సంతో ఖంలో కుప్పి గంతులు వేస్తూ యిల్లంతా పరుగెత్తాను. తాతయ్య అప్పుడే తెల్లవారూమున వచ్చే ఎక్కువెనుకు వచ్చాడని చెప్పింది అమ్మ. దనరాపండగకు తనను,

మమ్మల్ని వుట్టింటికి తీసుకళ్లడానికి తాతయ్య వచ్చినట్టుగాడా చెప్పింది అమ్మ.

తాతయ్య యిచ్చిన పళ్లను పిక్కమణిలో స్వాహా చేతామని అరనిమిశంలో మొహాన్ని కడిగి నట్టుచేసిబిక్కపండుతోక్కలు

ధరణికోట
సవిార కుమార్ (13)
నల్లగొండ.

తీయడానికి ఉపక్రమించాను. తాతయ్యగూడా మొహం కడిగేసి అక్కడే వచ్చి కూర్చుని అమ్మ అందించిన వేడి కాఫీ పూదు కుంటున్నాడు. తాతయ్య మొదటి నుండి లావాటి మనిషి. ఈమధ్య మరింత లావెక్కింది ఆయనశరీరం. 'తాతయ్యా! మనప్రయాణం

యెప్పుడూ?' అడిగాను తాతయ్యని.

'యెల్లుండి ఉదయంబండికి వెళ్లు దాంనాన్నా' అన్నాడు తాతయ్య. ఇంకేముంది. వెంటనే గదిలోకి వెళ్లి నా పెట్టలో వులికిన బట్టలు యెన్నివున్నాయనిచూసుకున్నాను. రెండు పంట్లాములు. మొదలు ఇవి యేరంగు గల బట్టలో చెప్పడం కష్టం. తోళ్లలాగున్నాయి. పెథవ పంట్లాంలు. విసుగేస్తుంది. రెండే శ్లయినా యింకా చిరగడంలేదు.

.....వెలవెలపోతూవున్న రెండు హాఫ్ పట్టులు అసహ్యంగా వున్నాయి. రెండుసార్లు కుట్టింది అమ్మచంకక్రింద చిరిగితే. యెలాగు తొడుక్కు వెళ్లేది ఈ బట్టల్ని తాతయ్యపూరికి. అయినా జ్ఞాపకం వచ్చింది. దనరాపండగకి నాన్నాను ఓపంట్లాము ఓపట్టు కుట్టించేరు. తాతయ్య తీసుకెళ్లితే ఆయనగూడా బట్టలు కుట్టించేస్తాడు పండగకి, అనుకున్నాను. అనుకోవడ మేమిటి అడిగేళానుకూడా తాతయ్యని 'నాకు బట్టలు కుట్టిస్తారా' అని. 'ఓ. భలేబట్టలు కుట్టిస్తానులే' అన్నాడు తాతయ్య.

అమ్మ కల్లెరచేసి నన్ను ఉరిమి చూసింది. ముక్కుమీద వేలు పెట్టుకుంది. అలాగ తాతయ్యను అడగడం తప్ప అన్నట్టుగా.

నేను ధోరణి మార్చేశాను. "తాతయ్యా! మీపూల్లో మాను పులులున్నాయా" అన్నాను.

నూతన ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రజలకు
రవిటాయెలెట్స్ వారి శుభకాంక్షలు

రవి స్లిసరిస్ సోపు, అన్ని కాలములలో వాడదగినది. శరీరమును మృదువుగనుకొంతిగల ఉంచును. రవి వెజిటబుల్ షేరా యిల్ శిరోజములను

పంపించించి, ఈమొద నలుపుగ నుంచి, శేత సౌందర్యమునకు తోడ్పడును.

సోర్ ఏజెంట్లు:

డి న్యూస్టార్ & కో,

తండియారేట్ట, 10, వైద్యసాధ మొదలి పేట, మద్రాసు - 21.

“ఆలాంటివి యేమీ తేవులే” అన్నాడు తాతయ్య.

“ఈపూల్లో మానుపులి రాత్రిల్లు తిరుగుతూవుంది తాతయ్యా. చిన్న పిల్లల్ని యెత్తుకుపోతుందట. మేము రాత్రిల్లు భయంగా వుంటున్నాం” అని, చెప్పాను తాతయ్యకి.

అదేం సంగతి అన్నట్టుగా తాతయ్య అమ్మ మొహం చూశాడు. అమ్మగూడా చెప్పేసింది తాతయ్యకి, మానుపులి నిజంగానే పూల్లో తిరుగుతోందని, అందరు భయపడుతూ వున్నారని.

చూస్తూండగానే రాత్రి అయింది. అందరం భోజనాలు చేశాం. తాతయ్య వచ్చాడనో యేమో అమ్మ రోజుకంటే కష్టంగా కూరగాయలు వండేసింది. పడుకునే సమయం వచ్చింది. కింద దోమల బాధ బాగావుందని తాతయ్యకు డాబామీద పంచలో మంచం వేశారు. తాతయ్యవద్ద నన్ను గూడా పడుకొమ్మన్నారు. కాని నేను భయపడ్డాను. మానుపులి డాబాలపైకి గూడా యెక్కి పిల్లల్ని యెత్తుకుపోతుందని చెప్పగా విన్నాను. తప్పించుకొని నేను కిందనే నాన్నారి వద్ద పడుకున్నాను. యెల్లుండి ప్రయాణంకదూ, ఆ సందర్భంలో నాకు చాలా రాత్రివరకు నిద్రపట్టలేదు. తర్వాత రెండుమూడు గంటలు పడుకున్నానో లేదో విధిలో పెద్ద గల్లంతు విని గాభరా కడి లేచాను. నేను లేచేసరికే అమ్మ, నాన్నారూ లేచి కూర్చున్నారు.

విధిలో కేకలు వినబడుతున్నాయి. కిరసనాయిలు డాబా

అను కర్రలతోగొట్టి ధ్వనిచేస్తున్నారు. ‘మానుపులి. జాగ్రత్త. మానుపులి జాగ్రత్త’ అని మాంఝంటిపూండే కేకలు వేస్తున్నారు. నాకు చెమట తొచ్చేకాం. గుండె వేగంగా కొట్టుకుంటుంది. నాన్నారు గూడా కంగారుపడుతున్నారు.

నాన్నారి వెనకాలే తిరుగుతున్నాను నేను. అమ్మగూడా భయంతో వణికిపోతూవుంది. ‘మానుపులి మీ డాబామీదనుండే గురుగురు మంటోందండో’ అని మా తలుపులు బాదారు. నా ప్రాణం అమాం తంగా లేచిపోయింది. డాబా మెట్లు

తెల్లగా ఉతుకబడినవి

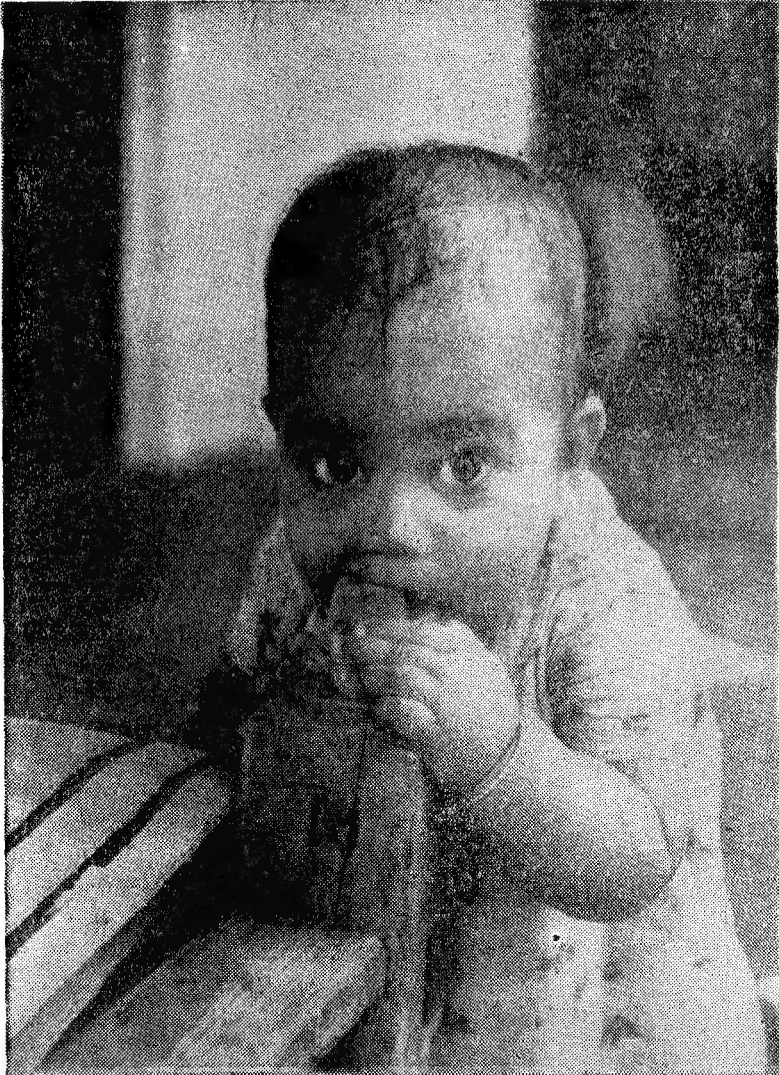
ప్రకాశవంతముగా ఉతుకబడినవి

ఇందుకు సన్ లైట్ సబ్బు కారణము

SUNLIGHT SOAP

బాదకుండగనే బట్టలను తెల్లగాను, ప్రకాశవంతముగాను ఉతుకును!

S. 207-50 TL

కొత్త పళ్లు

ఫోటో : వీరపనేని మటుంబరావు (మద్రాసు).

మాను పులి

నుండి కిందికి వచ్చి నన్నెక్కడ యెత్తుకుపోతుందో అని మురింత భయపడి ఒక్కసారే బావురు మన్నాను. నాన్నాడు నన్ను కోపం చేసి నముదాయించారు. యేడుస్తూ వ్రుంటే నానోరు నొక్కి శారుగూడా.

ధైర్యంచేసి నాన్నాడు వీధి తలుపులు తీశారు. గుంపులోంచి

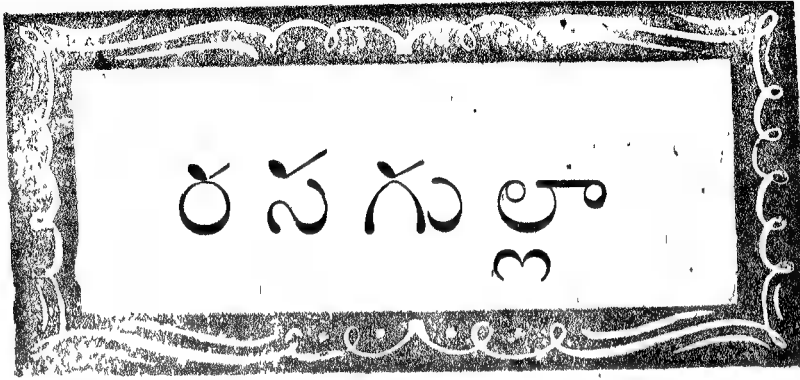
యిద్దరు యువకులు, మానాన్నాడు చేతిలో కర్రలు పుచ్చుకొని మెల్లగా డబా మెట్లెక్కి ఆజంతువు కిందికి రాకుండా వ్రుండడానికో యేమో డబా నుండి తరిమిపారే యాలని చూస్తూ నిలబడిపోయినా రనుకుంటా. మానాన్నాడు మాత్రం ధైర్యంచేసి డబామీదికి

పోంచి చూస్తున్నారు. గుర్రు... గుర్రు...గుర్రుమని ఏక ధాటిగా ధ్వని వినబడుతూనే వ్రుంది డబామీద.

"అరే పిచ్చినాయనమ్మలారా. మానుపులి కాదు మన్నూ కాదు. మా మామయ్యర్రా. నిద్రలో గురక పెట్టినాడు" అన్నారు నాన్నాడు పెద్దగా - యింకేముంది. అందరు ఒక్కపెట్టున గొల్లుమని నవ్వారు. ఇంటిముందున్న వాళ్లందరూ డబాపైకి పరుగెత్తారు. తాతయ్య మాత్రం గురకపెట్టా నిద్రపోతూనే వున్నాడు. అందరు పొట్టలు పగిలేట్టు నవ్వుతున్నాడు ఆయన చుట్టూ నిలబడి. ఆయనకు ఆ నవ్వులపెద్దధ్వనికి మెలకువవచ్చింది. తన చుట్టూ అంతమందిని వాళ్లచేతులలో కర్రలు ఆవీ చూచి తాతయ్య గాభరాపడి, డిక్కిరి బిక్కిరి అయి పోయినాడు. నోరువిప్పి వెక్రివాడి లాగు అరుపులు మొదలెట్టాడు. మా అమ్మ తాతయ్యను భయపడ వద్దని చెప్పి, ఇరిగిన సంగతంతా చెప్పేసింది. కొంతసేపట్లో అందరు నవ్వుతూ యెవరియిళ్లకి వాళ్లు వెళ్లారు.

తెల్లవారింది. పూల్లో వాళ్లు తండ్రిపతండాలుగా వచ్చి మాను పులి అరచినట్టుగా గురకపెట్టిన మా తాతయ్యను వింతమ్మగాన్ని చూచినట్టుగా చూచి వెళ్లారు.

తాతయ్య మావూరు వచ్చినప్పుడల్లా 'మానుపులి వచ్చింది' అని నేను అన్నానంటే 'ఛ - భడవా' అంటూ నాలెంపలపై చిటుకులు వేస్తాడు తాతయ్య. ★

“ఏమీ బాగాలేవండి. అబ్బే, ఇదేం చెయ్యటమండి! మీకసలు ఇవి చెయ్యటం బాట్రిగా తెలియదు. మా ఆవిడ చేసిన బర్సలు తిన్నారామరి? అమ్మ తం. లాగున్నాయి. చూడండి ఎంత బాగా చేసిందో! అలా వుండాలి ఏది చేసిందా! అబ్బేబ్బే! ఇలాగా వుండవలసింది? నీను చెబితే మీకు కోరిము వస్తుందేమో గాని, ఒక సారి మా ఆవిడను అడిగారంటే అన్ని కాల పిండివంటలూ చెయ్యటం ఎలాగో మఱింట్లోమీకు నేర్పేస్తుంది. నరే! ఇలా నేనయింది. ననుంది, నన్నా”వంటూ గబగబా

శాస్త్రిగారూ, మేము ఎదురూ బదురు ఇళ్ళ కాపురస్తులం. శాస్త్రిగారు మా నాన్నగారి ముఖ్య స్నేహితుడు, అందుచేత ఆయన తరచు వారింటిలో వండిన పిండి వంటలు మాకూ పంపించేవారు; మా ఇంటిలో చేసినప్పుడు, మేము వారికి పంపించేవాళ్ళం.

మా ఇంటికి వచ్చారు శాస్త్రిగారు.

“పూరీలు ఎలా వున్నాయండీ” ఆయనకు స్వేచలుగా ఒక ప్లేటులో పూరీలు పెట్టిస్తూ అడిగింది మా అమ్మ.

కోకా సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరరావు (14) విజయవాడ.

మేము ఎప్పుడో పిండివంట పంపించిరా ఆరోజు తప్పకుండా శాస్త్రిగారు మా ఇంటికివచ్చి మా అమ్మ చేసిన పిండివంట ఏమీ బాగాలేదని, తన భార్య చేసినవి చాలా బాగుంటాయనీ, తన భార్యలాగ ఇంకెవ్వరూ ఏ పిండివంటా చెయ్యలేరని, వారి భార్యను, ఆమెచేసే పిండివంటలనూ తెగపొగిడి పెళ్లేవారు.

ఒకసారి ఏదో పండుగవస్తే, మా అమ్మ హల్వా, పూరీలు చేసింది. శాస్త్రిగారింటినుండి బర్సలు వచ్చాయి. మా హల్వా పూరీలు బాగాతిని వాటిని విమర్శించడానికి ఆరోజు సాయంత్రం

తువ్వాయి
ఫోటో : జి. యస్. భూపల్, మద్రాసు

రసగుల్ల

వెల్లిపోయారు శాస్త్రిగారు ఇంక ఇక్కడంటే తమ భార్యచేసిన బర్బలకు పెట్టేవంకలు వినాల్సి వస్తుందేమోనని.

అమ్మకు మతిపోయి నట్లయింది. శాస్త్రిగారిచేత చాలా బాగా వున్న వనిపించుకోవాలని అంత శ్రద్ధగా తయారుచేస్తే, ఆయన ఏమీ బాగాలేవని, వైగా తన భార్య చేసిన బర్బలే బాగున్నాయని పొగిడాడయ్యె!

శాస్త్రిగారు వెల్లిపోగానే అమ్మ నాతో "ఏమిటిరా? ఎంతబాగా చేసినా ఆయనకు నచ్చటలేదు. ఎలారా, ఆయనకు నచ్చేటట్లు చెయ్యటం?" అంది.

"అమ్మా! నాకో ప్రపాయం తోచింది. ఆవిధంగా చేద్దామా? దెబ్బతో శాస్త్రిగారి తల తిరిగి నోట్లోకి రావాలి" అన్నాను. అమ్మ చెవిలో ప్రపాయం చెప్పాను.

నెల తిరక్కుండానే దసరా పండుగ వచ్చింది. విజయదశమి రోజున శాస్త్రిగారింటినుండి రసగుల్లలు వచ్చాయి. మాలమ్మ గులాబ్ జాములు చేసినప్పటికీ మాస్టారు ప్రకారం శాస్త్రిగారికి గులాబ్ జాములు పంపలేదు. ఎప్పుడూ ఆరుగంటల కొచ్చే శాస్త్రి

గారు, ఆరోజున మా ఇంటినుండి వాళ్ల కేదీ వెళ్లక పోవుట వల్ల కాబోలు, నాలుగుగంటలకీ వచ్చారు.

శాస్త్రిగారు రాగానే అమ్మ వారింటినుండి వచ్చిన రసగుల్లలు ఒక స్టేటులోపెట్టి శాస్త్రిగారి ముందు పెట్టింది. రసగుల్లలు చూడగానే "మీరూ రసగుల్లలే చేశారా?" అన్నారు. శాస్త్రిగారు రసగుల్లలు తినటము పూర్తి చెయ్యగానే మామూలు ప్రకారము, "రసగుల్లలు ఎలావున్నాయండి?" అని అమ్మ అడిగింది.

"ఎలా వుండట మేమిటండి? ఎప్పటిలాగానే వున్నాయి. ఇదేమిటి మీ రెప్పుడైనా రసగుల్లలనేవి చేశారా? పోనీ — ఎవరన్నా చేస్తుంటేనైనా చూశారా? ఇలాగేనా ఉండల్సింది? పుల్లగా! చేసింది ఇవాళైనా మూడు నాలుగు రోజులక్రితం చేసినట్లున్నాయి. అబ్బే మీరిక ఇటువంటి పిండివంటలు చెయ్యలేరండి. చేతగాని పెండుకు చేస్తారు, మెదలకుండా పూరుకోక? మా ఆవిడ చేసినవి చూశారా? ఎంత చక్కగా వున్నాయో; ఒహో హో!... ఇప్పటికీప్పుడు చేసినవిలాగ తియ్యగా ఎంత బాగున్నాయనుకున్నారు. ఎవరు చేసిన పిండివంటలైనా మా ఆవిడ చేసిన పిండివంటలముందు బలాదురు. మీరు చెబితే వినరుగాని, శుభ్రంగా మా ఆవిడ నడిగుంట ఇవన్నీ మీకు నేర్పుండేది. చెయ్యటము తెలియకుండా ఎందుకు చేస్తారు? సొమ్ము దండగ!"

"శాస్త్రిగారూ; ఇంక మీ విమర్శ ఆపండి" అన్నాను నవ్వాపుకోలేక, పకపకా నవ్వుతూ. అమ్మకూడా నాతోపాటు నవ్వుతోంది.

"ఎందుకలా నవ్వుతున్నారు?" అన్నారు శాస్త్రిగారు, ఆశ్చర్యపోతూ.

"ఇప్పుడు మీరు బాగాలేవని అన్నారే, ఆ రసగుల్లలు మీ భార్యమణిగారు. తయారుచేసి పంపించినవేకాని నేను చేసినవి కావు. ఇవిగో, నేను చేసిన గులాబ్ జాములు. ఎలా వున్నాయో యిప్పుడు చెప్పండి" అంది అమ్మ, స్టేటులో గులాబ్ జాములు పెట్టి ఇస్తూ.

"అలాగా?" అని అంటూ గులాబ్ జాములవంక చూస్తూ వుండిపోయారు శాస్త్రిగారు. ఆయనకు యింకా ఉడికించాలని "అవునండి. రసగుల్లలు అనలేమీ బాగాలేవు. పుల్లగా, నాల్గురోజుల క్రిందట చేసినవిలాగున్నాయి" అన్నాను.

"అబ్బే పూరికే అట్లా అన్నాను గాని చాలా బాగున్నాయండి, చాలా సేపయింది. పనుంది వస్తా" అంటూ గబగబా వెల్లిపోయారు శాస్త్రిగారు, గులాబ్ జాములు రుచి చూడకుండానే.

అప్పటినుండి శాస్త్రిగారు అమ్మ చేసిన పిండివంటలను "బాగున్నాయి" అని మెచ్చుకోవటం తప్ప, బాగా లేవనిగాని, తన భార్య వండితేనే బాగుంటాయని గాని అనటం మానుకొన్నారు.

నారసింహ లేహ్యము

జాగరణ చేర్చబడినది. మేపా మునిక్కాక, నిస్సక్తుమ, కుక్క సప్తమును పొరించి బలమును, కాంతిని, విర్యవృద్ధిని కలిగించు కరప్రసాదము—

20 రూలి ఉల్బిరు. 3-4-0 పోస్టేజి 15 అ. టి. సి. ఏ. గ్రీకం పెని. "ఆయుర్వేదసమాజం" పెరినేసి. నెల్లూరు జిల్లా.

సరికొత్త పండగ

వి నాయక చరిత్ర, దసరా, దీపావళి, సంక్రాంతి పండుగల మాదిరివి కాక మనదేశంలో ఈమధ్య ఆగస్టు 15 వ తేదీనీ, జనవరి 26 తేదీనీ కొత్తరకం పండుగలు జరుపుకుంటున్నాం. ఈ కొత్త పండగలకి పసుపుకుంకాలతో బీవుళ్ళని అలంకరించడం, పువ్వులూ పత్తితో పూజించడం, కొత్తబట్టలు కట్టుకోవడం, పిండివంటలు చేసుకునివండం ఉండవు. బీవులో పెద్దలూ ఊరి పెద్దలూ ఉపన్యాసాలిస్తారు, జండాలు

అతిమూత్రవ్యాధి వారం రోజులలో నెమ్మదించును

మూత్రంలో అధికంగా చక్కెరపోవుట అతిమూత్రవ్యాధిఅంటారు. (Diabetes) ఇది యంత ఉపద్రవకరమైన వ్యాధిఅంటే. దీని పాలబడినవారు ఆరోజు కారోజు మృత్యువుకు ఆసన్నమౌతుంటారు. దీనికి డాక్టర్లు ఇన్సులిన్ ఇన్జెక్షన్ మూత్రమే కనిపెట్టారు. వాటివల్ల వ్యాధి పూర్తిగా నయం కానేకాదు. ఇన్జెక్షన్ గుణము పున్నంతకాలం మూత్రం చక్కెర తక్కువకంటే నిలిచిపోతుంది. ఈజబ్బులక్షణాలలో ముఖ్యమైనది దాహం. ఆకలి. తరచుగా చక్కెరతో మూత్రం విడుదల చేడలటము. దురద మొదలైనవి. ఈ వ్యాధి ముదిరితే రావి పుండు, కురుపుడు, కంటిపొర ఇతర చిక్కులు సంభవించును. వీనస్ ధారమ్ ఆధునిక శాస్త్రంలో అద్భుతమైన చికిత్స. దీన్ని వాడటం వల్ల వేనకు వేలమంది మృత్యుముఖం నుండి విడుదలయ్యారు. దీన్ని వాడితే రెండవ లేక మూడవ రోజునుండే మూత్రంలో చక్కెర తగ్గింది అత్యధికమూత్రం గూడ వివారిస్తుంది. మూడు రోజుల తరువాత మీరు బాగా తేలికయిస్తుంది. దీనికి ఎత్తయి లేదు. ఇన్జెక్షన్లు ఆపవరం లేదు. ఇంగ్లీషులో వివరములుగల కర పుస్తానికి వ్రాయండి. ఉచితంగా పంపుతాము.

50 నిల్లల బుడిది ఖరీదు రు. 12-00

ప్యాకింగు ఖరీదే ఉచితము

వీనస్ రిపెర్స్ లేబరేటరీ,

పోస్టుబాక్సు నం. 587, కలకత్తా (A. P. W)

ఎగరేస్తారు. కొందరు కొందరు గుంపులుగా బయలుదేరి జండాలతో ఊరేగుతూ పాటలేనా పాడతారు, లేకపోతే వాళ్ళకి జై, వీళ్ళకి జై అంటూ బిగ్గరగా అరుచుకుంటూ ఊరేగుతారు.

ఇలాటి కొత్తరకం పండగే మన తెలుగు వారందరికీ సరికొత్త పండగొకటి వచ్చింది.

గడిచిన అక్టోబరు 1 వ తేదీని మన ప్రధానమంత్రి పండిట్ నెహ్రూగారు స్వయంగా కర్నూలువచ్చి ఆంధ్రరాష్ట్రానికి ప్రారంభోత్సవం జరిపారు. ఇంక ఏటేటా అక్టోబరు 1 వ తేదీని, అంటే గాంధీగారి జయంతి ఉత్సవం రేవనగా, ఆంధ్రరాష్ట్రం అంతటా మనం ఆంధ్ర రాష్ట్రోత్సవం జరుపుకుంటా మన్నమాట.

మన సరికొత్త తెలుగు పండగనాడు కూడా పాత పండగల్లో మాదిరే ఎవరైనా కొందరు పిండివంటలు చేసుకుంటే తినవచ్చు; పూజలూ పురస్కారాలూ మూత్రం ఉండవు.

ఇది కూడా మనకి గొప్పపండుగ ఎందుకైందంటే—

ఇటువంటి రోజుకోసం నలభైయేళ్ళు నించి మన నాయకులు, ప్రజలందరూ కలుసుకన్నారు. ఎంతమందో ఎన్నెన్నో త్యాగాలు చేశారు. సుఖాన్ని త్యజించి కష్టాలపాలైనారు. మన బాధ తెలియలేని వాళ్ళవల్ల నిందలూ దూషణ తిరస్కారాలూ పడ్డారు. పొట్టిశ్రీరాములు అనే మహాత్మిరక్తి దీక్షపట్టి అన్నపానాదులు మానివేసి చివరికి పూర్ణాహూతి అయినాడు. ఆంధ్ర రాష్ట్రంకోసం తపించిన నాయకుల్లో కొందరి పృథులైతే. దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యగారు, దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాకేశ్వరరావు పంతులుగారు మొదలైన నాయకులు పాపం ఈ పుణ్యదినం చూడలేకపోయారు. కొందరికి చూసే అదృష్టం కలిగింది. ప్రకాశం పంతులుగారికి మొట్టమొదటి ఆంధ్రరాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి కావాలనే వాంఛతీరింది. ఇంతమంది ఈ రాష్ట్రంకోసం ఎందుకు తపించారంటే, గ్రామాలకూ కుగ్రామాలకూ పాకిపోయిన రాజకీయ వైతన్యం ప్రజలకు పూర్తిగా లాభదాయకం కావాలంటే రాజకీయాలు తెలుగు మాత్రమే తెలిసి ఇంగ్లీషు రానివారికి చేరువ కావాలి. నాయకులు ప్రజలతరపున ఏవేం

మాట్లాడుతున్నారో ఏం చేస్తున్నారో ప్రజలకి తెలియాలంటే పరిపాలన అంతా తెలుగులోనే నడవాలి. కాసనపల్లిలో అందరూ తెలుగులో మాట్లాడాలి. గ్రామాలపైనా గ్రామస్థులపైనా అధికారం చెలాయించేవారు తెలుగులో చెలాయించడం మంచిది. ఇదికాక మద్రాసు రాష్ట్రంలో ఒక్కభాగంగా మాత్రమే ఉండిపోడంవల్ల మనదేశం విద్యుచ్ఛక్తి, పరిశ్రమలు, నీటి కాలువలు బాగా కృద్ధిబొందలేదు. మన దేశంగా నేల, కొండలు, గుట్టలు, నీరు మనకి సర్వసంపదర్శి ఇవ్వగలవు. అయినా ఏదీ వృద్ధికొనరుచువల్ల మనం అన్నివిధాలా (మిగతావాళ్ళతో పోలిస్తే) వెనక పడిపోయాన్నాం.

ఈ పరిస్థితిపోయి మనదేశంలో సంపదలు వృద్ధిచెంది, మన ప్రజలు అన్నానికి వస్త్రానికి మొహం వాచకుండా ఉండాలంటే రాష్ట్రం అవసరం అయింది.

అయితే మనకి రాష్ట్రం ఓ పట్టాన సులువుగా రాలేదు. చాలమందివల్ల నిందలు పడ్డాయి. (ఇంకా పడుతున్నాయి) దీనివల్ల మనకేకాకుండా భారతదేశం అంతటికీ ముప్పుగా పరిణమిస్తుందేమో నని పెద్దల భయం. ఇది నిజానికి ముప్పుకాదనీ, ఇతర భావలవారంటే మనకి ద్వేషం అసహనం లేదనీ, భావల ప్రకారం రాష్ట్రాలు నిర్మించడంవల్లే అసలు జాతీయవికాసం సక్రమంగా కలుగుతుందనీ నిరూపించవలసిన కఠినవ్యంగ్యమనందరిమీదా పడింది. ★

ఒక గంటలో యావన్యము కామస్తంభన

దాతుడు, సంసారమును విడుదల పోయి, తనది నిరాశచేసిన వృద్ధులయందు కత్తి ఉత్సాహము విచ్చును. డి. 2-8.0.

మదనమంజరి ఫార్మసీ

184, వైశాఖర రోడ్డు మద్రాసు-11
దీక్షాద-శ్రీనివాస మెడికల్ స్టోర్స్, పాథర్ రోడ్డు
రాజమండ్రి-ఈశ్వరరావు & కో. మొయిన్ రోడ్డు
నెల్లూరు-అర్జున్ ఫార్మసీ-అంబర్ రోడ్డు
ఇతర కేంద్రాల్లో ఏకెంట్లు కావాలి

ఒక కుదమూని, పాల్ గురియు
నొక్క కుచం బొక కేల బూని, యా
ముకుళిత శ్రేణుడై, జనని
ముద్దునకుం జుబుకంబు వేలఁ జే
ట్టకముగ నంట, మోవిఁ బ్రకటంబగు
లేనగ వొప్పు శౌరి, దు
క్ఖణ సమేతదంత రుచి
తర్పరతన్ ననుబ్రోచు గాపురన్॥
మనలను రక్షించవలసినది ఎవరు? ఈ
పద్యంలో చెప్పబడిన ప్రకారముగా అయి

నట్లయితే, శ్రీకృష్ణుడు కాదు. ■ శ్రీకృష్ణుడు
చంటిబిడ్డగా ఉన్నప్పుడు యశోదాదేవి
బద్ధ పాలు త్రాగుచున్న సందర్భంలో ఆ
బిడ్డయొక్క గడ్డమును ఆమె ముద్దుచేత
నిమిరినప్పుడు, ■ బిడ్డ వివిధముగా ఎంత
కోభాయమానంగా నోరుతెరిచి పాల
చుక్కలు చిందినటువంటి తన చిన్ని తెల్లని
దంశములు ప్రకాశించేటట్లు చిరునవ్వు
నవ్వెనో, ఆ చిన్ని బిడ్డ చిరునవ్వులే మన
లను రక్షించవలసినవి. ఆ చిరునవ్వు

ఎక్కడా? ఆ చిన్ని కృష్ణుడు ఎక్కడా?
ఈ పద్యం వ్రాసిన కవియొక్క అభి
ప్రాయమునుబట్టి చూస్తే ఆ చిరునవ్వు ఒక్కటే
పరమాత్మ స్వరూపం అన్నట్లుగా ఉంది.
ఆనంద స్వరూపుడైన భగవంతుడు ■ కవికి
ఆ రూపంలో సాక్షాత్కరించి ప్రత్యక్ష
మైనాడు. సత్తు, చిత్తు, ఆనందం యివి భగ
వంతుని లక్షణాలు. మోక్షం
అంటే ఏమిలేదు. అపరిమితమైన ఆనం
దంలో ఏదా మునిగి ఉండడమే అన్నారు.
సావాన్! అంతకంటే ఇంకేమి కావాలి?
చిన్ని పిల్లవాడైనా, బొజ్జనిండా పాలు
త్రాగినప్పుడే ఆనందిస్తాడు. బిడ్డకు ఆకలి
యైనప్పుడు తల్లివచ్చి పాలు యివ్వకుండా,
మడికట్టుకొని, యింటో గోపాలకృష్ణుని పట
మునకు పూజ చేస్తూ విష్ణు సహస్రనామాలా
చదువుకుంటూ ఉన్నట్లుంటే, ఉయ్యాలలో
పరున్న బిడ్డ మరింత వెక్కిరిచెక్కిరి ఏడు
స్తాడు. “అబ్బా! పేడు ఏ నక్షత్రమున
పుట్టినాడో గాని, నాకు ఊసిరి ఆదనివ్వడు.
రక్ష్యంతేవేపు ‘కృష్ణా! రామా!’ అనుకొ

కలవారి అబ్బాయి

నెమలికంటి భారతలక్ష్మి (14) తెనాలి

కలవారి అబ్బాయి రాముడనువాడు
పండుగకు క్రొత్త ఉడుపులు లోడిగినాడు.
తళతళా మెరిసేటి పట్టుచొక్కాయి,
పట్టులాగూ చూచి మురిసే నబ్బాయి.

“ఇంటిలో కూర్చుంటే ఎవడు చూస్తాడు?”
అని మనసులో రాము డూహించినాడు.
“ఆడుకొంటానమ్మ! బయట” నన్నాడు,
అమ్మ అన్నది “బయటి కెళ్ల కబ్బాయి,
క్రొత్తబట్టలు నీవి, మాసిపోతాయి.”

కాని ఆ అబ్బాయి మాట వింటాడా?
అందులోనూ క్రొత్త బట్టలేకాడా!
తుదకు మనసును పట్టలేకపోయాడు
నడిచేయ కెళ్లుగో బయటపడ్డాడు.
చింకి బట్టలవాడు, జిబ్బితలవాడు,
బంటిపై దుమ్మున్నవా డెదురుపచ్చాడు.

రాము డప్పుడు త్రోస తొలగిపోగోను,
అరటితోక్కను తొక్కి కార్టారి పడివాయి
చూడసాగాడు ఆ కాశమున కేసి.

వేదపిల్లడు అతని లేవదీశాడు,
చేయూత ఇచ్చాడు, దుమ్ము దులిపాడు.
“భయపడకు, పాప”మని ఊరడించాడు
ఇంటివరకూ రాము నంపినచ్చాడు.

తల చెరిగి, వలువలూ మాసిపోయినతీరు
దాచకుండా తల్లితో చెప్పివేశాడు.
పల్లెత్తు మాటైన అనలేదు తల్లి
చిరునవ్వు నవ్వి తల పంకించినాది.

మరునాడు నిరుపేద మరల ఎదురైనాడు
రాము డతనిని చూచి తొలగిపోలేదు
ఒకరి కొక్కరు ప్రాణ మిత్రులైనారు.

నివ్వను. మీడి గొంతుక కంచు గొంతుక!
 "కేళివ! నారాయణ!" అనగానే "క్యావు!
 క్యావు! మని మేళించేస్తాను. నాకీ జన్మలో
 యీ సంసార కూపంలోనుంచి బయటపడే
 యోగ్యత లేదు." అని పసి శిశువును చూచి
 కనరుకొని విసువు జెండడి తల్లులకు
 నిజంగా ఆ సంసారకూపంలో ఆనందం
 కన్పించదు. సంతానంకోసం అనేక అశ్వత్థ
 ప్రదక్షిణలు చేసే వాళ్ళు ఉన్నారు.
 నాగలింగ ప్రతిష్ఠలు చేసేవాళ్ళు ఉన్నారు.
 కన్పించిన చెట్టుకూ పుట్టకూ మొక్కి,
 సతిమతమై శత్రువ్రతలు చేసినవాళ్ళూ
 ఉన్నారు. సంతానంకోసం —

"కాంతా! కాంతులు సంతత మ్మిటు లుమా
 కాంతాది సజ్జతా సంతానము భజించి...
 ఆత్మగుణ భోగేచ్ఛలో విసర్జింపుచున్"

తీసిందించుకుంటే బిడ్డలకోసం అడ్డమైన
 దేవుళ్ళకు మొక్కి దండో ఉడ్డే మేమిటి? ఆ స్త్రీకి
 రాజ్యానికి తగిన వారసుడు కావలెననే
 తాపత్రయం చేత సంతాన వాంఛ ఉంటుం
 దని అంటారు. దశరథ మహారాజులుం గారు
 అందుకొరకే, పుత్రకామేష్టి చేశారని
 లోకంగా వాదించవచ్చు. భార్యాభర్తలు
 ముసలివాండ్లయినప్పుడు వాళ్ళను కనిపెట్టి
 కాపాడగల బిడ్డలు చేతికి అక్కరకువచ్చిన
 వాళ్ళూ, రెక్కలు వచ్చిన వాళ్ళూ
 ఉండాలి గనుక, తన చేతికొక్కం తనకు
 అక్కరకు వచ్చినట్లుగా తన చేతిబిడ్డ తనకు
 అక్కరకు రాగలడని ఆశిస్తారు. కాని చిట్ట
 చివరకు పెరిగి పెద్దవాడై పితృవాక్య పరి
 పాలన చేసేడి శ్రీరామచంద్ర మూర్తులు
 కూడా ఏదండకారణ్యములకో వెళ్లి అక్కడ
 భార్యను ఆశీసరు లాగున ఉద్యోగాలు
 చేస్తూ, వ్యాపారాలు చేస్తూ ఉన్నట్లయితే,
 ముసలివాండ్లయినట్టి తల్లియున్నూ తండ్రి
 యున్నూ యింటివద్ద సుందర కాండ పారా
 యణం చేస్తూ, తమ ఉత్తరగతి తామే
 చూచుకుంటూ, బిడ్డలవద్దనుంచి ఉత్తరాల
 కోసం ఎదురుచూస్తూ, "మనసా! శ్రీహరి
 పాదము లాశ్రయింపుమా!" అని ఆత్మా
 రామునకు మేలుకొలుపులు పాడుతూ,
 బిడ్డల శుభవార్తలు రాని రోజున ఆర్త
 నాదము చేస్తూ, "రి క్తవర్గ సంసారములో"
 చేసేవాళ్ళకూడా ఉన్నారు. కాని అన్నింటి
 కంటే మించిన మరొక తరగతి శిష్టాచార గరి
 ష్టలూ వున్నారు. తాము యీ లోకంలో
 నుంచి పరలోకానికి (పితృలోకానికి)
 వెళ్ళిన తర్వాత తమకు అక్కడ సౌఖ్యంగా
 జరుగుబాటుగా ఉండుటకున్నూ అక్కడ
 తమ ఆకలిదప్పలు తీరుచుండుటకున్నూ
 తమబిడ్డలు యీలోకంలో తమ పేరుతోపిండి
 ప్రదానములు చేసి శ్రాద్ధకర్మలు చేయవలసి
 ఉంటుంది గనుక, అందు నిమిత్తమై బిడ్డలు

బామ్మల కొలువు

టి. రంగమ్మ (13) పార్వతిపురం.

ఇరుగింటి ఇందిరా
 పొరుగింటి పద్మినీ!
 రండమ్మ పెడదాము
 బామ్మల్ల కొలువు.
 కొలువులో క్రిష్ణమ్మ
 గోవులను కాయాలి.
 గోపికా స్త్రీలంత
 గొంతెత్తి పాడాలి.
 కమలనూ విమలనూ
 పిలుచుకొని రారండి!
 దనరాక నేమకలు
 చూడమని చెప్పండి.
 ఏనుగులు గుట్టాలు,
 ఎనుపోతు బలగాలు,
 సింహమూ, చిట్టెలుక
 నీమపండులతోడ—
 కొలువెల్ల అడవిగా,...
 కలకలాలాడాలి.
 కొలువులో మనమంత
 కుషీగా ఉండాలి.
 ఆబామ్మ యీబామ్మ,
 అలివేలు మంగమ్మ,
 తిరుపతి వెంకన్న,
 సింహాద్రి అప్పన్న,
 రామన్న లక్ష్మన్న,
 హనుమన్న భీమన్న,

బామ్మలన్నిటి నిచట
 గుమ్మరదాము.
 కోటిబామ్మలతోటి
 కొలువు పెడదాము.
 అర్జునా ఫల్గుణా
 కిరీటీ విజయుడూ,
 శ్రీకృష్ణ దేవుడూ,...
 రథమెక్కినంతనే
 రణభేరి మ్రోగాలి.
 ఓడలి కొరవులు
 మనకొలువునందునా.
 నవ్వాలి మనమంత
 మువ్వలు రాలగా!
 మ్రోగాలి జయభేరి
 ధుమ్ ధుమా! ధుమ్ ధుమా!
 అందాల మన కొలువు
 చందాల మన కొలువు
 చిందేటి వెలుగులూ
 సూర్య దేవునికన్న
 శోభగా ఉండాలి!
 చంద్ర దేవునికన్న
 చక్కగా నుండాలి!
 వడపప్పు చలిమిడి
 అటుకుల్ల భోగములు
 దేవికీ చెల్లించి
 దీవెనలు పొందాలి!
 హారతులు వెలిగించి
 మంగళం పాడాలి!

★ కాల క్షేపం ★

ముఖ్యంగా ఉండవలెనని వాదిస్తారు. ఈ లోకంలో తమకన్న బిడ్డలు తమకన్న పాపాలు వారికంటే పారేలుచేసి పరలోకానికి పంపిస్తూ ఉండవలెనని ఉద్దేశించి, పుత్రులు లేనివారికి గతులు లేవని వాదించి, ఇహాన్నీ పరాన్నీ ఆవిధంగా జతపరిచారు.

కాని యితరదూరం, వాదించవలసిన అగత్యం లేనేలేదు. తల్లికి బిడ్డకూ మధ్య దూరం ఏమీలేదు. సంతానంగాని బిడ్డలు పాపాలుగాని మనుష్యులకు మాత్రమే ఉన్నారా? ఆవులకు దూడలున్నాయి. కిల్లులకు కూనలున్నాయి. ఆ దూడ

వచ్చి పాలు త్రాగకపోతే, తెల్లవారు జామున ఆవు "అంబా!" అని అరుస్తుంది. ఆ దూడవచ్చి తన పాలుత్రాగితే, ఆవుకు ఆత్మ శాంతి కలుగుతుంది. ఆవు పొదుగులోని పాలు ఎవరికోసం? దాని బిడ్డలకోసం. ఆ పాలతో దూడకు కడుపునిండితే, ఆవుకు కడుపునిండినట్లుంటుంది. మరొకడు ఆ పాలు పిండుకొనితాగితే, తనదూడ ఏమిస్తే, తల్లిప్రాణం తల్లడిల్లిపోతుంది.

అజీవింపగా భారతమాతకు భారతీయులందరూ బిడ్డలే. భారతీయులందరూ సోదరులే. కాని, సోదరభావం వృద్ధిచేయడానికి

సోదర సంహారం చేసినట్లయితే, సోదర భావము నేసంహారం చేసినట్లవుతుంది. అందువల్ల కమ్యూనిజంలో నిజంలేదు. దానిలో స్థిరమైన ధర్మం, శాశ్వతమైన సత్యం ఉంటే మాస్కోవైపు తిరిగి అది గో చూస్తే భూతలస్వర్గం అననక్కరలేదు. మాతృదేశమునకే ఆత్మార్పణం చేయవచ్చు. తన సోదరులకోసం తపోనిషాగరిష్ఠుడై తపస్సుచేసి ఆత్మార్పణం చేసినవాడే అసలైన కమ్యూనిస్టు గరిష్ఠుడు. అట్టివారికి వసిష్ఠుడు మహాత్ముడు. ఆంధ్ర తపోవనములో వెలసిన గరిష్ఠుడు పొటి శ్రీరాముయోగి. కులవిద్వేషాలతో కాలేజీలూ, కచ్చేరీలూ, నియోజకవర్గాలూ, మంత్రివర్గాలూ,

మలినభావకోష కలితమైవరలుచో

మాతృభావ మెట్లు మనకు గలుగే?

ఆంధ్ర రాష్ట్రం పుట్టింది నేడు. కాని, ఆంధ్రవిప్లువు యీనాడు పుట్టినవాడుకాదు. కృష్ణానది ముఖద్వారం వద్ద నేటి కృష్ణాజిల్లాలో శ్రీకాకుళంలో ఉన్నాడు శ్రీకాకుళస్వామి. అతడే ఆంధ్ర విప్లువు. శ్రీకాకుళాంధ్ర దేవుడు. 2500 సంవత్సరముల క్రిందట, శాతకర్ణ చక్రవర్తులలో రెండవవాడైన విష్ణుశాతకర్ణుడు మొట్టమొదట యీ కృష్ణానది ముఖద్వారమువద్ద శ్రీకాకుళములో ఆంధ్రరాజ్య ప్రతిష్ఠాపన చేసి వాసిగాంచెను. అతడే ఆంధ్రవిప్లువుఅని ఆనాటినుండియు ఆరాధింపబడుచున్నాడు. శ్రీకృష్ణదేవరాయలవాగు కలింగనే శివదండయాత్రలు ముగించి తిరిగి (హంపి) విజయనగరమునకుపోవుచు మార్గమధ్యమందు బెజవాడలో దిగి, కనకదుర్గను సేవించి శ్రీకాకుళమునకేగి అచటి ఆంధ్రవిప్లువునకు అభిషేకములుచేయించి చరిత్రార్థుడయ్యెను. ఆంధ్రనరిత్రలో అఖండవిఖ్యాతుడయ్యెను.

ఆంధ్రవిప్లువు ఆంధ్రరాజ్యానికి అధిపాన దైవము. ఆంధ్రజాతి అప్రతిహత ప్రతిభా ప్రతాప్రభావములతో వర్ణిల్లుటకు ఆంధ్ర విప్లువు అశీర్వాదం కావాలి. శ్రీకాకుళాంధ్రదేవున కభిషేకములను ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వము అత్యంత శ్రద్ధాసక్తులతో జరిపించుట అవశ్యక రైవ్యము. ఆంధ్రజాతికి ప్రాణప్రతిష్ఠ జరిగిన తొలి పుణ్యక్షేత్రమిది. ఆంధ్రమాత అంటే ఆంధ్రాకాశంలో ప్రకాశించడం లేదు. ఆంధ్రభావమూట్టాడే ప్రతి ఆంధ్రునిలోనూ ఆ తల్లి బోలికలు ఉన్నాయి. త్యాగరాజుగారిలో తెనుగు తల్లి రక్తం ఉంది. వేమన, పోతన తెనుగు తల్లి పాలుతాగిన యోగులు. నాగార్జునాచార్యుడు తెనుగుతల్లి చేతులలో పెరిగిన సకల శాస్త్ర పారంగతుడు. తెనుగుతల్లి ఎక్కడ ఉంది అంటే, మన యింట్లో ఉంది. ప్రతిబాలుడూ, ప్రతిబాలికా మాతృదేవో

ఇప్పుడు.... ఈ టాల్కం

పొడరు సహాయముతో ఆ

ఉషఃకాల నవత్వమును

మీరు రోజంతయు ఉంచుకొనగలరు!

పాండ్స్ ఒక్కటే

అంత ఉరిపిరి పొరలాంటి కోమలత్వము

గలది—చెమటను పోగొట్టి మీకు చల్లదనమును సుఖమును యిచ్చును!

అంత రమ్యమైన పుష్ప పరిమళపు సువాసన గలది!

మరియు అంత సులభంగా చల్లవీలైన.

సుఖముగా చేతిలో అమరు టిన్నులో లభించును!

నేడే మీరు ఒక టిన్నునును కొనుడు.

పాండ్స్
టాల్కం పొడరు

భవ!" అని తెల్లవారి నిద్రలేవగానే తన యింటిలో తన్ను కన్ను తల్లికి, తన్ను పెంచెడి తల్లికి నమస్కారంచేస్తే చాలు. తెనుగుతల్లికి నమస్కారం చేయగలిగిన ఆత్మ సంస్కారం కలుగుతుంది.

బాలులారా! బాలికలారా!

పాలు యిచ్చినదే తల్లి!

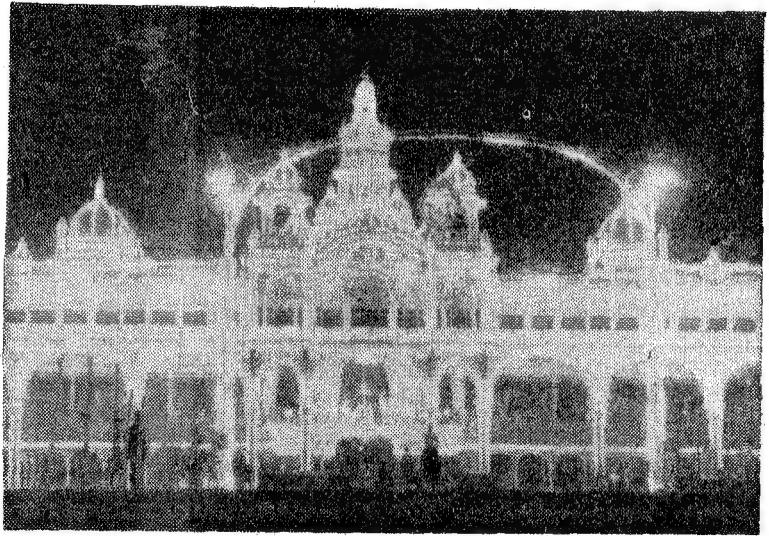
తన రక్తములో

పాలు యిచ్చినదే తల్లి!

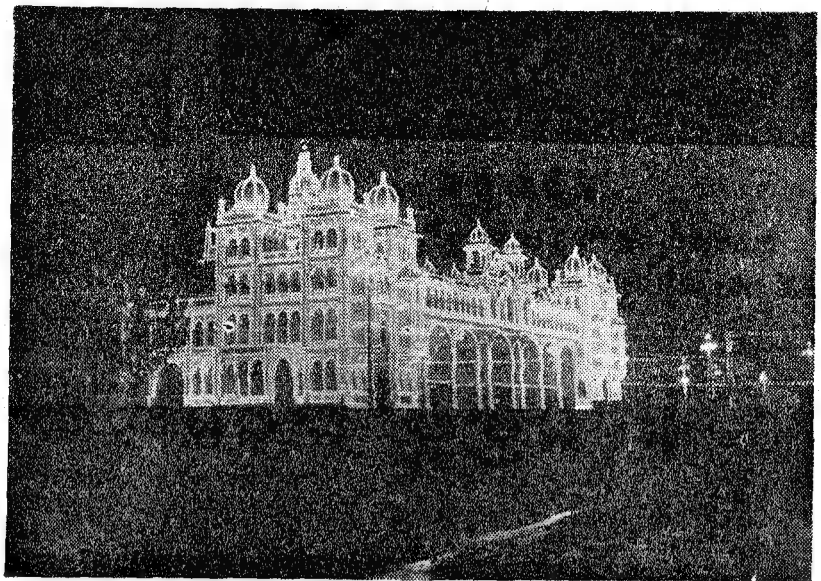
మాతృభక్తి అనేది అభ్యాసం చేసు కొంటే, ఆంధ్ర మాత మీద భక్తి అవలీలగా ఏర్పడుతుంది. ఇంకా ఆఖరుమెట్టుకు వెళ్ళితే, లోకమాత అంటే ఏమిటో, జగజ్జనని అంటే ఏమిటో పాధకం చేసినవానికి విధిగా బోధపడుతుంది. ■ దేవీ స్వరూపం అర్థం కావాలంటే దేవీ నవ రాత్రులలో జరిగే పూజలు బోధపడాలి.

శ్రీకృష్ణుడు యశోదవద్ద పాలు త్రాగుతూ ఉంటే, ■ బిడ్డయొక్క గడ్డమును ఆమె నిమిరినప్పుడు ఆమెవంక ఓరమాపులు చూస్తూ, పాలచుక్కలతో తన లేత పెద వులమీద చిరునవ్వు చిందులు త్రొక్కు చుండగా, తెల్లని చిన్ని దంతములపై ప్రకాశించెడి కాంతి మనలను రక్షించుగాక! ఆ కృష్ణుడు పుట్టినది దేవకీదేవి గర్భమందు పాలు త్రాగిందని యశోదాదేవి వద్ద. అతడు ఎవరి బిడ్డయని చివరకు నిర్ణయించగలము? అదే ప్రశ్నవమాయ. "ఆంధ్రుడు అంటే ఎవరు? వింధ్య పర్వతాలు దాటి ఉత్తర దేశంనుంచి దక్షిణదేశానికి వచ్చి తిరిగి రాజ్యంలో ఆంధ్రుడు ప్రవేశించాడు. తెనుగు తల్లిచేత పోషింపబడి శేముషీ గురంధరుడై తెలుగు రాజ్యాని కొక వెలుగు తెచ్చాడు. దేవకీదేవిబిడ్డ యశోద పయస్సుత్రాగి అవతార మూర్తియై యశస్సు పొందినవిధంగా, ఆంధ్రమాత పుత్రుడై తెలుగుతల్లి బిడ్డయై కృష్ణ గోదావరి ప్రాంత విహారం చేసి పెరిగి పెంపొందినాడు. నేడు అవతరించిన అవతార మూర్తివరే, బాలగోపాలునివరే నవ్యాంధ్రరాష్ట్ర శిశువు తన తల్లి పాలు త్రాగుటకు ప్రారంభించింది. చేజిక్కిన ఆంధ్రరాష్ట్రము సొక పయోధరమువలె నోటతెట్టుకొని పాలు తాగుచున్నాడు. కాని ప్రక్కనున్న మరొకకుచుమును తన చేతితో స్పృశించుచున్నట్లుగా, ప్రక్కనున్న తెరింగాణా కొరకై చేయబాచుచున్నాడు. ఆంధ్రరాష్ట్ర పయోధానము చేయుచున్న ఆంధ్రపుత్రుడు వికాలాంధ్రకై చేయి బాచుచున్నాడు. అది బాచి ఆంధ్రమాత తన ముద్దుబిడ్డ గడ్డమును చేత బుడికి నిమిరుచున్నది. ఆంధ్ర పుత్రుడు తన కన్నులు కన్న తల్లిపై నిగిడ్చి పాలించువులు చిందువందడి పెదవులతో,

★ మైసూరు దసరా ఉత్సవాలు ★

మైసూరు రాజప్రముఖ భవనం—ఫాటో కె. బి. కృష్ణ వేణి—మైసూరు.

విద్యుద్దీపాలతో అలంకరించబడిన మైసూరు రాజప్రముఖ భవనం (ఫాటో డి. ఎన్. అంబారావు—మదరాసు)

ఆనందంతోతన తెల్లనిదంతికాంతులు ప్రకాశించునట్లుగా చిరునవ్వు నవ్వుచున్నాడు. ■ చిన్ని పెదవులనుండి వచ్చేది ■ శిశువు యొక్క దంతకాంతులే మనలను రక్షించుగాక!

"దుగ్ధకణ సమేత దంత రుచి

తత్సరతన్ నమబ్రోతు గావుతన్."

ఇంత మనోహరమైన ఇంత మంగళకరమైన మాత శిశు వాత్సల్యాను రాగాను

బంధ దివ్యస్వరూప నిరూపణ ప్రవీణతకు సాటియైన మేటి పద్య మింకొక నాహి త్యంలో సభూతో నభవిష్యతి యని పదాలు చేసి గడగట్టి ఢేరికొ డాండ్డ డాండ్డ డాండ్డ నినదంబు లజాండ్డమునిండ్డ ముత్త వేదండ్డమునెక్కి" బాహోబముగా చాటించ వచ్చు.

★

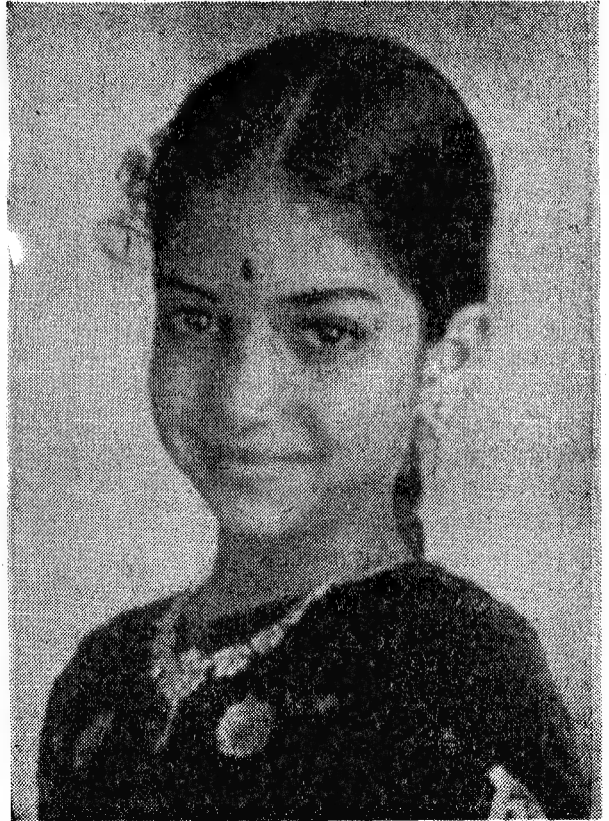
—దాసు వామనరావు.

కొందరు బాలతారలు.

బేబీ మల్లిక

ముదటి చిత్రం "పల్లెటూరిపిల్ల"; తిరుగుబాటు, లక్ష్మమ్మ, మల్లీశ్వరి, ఆడబ్రతుకు చిత్రాల్లో నటించింది.

దువ్వూరి అన్నపూర్ణ

ప్రస్తుత చిత్రం "చంద్రహారం"

★ చిత్రాల్లో బాలనటులు—మధుమూర్తి ★

పాతికేళ్ల క్రితం, సినిమాలకు ఇంకా మాటలు రాని రోజుల్లో, వండితేర ముందు కూర్పున్న ప్రేక్షకులు వింతగా బొమ్మల్ని, నటుల్ని, నటనని చూసి ముగ్ధులౌతున్న రోజుల్లోనే ఒక బాలనటుడు రూపకల్పనంచూసికి పరిచయమయ్యాడు. అతని పేరు జాకీ కూగన్

1920 సంవత్సరంలో చలనచిత్ర పరిశ్రమకు పదేళ్ల వయస్సు ఉంటుంది. అప్పటికింకా చిత్రానికి చలనమేగాని మాట అలవాటలేదు. ఐనప్పటికీ నిశ్శబ్ద చిత్రాల నిర్మాణం అమెరికాలో అనతి కాలంలోనే అంచలించి ముందంజ వేసింది. అప్పటికే

చార్లీ చాప్లిన్ ప్రపంచానికి పరిచయమవటమే కాకుండా ప్రజానీకానికి సినిమా ఇవ్వాలిగా వినోదపు విలువను చూపెట్టాడు. 1920 లో "కిడ్" అనే మూగచిత్రం తయారైంది. అది ఒక అనాగబాలుడి జీవితం. ఆ అనాగకు పెంపుడుతండ్రిగా చార్లీ చాప్లిన్ తిబ్బపడతాడు. ఆనాటి సాంఘిక వ్యవస్థలోని ఎరుగుదగురులను కథగా ఎంచుకుని నిర్మాతలు "కిడ్" ని నిర్మించి చార్లీ చాప్లిన్ ని, జాకీ కూగన్ ని తెరకు పరిచి యంచేసి తారలు వయోజనులయి మాత్రమే ఉంచిన కల్పన, బాలలకూడా నటులైనవి రుజువుచేశారు. "కిడ్" లో కూగన్, చాప్లిన్లు పోటీపడి అత్యుత్త

మంగా నటించారు.

ఈ చిత్రం భారతదేశానికి 1924 ప్రాంతంలో వచ్చి ఉంటుంది. మూగసినిమాలు చూపటం నేర్చుకుంటున్న భారతీయుల హృదయాలను కూగన్, చాప్లిన్లు ఆకర్షించారు. ఐతే హాలీవుడ్ బాలతారలలో కూగన్ ప్రథముడు మాత్రం కాదు. అమెరికాలో నైలెంట్ చిత్రాల నిర్మాణ ప్రారంభదశలోనే బాలతారలు ఉద్భవించారు. కూగన్ను మూలవనాడుగా పేర్కొనవచ్చు. మరొక బాలతార మేరీ డోరా. ఈమె నైలెంట్ చిత్రాల రోజుల్లో 1916 లో పేరమాంట్ పిక్చర్స్ వారి "ఆలివర్ ట్విస్ట్" చిత్రంలో ట్విస్ట్

పాత్ర నిర్వహించింది. ఒక బాలిక బాలుడి పాత్ర పోషించింది!! 1917 లో మరొక బాలనటి ఉద్భవించింది. ఆమె పేరు మాణి ఇవాన్స్. "ఎడ్వెంచర్స్ ఆఫ్ కనోల్" అనే సైరెంట్ పిక్చర్ లో నటించింది. వీరిద్దరికంటే ముందు ప్రవేశించి ప్రపంచ బాలతార అని ఖ్యాతి గడించిన నటి బెస్సీ బారీస్కీల్. 1914 లోనే ఆమె హాలీవుడ్ లో అడుగు పెట్టింది. మరి పాలుకల్ల అనంతరం ఆమె నిర్మాత అయి బి. బి. ఫీచర్స్ అనే సంస్థపై "జోసెఫ్స్ బ్రదర్స్" అనే చిత్రాన్ని తయారు చేసిందటకూడా!! ఐతే ఆమె చేసిన ఘనకార్యం ఒకటి ఉంది. బాలతార దశమంచి పెద్దదై, నిర్మాతగా ఉండి తీసిన పై చిత్రంలో ఒక బాల నటుణ్ణి ప్రవేశపెట్టింది. అతని పేరు బెన్ అలెగ్జాండర్.

సైరెంట్ చిత్రనిర్మాణంలో కూడా అభివృద్ధి అమరికాకే ఉండేది. అంతే హాలీవుడ్ లో ఆ రోజుల్లో జాకీ కూగన్,

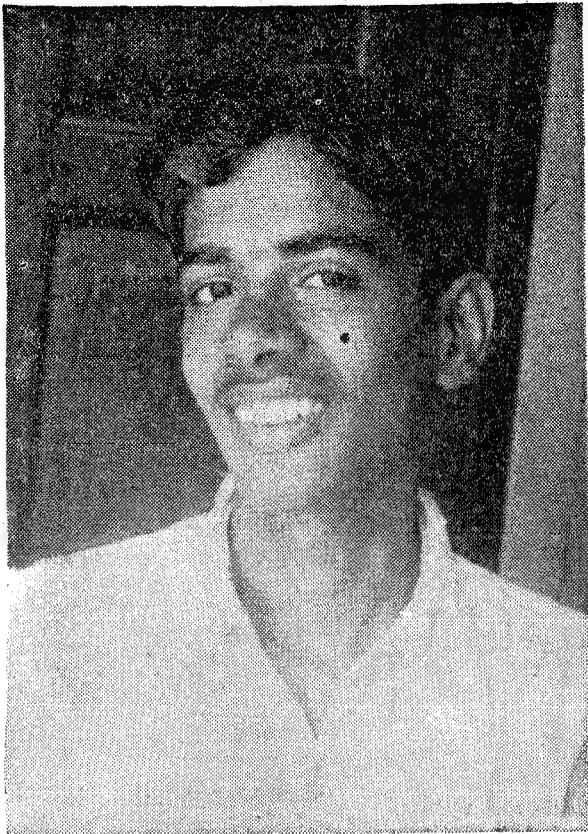
బెన్ అలెగ్జాండర్ బాలనటులుగా అభివృద్ధి పొందారు. 1929 లో హాలీవుడ్ లో టాకీ చిత్రనిర్మాణం ప్రారంభం అయ్యేవరకు ఈ తొలి బాలతారలు మంచి డిమాండ్ లో ఉంటూవచ్చారు. ఐతే అప్పటికి నాథు పెద్దలయ్యారు. కొత్తవారికి స్థానం ఇవ్వడంలేవారు. టాకీల కాలానికి కూడా నటుడుగా ఉన్న వ్యక్తి పై తారలలో ఒకడే. బెన్ అలెగ్జాండర్ మాత్రం "ఆల్ క్వయిట్ ఆన్ ది పస్సెన్ ఫ్రంట్" అనే టాకీ చిత్రంలో నటించాడు. అంతటితో అతని నటనా జీవితం కూడా ముగిసింది.

భారతదేశ చలనచిత్ర పరిశ్రమ ప్రారంభంలో సైరెంట్ చిత్రాల దశ అంతగా ఘనత పొందలేదు. పాశ్చాత్య దేశాలలో ఒక్క హాలీవుడ్ లోనే కాకుండా జర్మనీ, ఫ్రాన్స్, స్వీడన్, రష్యాలలో సైరెంట్ చిత్రయుగం మహా స్ఫూర్తి మైన పునాదులపై ప్రారంభమై దివ్యమైన దశకు

రాగరిగింది. సైరెంట్ చిత్రాల దర్శకులలో ప్రపంచ ఖ్యాతిగడించిన గ్రిఫిత్, ఫుడ్స్ కన్లు నేటికీ ఇతరులకు ఆదర్శపాఠ్యమై ఉన్నారు. మనదేశంలో నిశ్శబ్ద చిత్రాల మొత్తం నిడివి చాలతక్కువ. 1911లో కాని మనదేశంలో సైరెంట్ చిత్ర నిర్మాణం జరుగలేదు. అప్పటికే పాశ్చాత్య దేశాలవారు ఎంతో ముందస్తు పోయారు. 1918 లో కాని మనదేశంలో సక్రమ చిత్రనిర్మాణ సంస్థ ఉద్భవించలేదు. 1920 కి కాని మనకు నిశ్శబ్దచిత్రాలను చూపే పరికరాలులేవు. అందుచేత మనదేశంలో ఎన్నో సైరెంట్ చిత్రాలు (వీటి సంఖ్య వందల మీదనే ఉన్నది) తయారైనప్పటికీ బాలతారలను పరిచయం చేయగల అవకాశం లభించలేదు. మాస్టర్ వింట్, సాహూమాడిక్లుమాత్రమే మన నిశ్శబ్దచిత్రాలలోని "బాల" తారలని చెప్పుకోవాలి.

ఐతే టాకీ యుగోదయం అయిననాటి నుంచి మన పరిశ్రమ పురోభివృద్ధి పొందే

కొందరు బాలతారలు.

రామకృష్ణ

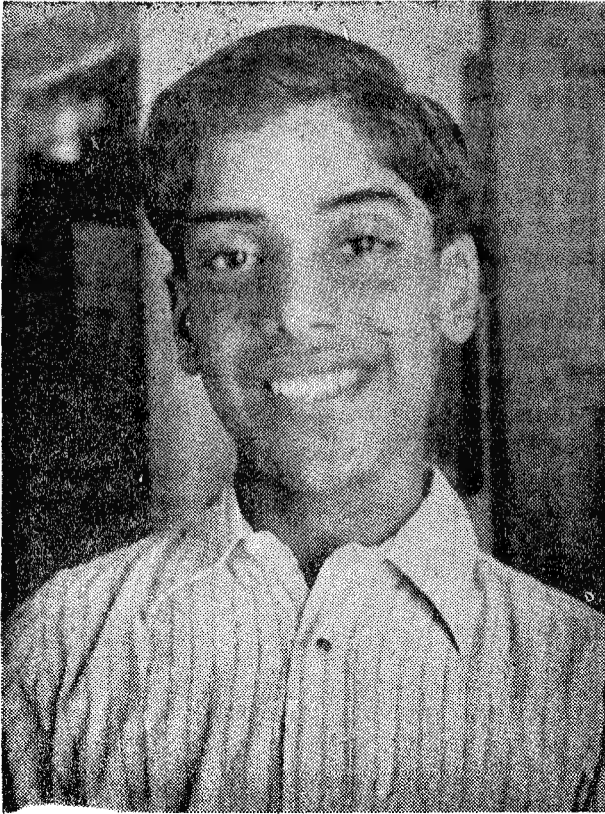
మొదటిచిత్రం "లైలామజ్నాన్";
ప్రస్తుతం ప్రకాశ్ వారి బాలచిత్రాలు.

సుధాకర్

మొదటిచిత్రం "దీక్ష"; ప్రస్తుతచిత్రం "రాజా. వేదా"

కొందరు బాలతారలు.

మాస్టర్ లక్ష్మణ్

మొదటిచిత్రం "దీక్ష";
ప్రస్తుతం ప్రకాశ్ వారి బాలచిత్రాలు.

మాస్టర్ కుందు

మొదటిచిత్రం "గుణసుందరి"; ప్రస్తుతం ప్రకాశ్
వారి బాలచిత్రాలు, రోహిణీవారి "బీదల - స్తి"

* చిత్రాల్లో బాలనటులు *

స్థితిపచ్చిందని చెప్పక తప్పదు. టాకీలు 1931 లో మనదేశంలో అడుగుపెట్టాయి. ఈ తర్వాతే ఈ పరిశ్రమకు ప్రారంభోత్సవం జరిగింది. చిత్రానికి మాటలాడడం అలవాడిన వెంటనే వాటికి ప్రాంతీయ విభజన జరిగింది. శబ్దరహితంగా ఉన్నప్పుడు చిత్రానికి ఉండే అంతర్గతీయత శబ్ద సహితంగా ఉంటే రాకపోవటం సహజమైన మార్పు. అందుచేత తెలుగుభాష పలకడం నేర్చిన చలనచిత్ర పరిశ్రమ ఓం ప్రథమంగా "బాల"భక్తుడి జీవితగాథనే ఎన్నుకోవడం బాలనటులు గర్వింపదగిన విషయం.

"భక్త ప్రహ్లాద" తో బాలనటుల దశ ప్రారంభమైంది. వీరే అంతిమాత్రం చేత ప్రాముఖ్యతలో ఉన్న చిత్రనిర్మాతలకు, దర్శకులకు బాలతారలపై భక్తి ఉండేదని గానీ, బాలతారల ప్రభావం చిత్రవిజ

యంపై అధికమనే సంగతి తెలుసునని గానీ అనుకోవడానికి వీలేదు.

ఆనాటి చిత్రగాథలు పురాణానికి హాసాలకు చెందినవి. ■ గాథలో బాల పాత్ర ఉంటే వాటికోసం నిర్మాతలు చేతికి అందిన వారిని ఎన్నుకుంటూనే వారు.

ఈ ఎన్నుకోవటంలో మన తెలుగు దర్శకులు కొంత శ్రమపడినట్లే కనుపిస్తుంది. టాకీయుగంలో మూడేళ్లు గడిచేసరికి తొమ్మిది తెలుగు చిత్రాలు మాత్రమే తయారైనవి. 1934 లో "లవకుశ" విడుదలైంది. "లవకుశ" పురాణగాథలోని ప్రధాన పాత్రధారలు భీమారావు, మల్లేశ్వరరావు. వీరిద్దరు మన తొలి బాలతారలని చెప్పాలి.

"లవకుశ" దిగ్విజయం పొందిన చిత్రం. ఇందుకు లవ, కుశ పాత్రధారులే కారకులు. మాస్టర్ భీమారావు, మల్లేశ్వరరావులు తమ

పాత్రనిర్వహణతో దక్షిణదేశంలోని ప్రతి న్యక్తికి సన్నిహితులయ్యారు.

అసలు సినిమాలో అప్పటికి కొత్త. అందులో మాటలు వినిపించే సినిమాలు మరింత వింత; అందులో చిన్న పిల్లలు నటించటం చిత్రాని చిత్రంగా ప్రజలకు కనుపించేది. అందుచేత తెలుగు ప్రజానీకానికి తొలి బాలతారలు భీమారావు, మల్లేశ్వరరావులు అభిమానపుత్రులయ్యారంటే అతిశయోక్తిలేదు. ఈ ఇద్దరి తారలలో భీమారావుంటే ప్రేక్షకులకానికి మహాభిమానం ఉండేది. ఆ చిత్రంలోని ఇతర నటీనటులంతా నీరసుండు పిగ్మీలై కూర్చోవచ్చును.

బాలతారలుగల చిత్రాలయుగం 1934 లోనే ప్రారంభమైందని చెప్పవచ్చు. మతి సంవత్సరంలోనే "కృష్ణలీల" తయారైంది. కృష్ణుడుగా మాస్టర్ రాజేశ్వరరావు నటించాడు. ఈ చిత్రానికి కూడా బ్రహ్మాండ

మైన విజయం కలిగింది. రాజేశ్వరరావు నటన, పాట, పురాణపురుషుడైన కృష్ణుని బాల్యజీవిత చిత్రణం ఎంతో చక్కగా ఉన్నందువల్ల ఆ చిత్రం ప్రేక్షకులను ఎక్కువగా ఆకర్షించింది.

■ తే బాలతారలతో నిండిన చిత్రాలు విజయం పొందుతున్న వని 'లవకుశ' కృష్ణ శీల' చిత్రాలు రూపు చేసినప్పటికీ నిర్మాతలు ఆ చిత్రవిజయానికి కారణం స్త్రీ ప్రేక్షకులను ఆకర్షిస్తున్న పురాణ, పతి వ్రత, భక్తుల గాథలే అని నిర్ణయానికి వచ్చారు. అటువంటి చిత్రాలనే నిర్మించటానికి పూనుకున్నారు. బాల తారలకుగల ఆకర్షణ, వారికిగల ప్రభావం ఎక్కువమంది నిర్మాతలు గ్రహించలేదు. ఐతే ఒకే ఒక దర్శకుడి దృష్టిమ్ముతం బాల తారలపై

ఉంటుండేది. ఆయనే సి. పుల్లయ్య. ఈ సమ బాలతారల సితామహాదు అనవచ్చు. టాకీయుగం మన దేశభాగంలో ప్రారంభమైన నాటినుంచి స్త్రీజామీద పేరుగాంచిన నటీనటులతోనే సంతృప్తిపడకుండా కొత్త ముఖాలకోసం, బాలతారలకోసం దేశాన్ని వేటాడాలనే ఉత్సాహం ఒక్క సి. పుల్లయ్య లోనే ఉన్నదని చెప్పవీరాలి. ఈవిషయం ఆయన నిర్మించిన "సతీ అననూయ" పిల్లల చిత్రంతో రుజువైంది. ఈ చిత్రం 1936లో విడుదలైంది. ఆ రోజులలో మన దేశానికి ఆంగ్ల టాకీ చిత్రాలు విపరీతంగా దిగుమతి చేతుండేవి. ప్రతి ఆంగ్ల చిత్రంలోనూ ఒక బాలతార ఉంటుండేది. ఆమె వర్గీ టెంపుల్. ఆమె నటించిన చిత్రం "స్టాండ్ అండ్ ఫర్" అమెరికా ఐరోపా దేశీయు

లనే కాకుండా భారతీయులను కూడా అధికంగా ఆకర్షించింది. హాలీవుడ్ టాకీ యుగ ప్రారంభంలో కోట్లాది ప్రజలను టాకీలపై ముగించిన కీర్తి వర్గీ టెంపుల్ కి కలిగింది. ఆశ్చర్యప్రాయంగా బాల తారమీద చిలకలా పలుకుతూ, నెమలిపిల్లలా నాట్యం చేస్తూ తప్పటడుగులతో ప్రజలను తనయ్యలను చేసింది.

ఇటు ఆంగ్ల టాకీలలో వర్గీ టెంపులూ, అటు తెలుగు తెరపై "సతీ అననూయ" లోని పసికందులూ ప్రేక్షకుల్ని గిలిగింతలు పెట్టటంతో బాల తారల దళ మరొక మెట్టుపైకి వెళ్లింది. మరుసవ త్వరం 1937 లోనే "సాతీండియన్ వర్గీ టెంపుల్" ఉద్భవించింది. ఆమెయే వేదీ సరోజ. "బాలయోగిని" చిత్రనిర్మాత, దర్శ

కొందరు బాలతారలు.

బే బీ శ్యామల

మొదటిచిత్రం "గుణసుందరి";
ప్రస్తుతచిత్రం "మేలుకొలుపు"

బేబీ సరస్వతి

మొదటిచిత్రం "రాణి"; ధర్మదేవత,
టింగురంగా, అమ్మలక్కలు, అవ్వయార్,
తమిళ దేవదాసు చిత్రాల్లో నటించింది.

బాల తారల ఫోటోలు తీసినవారు జి. యస్. భూపణ్, మద్రాసు.

ప్రసాద్ ఆర్ట్స్ పిక్చర్స్ వారి “వెంపుడు కొడుకు”లో బాలనటుడు మోహన్

★ చిత్రాల్లో బాలనటులు ★

కులు బాలతో నడిచే కథను ఎన్నుకుని, బేబీ సరోజను తీసుకువచ్చి వెండి తెరకు ప్రసాదించారు. పుల్లయ్యగారికంటే పేరొక ముందుడుగు వేళారని చెప్పాలి. పుల్లయ్యగారు పిల్లలను పురాణగాథలకే ఉపయోగించారు; బాలయోగిని నిర్మాతలు బాలలను సాంఘిక చిత్రాలకు ఉపయోగించుకున్నారు.

తెలుగు దేశంలోనూ, తమిళ దేశంలోనూ “బాలయోగిని” విడుదలై బహుళంజమైన విజయం సాధించింది. ఇందుకు బేబీ సరోజయే కారణం. ఆ విడుదల బేబీ సరోజ చిత్ర పటంలేని ఇల్లు దక్షిణదేశంలోనూ తెలుగు దేశంలోనూ లేదనే నిజం. టెలిఫోన్ లో మాట్లాడుతూన్న బేబీ సరోజపటం, వెన్నెలచింత చిరునవ్వు ధరించిన సరోజ పటం ఆరోజులలో ప్రతి ఇంటికీ అలంకరణగా అయింది.

బేబీ “బాలయోగిని”లోని బేబీ సరోజ ఆ చిత్రం తరువాత తెలుగు చిత్రాలలో గాని, తమిళ చిత్రాలలోగాని అంతగా రాణించ లేకపోయినప్పటికీ ఆ చిత్రం ద్వారా మన కొక తెలుగు బాలతార పరిచయమై, ఆ తరువాత పెద్ద తారస్థాయి నందుకో గలిగిన బాలతార చిత్రపరిశ్రమలో అడుగుపెట్టింది. ఆమెయే ఎస్. వరలక్ష్మి.

మనకు “ఓలీ అనమాయ ధృవవిజయం” చిత్రాలలో పరిచయమైన తారలు కృష్ణ వేణి, ఆర్. బాలసరస్వతి, జి. ఎస్. స్వామి, వీరిలో ఆ తరువాత జి. ఎస్.

స్వామికి మాత్రం “మార్కంజేయ” చిత్రంలో నటించే ఘనత వచ్చింది. కృష్ణ వేణి, బాలసరస్వతులు బాల్యదశ అధిగమించినందువల్ల బాలతారలుగా ఉండడానికి వీలేకపోయింది. వినప్పటికీ బాల సరస్వతికి “ఇల్లాలు”లో వివాహ వయస్సు లోని కన్యగా నటించే అవకాశం చిక్కింది. బాలతార కృష్ణ వేణి నాలుగేళ్ళ అనంతరం హీరోయిన్ వేషాల దశకు వచ్చినపిదప దర్శనమిచ్చింది.

రోహిణివారి “ప్రణిధి”లో బాలనటుడు మధు, తదితరులు

1939 లో తిరిగి బాలతారల యుగంలో మెరుగు కనిపించింది. ఘట్ట బాలపాత్రను కథలో ఇరికించి, కథను నడిపించిన ఘనత ఆవిడాదిలో బి. ఎస్. రెడ్డిగారికి దక్కింది. “వంశేమాతరం” చిత్రంలో ఆ బాల పాత్ర ధరించిన అమ్మాయి ఉషారాణిని ఆ రోజులలో ప్రజలు అభిమానించారు. ఆనాడు ఉషారాణి మన “మేరీదోరా” అను కోవమ్మ. బేబీ ఆ చిత్రంకూడా నాగయ్య, కాంచనచాలకు ఇవ్వగలినంత లిప్స్ మ బాల తారలకు ఇవ్వలేకపోయింది. కారణం బాలలు చిత్ర గాథలో కథానాయకుల స్థానం ఆక్రమించక పోవటమే! వినప్పటికీ 1939 నుంచి నలువడే సాంఘిక చిత్రాలలో బాలపాత్రలు ఒకటో ఆరో ఉంటూనే ఉండడం గమనించవలసిన విషయం.

నేటి మదరాసు నుందరి సూర్యకుమారి 1939 లోనే విడుదలైన “నైతుబిడ్డ”లో బాలతార. ఈ చిత్రం ఆమెను మొదటి తెలుగుచిత్రం మాత్రమే. అంతకుముందు ఆమె బాలనటిగా ఒక తమిళ చిత్రంలో నటించింది. ఈమె నిర్వహించిన పాత్ర బాల దశకూ కన్యదశకుమగ్యమన్న పాత్రకావటం చేత బాలతారగా గొప్ప ఆకర్షణ లేక పోయింది. ఈ విధంగానే నుందరమ్మకూడా “మాలిన్సి” చిత్రంతో పరిచయమైంది. మరుసటి సంవత్సరమే వీరు బాలతారలదశకు అధిగమించారు. 1940 లో నలువడేన “ఇల్లాలు” చిత్రంలో అనమాయలోని బాల తార బాలసరస్వతి కన్యగా కనపించింది.

బాలతారలలో విశిష్టతగల యువతిగా జి. వరలక్ష్మి 1940 లో వెండి తెరకు పరి

భరిత పరిక్ష

ప్రఖ్య రాజ్య లక్ష్మీ కుమారి

వయస్సు (12) వేటపాలెం.

వండు తెన్నెలలోన
పసిడి మొగ్గలచెంత
గానమ్ముచేసింది
గేయాల చెల్లాయి.
“ఏమిరా అన్నయ్య
ఏమిటో చెప్పకో
చెప్పలేనీవాడు
చిరిపోతు మల్లన్న”
అంటూను చేతిలో
అందాలభరిణతో
ననుజూచి నవ్వింది
నాచిట్టి చెల్లాయి.
“చిక్కుకున్నానోయి
చిట్టి చెల్లాయీ,

ఆలోచనాశక్తి
కాశముంటింది.”
చెప్పమని కోరాను
చిరునవ్వుతో నేను
“ఓడితివి! ఓడితివి!
ఓచిన్ని అన్నయ్య
అందాలభరిణయే
అరచేత నున్నాది!
తెలుసుకో! తెలుసుకో
తెలివి గల అన్నయ్య!”
ఇంతలో మాయమ్మ
చెంత చేరింది
మాబుజ్జ తెలివికి
మురిసిపోయింది.

చయమైంది. అప్పటి కామెను పదమా
జేసి నిండకపోయినప్పటికి “బారిష్టర్
పార్వతీశం” భార్యగా నటించింది. ఆ
పాత్ర ఆమెకు పెద్ద ఫీట్. ఇనప్పటికి
ఆనాటి కన్య వరలక్ష్మిలో అందాల తారగా
చక్కని నటిగా అయే లక్షణాలు కనుపిం
చాయి. మరి గెండ్లకృష్ణ ఆ వరలక్ష్మియే
బాలుని వేషంలో “ప్రహ్లాద”లో తెరపై దర్శ
నమిచ్చి ప్రేక్షకుల్ని ఆశ్చర్యచకితుల్ని
చేసింది. ఒక యువతి ఒక బాలుడిపాత్రను
నిర్వహించటం తెలుగుటాకి యుగంలో
ఇది రెండవసారి. “వందేమాతరం”లోని
ఉషారాణి ఈ విషయంలో తొలితార.
రెండవ “మేరీదోరా” జి. వరలక్ష్మి. నేడు
ఈ మె మాత్రం కాగర్ గర్ యాక్ట్రెస్
చిరుదుపాండే దశకు వచ్చింది !!

తిరిగి “దేవత” చిత్రంలో శాత్రు కుగ్ర
వాడు పరిచయమయ్యాడు. “లోకమంత
లోభులా” అని ప్రజానీకాన్ని ప్రశ్నిస్తూ
వారి హృదయాలకు హత్తుకున్నాడు దేవత
లోని బాలనటుడు. అతడే అశ్వత్థామ. అంత
టితో అతని బాలతార దశకూడా ముగిసింది.
ఇప్పుడతను రోహిణి వారి చిత్రాలకు
మ్యూజిక్ డైరెక్టర్ గా ఉంటున్నాడు.

1948 లో “మా వదినా, సుకుమారి
వదినా” అనే పాటతో తెలుగు
తెలుగు ప్రేక్షకుల్ని “పోతన” చిత్రంలో
గెలిగెంతలు పెట్టితార. వనజాగుప్త.
ఈమెలో వేదీశర్వా, పర్తి లింపులో ఆక
రణలు ఉన్నవని లోకమంతా గ్రహించి
నప్పటికి ఆమె నుపయోగించుకుంటూ ఏ
నిర్మాతా మరోచిత్రం తయారుచేయలేదు.

ఒక్కొక్కచిత్రంతో ఒకేఒక బాలనటి
లేదా బాలనటుడు పరిచయమై ప్రేక్షకు
లను ఇట్టే లాలించి మరోచిత్రంలో తిరిగి
వారు కనుపించకపోవటం 1948 వరకు జరి
గింది. 1944 నుంచి ఈ విషయంలో మార్పు
వచ్చింది. పసిబాలుడుగా కాకపోయినా
బాలనటుడుగా చిత్రరంగంలో ప్రవేశించి
ఒక్కొక్కచిత్రంలో ఒక్కొక్కమెట్టు
ఎక్కుతూ “దేవత గాను” తో
అనన్యమైన ఖ్యాతి గడించిన వాగ్దేవ
రావు ఏడాదిలో “సీతారామజననం”లో
రాముడుగా నటించాడు. ఇదివరకు అగ
డజనుమంది బాలనటులను పరిచయం చేసిన
కీర్తి అరదజనుమంది దర్శకులకు దక్కినప్ప
టికీ భవిష్యత్తులో హీరోగా అవతరించగల
బాలనటుల్లో పరిచయం చేసిన ఘనత ఘంట
సాల బలరామయ్యగారికి దక్కింది.

“స్వర్ణసీమ” “త్యాగయ్య” చిత్రాలలో
మరికొందరు బాలతారలు తెరపైకివచ్చి
రంగంనుంచి నిష్క్రమించారు. ఒక్క
బాలనటిమాత్రం రంగంలో అడుగునిలిపింది.

“యోగివేమన”కు దివ్యజ్ఞానం కలిగించ
టానికి ఉపకరించిన ఒక ఆయుధంగా
చూపబడిన పాత్ర ఒక బాలిక! “శ్యామి”
ఈ పాత్రను వేటి కృష్ణ వేణి ఎంతో
ముద్దుగా నిర్వహించి తిరిగి వేదీశర్వాజను,
వనజాగుప్తను జ్ఞప్తికి తెచ్చింది.

“శ్యామి” చిత్రంలో నటించిన ఈ
బాలతార తన నటనాశక్తితో “వేమన”
నుంచి నిర్మాతలను ప్రజలను మెప్పించ
గలిగింది.

1947 నుంచి బాలతారలు హీరో
హీరోయినుల బాల్యదశ చూపటానికి ఉప
యోగించుకొంటున్నారు. ఈ మార్పునల్ల ఈ
ఏడాదిలో బాలతారలకు పూర్వకంఠే
ఎక్కువ డిమాండ్ రాజుచ్చింది. ఈ
మార్పునకు హిందీచిత్రాల ప్రభావమే ఒక
కారణం కావచ్చు. అప్పటికప్పుడే విడుద
లైన రత్న, లైలామజ్ను, హిందీచిత్రా
లలో నాయికనాయకుల బాల్యదశ ప్రవేశ
పెట్టటంచేత మరింతగా అవి విజయం

పొందినవని మన నిర్మాతలు గ్రహించా
రనుకోవచ్చు. 1949 లో విడుదలైన మన
తెలుగుచిత్రాలలో “లైలామజ్ను” “గుణ
సుందరి” చిత్రాలలో ఈ ప్రభావం కను
కనుపించింది.

చిన్న లైలాగా నటించిన బాలతార
“వేమన” నాటి వేటి కృష్ణ వేణియే.
మజ్నుగా నటించిన బాలనటుడికూడా
కొంత డిమాండ్ వచ్చిందికాని, కృష్ణ వేణికి
దొరికిన అవకాశాలు అతనికి దొరకలేదు.

లైలామజ్నులో ప్రేమికుల బాలదశ
చిత్రానికి బాలతారలు ప్రవేశించారు.
కాని, ఇంత వరకు తెరపై కనుపించని
సాత్రిగా మరొకబాలుడు “గుణసుందరి”లో
అవుపించాడు. అంజనంవేసే దృశ్యంలో
నటించిన మార్గర్ కుందూని మరచినవా
రుండరు. కుందూ కే.పి.గారి ఫ్రెండ్. హాస్య
భోగిలో అంజనంవేసిన చెయ్యిగా తొలి
చిత్రంలోనే కుందూ రుజువుచేసు
కున్నాడు.

★ చిత్రాల్లో బాలనటులు ★

1950 నాటికి పరిశ్రమలో బాలు బాల "సంసారం" చిత్రాలలో బాలతారల తారలకు కూడా మంచి ధివ్యత ఉన్న చిత్రాలు బయటపడ్డాయి. చిత్రకళనానికి దీని విషయం తెలిసింది. "పల్లెటూరిపిల్ల" చిన్న పిల్లలు చేత గొప్పతనాలుగా తయారయ్యాయి.

"నాకు తెలుసును... లక్ష్మీటాయలెట్ సబ్బు మీ చర్మమును ఇంక మనోహరముగా చేయును"

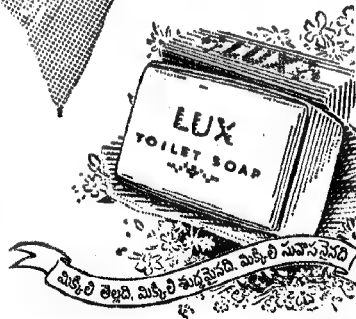
అని
టి.ఆర్.రాజకుమారి
చెప్పుచున్నది

"కుద్దమైన ఈ
తెల్లటి సబ్బు నా
చర్మముమీద వదిలిపెట్టు
మనోహరమైన నాకు మిక్కిలి
ఇష్టము." అని టి. ఆర్. రాజ
కుమారి చెప్పుచున్నది. ఆమె ఇంకా
ఇలాగనే చెప్పుచున్నది: "మనోహర
మైన చర్మమొందర్యమునకు నావలె
చేయండి. లక్ష్మీటాయలెట్ సబ్బుతో మీ
చర్మమునకు ప్రతిదిన సంతకమును ఇవ్వండి."

లక్ష్మీ
టాయలెట్ సబ్బు

సినిమా తారలకు
సౌందర్యమునిచ్చు సబ్బు

LTS. 387-X30 TL

రయారు. కొత్తకొత్త బాలతారల అన్వేషణ జరిగింది. "పల్లెటూరిపిల్ల" ద్వారా దువ్వారా కల్పకం, కొమ్మూరి మలికల్, "సంసారం" చిత్రంలో తిరిగి వచ్చిన వేణీ ప్రజలను ఆకర్షించారు. "అమ్మా! అకత్త" పాటతో కృష్ణ వేణీ పేరుకులచేకన్నీరు కార్పించింది. బాలపాత్రలు కథలో ప్రాధాన్యం పొందుతున్నందువల్ల నైతేనేం, మన చిత్రాలకథలు సహజత్వానికి సన్నిహితంగా రావటానికి యత్నిస్తుండటంవల్ల నైతేనేం బాలతారలు మన చిత్రాలకకాదు ఇతర భాషాచిత్రాలకు కూడా అత్యవసర మౌతున్నవారు. అందువల్లనే కథకులు, దర్శకులు, నిర్మాతలు చిత్రగాథలో బాలుని పాత్రను విధిగా చేర్చడం అలవాటు కున్నారు. ఈ ఆలవాటు ప్రకారం 1951 లో "నిర్దోషి"లో మధు పరిచయమయ్యాడు. కాని పిమ్మట చిత్రనిర్మాతలైన న్యూ థియేటర్స్ వారు బాలతారలను ఉపయోగించు కోవటంలో ఒక విప్లవపరిణామాన్ని దేశానికి రుచిపూపించారు. ఇంతవరకూ బాల పాత్రలు ప్రధానగాగల కొందరుగా ఉంటూం పేర్లు; న్యూ థియేటర్స్ వారు బాలుని కథానాయకుని చేసి బాలతారల చరిత్రలోను చలనచిత్ర నిర్మాణంలోనూ బ్రహ్మాండమైన మార్పును "నోటాభామ్" చిత్రంతో కలిగించారు. ఈ చిత్రప్రభావం అటు పిమ్మట, మరాఠీ నిర్మాణమైన ఇటు తెలుగు, తమిళ చిత్రనిర్మాణమైన ఎక్కడా పనిచేసింది. ఈ ఆశీర్వాద ప్రభావంతో తమ ప్రకారం ప్రకారం "నీక్ష" చిత్ర నిర్మాణం.

"నీక్ష" నిర్మాణమైన బాలగాథ. ఒక బాలుని శివలింగంలోని అధ్యాయం. అందుచేత "నీక్ష"లో కథానాయకుడు ఒక బాలుడు. అతని దుష్టతను ఇతరపాత్రలు నైట్ కాగ్స్ ద్వారా అణచివేసి, ఇతరపాత్రలు నైట్ కాగ్స్ ద్వారా చిత్రగాథలో మరుగునాగా ఉంటున్నవారు ఈ చిత్రంతో ఒక్కసారి ఆజానుబాహులయ్యారు. "నీక్ష"లో రామ్ గోపాల్ ఈ అంశమును అంగుకున్న తొలి బాలహీనో. ఆచిత్రంలో సాధారణ ఇంకా ఇతర బాలనటులతో ముగిసే కుందూ కూడా ఉన్నాయి.

ఈ విధానంలోనే వానిని అసమానమైన చిత్రం నిర్మించారు. ఆశీర్వాదం. అందులో బాలమల్లిగా బేబీమల్లిక బాల నాగరాజుగా రమణమూర్తి చాల చక్కని బాలతారలుగా మనకు పరిచయమయ్యారు.

1952 లో మూర్తిగా బాలతారల చిత్ర పరిశ్రమను సరిపాటించారని చెప్పాలి. ఇందుకు "పల్లెటూరిపిల్ల" చిత్రం కారణం. ఈ చిత్రం తెలుగు పరిశ్రమకు రెండువిధా

లుగా వెలుగును ప్రసాదించింది. బాలతార లకు పరిశ్రమలో భద్రత భవిష్యకులు స్థిరంగా ఉన్నవని నిరూపించిందాచిత్రం; అంతేకాకుండా హాస్యసాంఘికచిత్రాలకే కరువైన మనదేశానికి ఉత్కృష్టమైన హాస్య చిత్రనిర్మాణానికి బాట ఏర్పరచింది. సూపర్ కుందూ, కందా మోహన్, వేదీ గిరిజ ఈ చిత్రంతో ఫస్ట్ రేట్ బాల తారలై మారుచున్నారు.

జూనియర్ శ్రీరంజని బాలతారగానే సినిమాలలో ప్రవేశించినప్పటికీ ఆమె నటించిన చిత్రాలలోని ఆ ప్రాతినిధ్య చాలా అప్రధానమైనవి కావటంతో బాలతారగా ఆమెకూ హాస్యం జరగలేదు. “సతీ తులసి” “మార్కండేయ” “నరనారాయణ” చిత్రాలలో కనపించిన బాలతార జూనియర్ శ్రీరంజనియే. ఇతే ఆమెకు తారగా ప్రాముఖ్యత, కీర్తి సంపాదించిపెట్టిన చిత్రం “గుణసుందరి కథ.”

“పల్లెటూరు”లో నటించిన టి. జి. కమలా దేవికూడా బాలతారగానే చిత్ర రంగంలో ప్రవేశించింది. “తెనాలిరామ లింగ”లో ఈమెను హెచ్. ఎమ్. రెడ్డి పరిచయంచేశారు.

ఇంతకంటే విచిత్రమైనదీ, విశిష్టతగలదీ ఏదంటే శివరావు సినిమాప్రవేశం. శివరావు ప్రైవేట్ చిత్రాల కాలంలో అంటే 1922 లో “భక్త మార్కండేయ” అనే యూగ చిత్రంలో నటించాడు. అప్పటికి శివరావు వయస్సు 9 ఏళ్లు. నేటి తెలుగు బాలతార లందరికీ పితామహుడు శివరావునని చెప్ప వచ్చు. తిరిగి అతడు టాకీయుగంలోకివచ్చి 1932 లో “చింతామణి”లో నటించేటప్ప టికి బాలతార దశను మించిపోయాడు.

“సుమంగలి” “దేవత” చిత్రాలలో హీరోయిన్ గా నటించి కీర్తిగాంచిన కుమారి కూడా ఆమె తొలిచిత్రం “దశావతారాలు” నాటికి బాలతారయే మాలతికూడా “ఉపా పరిణయం”లో బాల ఉపగా నటించింది.

1958 లో కూడా బాలతారలే చిత్రపరి శ్రమపై ఆధిక్యం వహిస్తున్నారు. “దేవ దాసు” “నాయిలు” “కన్నతల్లి”లోని సుధాకర్ ఆంధ్రప్రేక్షకులకు అభిమాన తార అయ్యాడు. ఈ సంవత్సరంలో యావ ద్భారత చలనచిత్ర పరిశ్రమన్నీ బాలల కథలే పరిపాలిస్తున్నవని చెప్పకతప్పదు. గతసంవత్సరంలో వచ్చిన ఈ మార్పు ప్రశం సాపాత్రమైనది. హిందీ మరాఠీ భాషలలో తయారైన “ననే మున్నే” చిత్రవిజయం ఇతర నిర్మాతలకు కనువిప్పు అయింది. ప్రస్తుతం చాలా మరాఠీచిత్రాలగాధలలో బాలలేకథా నాయకులుగా ఉంటున్నారు. విజయవంత బాలతారలయుగం మనదేశంలో

బంగారు వాన

ఆంధ్ర నరసింహమూర్తి, (13) అనకాపల్లి.

నేను ఒక్కమేఘానై
పర్యతాల తాకుతాను.
లోయలనూ దాటుతాను
ఆకాశపు వీధులలో
మెరిసే చుక్కలగధమున
స్వారిచేయు నెలబాలుని
నెమ్మదిగా తాకెదను.
నీలిరంగు దాల్చెదను.
ధగధగ నే మెరసెదను.

నరుల ఘోష వినలేకను
చెరువులలో నదులలోన
నీరమునై రాలుతాను.
పంటల పండించుతాను.

ముతువుల సృజిస్తున్న
కవుల వర్ణనల వింటాను.
రైతుల ప్రార్థన వింటాను.
నేను రాకపోయానో,
కరువు బయలుదేరిందో,
షికారుగా నేనొస్త
నన్నా హాస్యనిస్తాను.

నే నలాగ వస్తానా?
నాకాలం వచ్చిందా,
నేను వచ్చి కురుస్తాను.
లోకమునే రక్షిస్తాను.
అందుకనే నాపేరు,
“బంగారువాన.”

గత సంవత్సరంలోనే ప్రారంభమైందని చెప్పాలి. ముఖ్యంగా మరాఠీ చిత్రపరిశ్రమ ఈ నూతన పరిణామానికి వరపడిపెట్టింది. హిందీ చిత్రపరిశ్రమ అసహజమైన ప్రణయగాధలతో అగోగత పాఠాతున్న సమయంలో మరాఠీ చిత్రనిర్మాతలకు దత్తాత్రేయకారి పిల్లలగాధను తెరకు అందించి దిగ్విజయం పొందాడు. ఇతర నిర్మాతలు సర్వాధికారి విజయానికి కారణం ఏమిటో కలెక్టరీకి చేసుకోవటం ప్రారంభించారు. జీవితానికి సన్నిహితంగా ఉండే సమస్యలనే, అవి స్వల్పమైనవైనా, ఘనమైనవైనా వాటినే తెరకు అందించాలని నేటి ప్రేక్షకుడు కోరుతున్నాడనే యధార్థాన్ని సర్వాధికారి గ్రహించినపిమ్మట ఇతర నిర్మాతలు ఆర్థం చేసుకున్నారు.

సంఘంలో, దేశంలో, కుటుంబంలో పిల్లలకు ఎదురయే సమస్యలగురించి గాఢ లను అల్లి చలనచిత్రాలుగా తయారు చేయటంలో మరాఠీ నిర్మాతలు ముందడుగు వేశారు. తత్ఫలితంగా “దూద్ బాత్”

“దేవ్ బప్పా” “వహీనా వీబాంగడియా” అనే చిత్రాలు వరుసగా వెలువడి అవార విజయం సాధించినవి. ఈ గాధ లన్నిటిలోనూ బాలలే ప్రధాన పాత్రలు.

ఇతే భారతదేశ చిత్ర నిర్మాతలలో ఒక్కసారిగా ఈ మార్పు కలగటానికి ముఖ్యంగా రెండు కారణాలు ఉన్నాయి. 1952 లో మన దేశంలోని నాలుగు ముఖ్య పట్టణాలలో జరిగిన అంతర్జాతీయ చలన చిత్ర మహోత్సవంలో ప్రదర్శింపబడిన అద్భుత చిత్రాలు మన నిర్మాతలకు నికాసం కలిగించటం మొదటి కారణం మొదటి భారతదేశంలో దిక్కు వెక్కులేకుండా ఎదుగు బాదుగు లేకుండా ఉన్న మరాఠీ చిత్రపరిశ్రమలోని వారికి బాలల చిత్రాలు విజయసాధనాలుగా కనుపించాయి. ఇది రెండవ కారణం. దీనితో మరాఠీ చిత్రనిర్మాతలు బాలల చిత్రాల విషయంగా ఇతరులకు మార్గదర్శకులయ్యారు.

విజయం పొందిన చిత్రంతోన్న కలెక్టరీ చేసి వాటిని లనుసరించటమే మన దేశ నిర్మాతలకు ఒక పెద్ద అలవాటు.

మరదల పాపములు

కే. సూర్యకాంత (12) నారాయణపేట

ఎందుండి వ స్తిరో, ఏదోవ నా స్తిరో,
 కూర్చుంటామంటే, కుర్చీలేదు
 దాహంబునైనాను, ఇప్పించుదామంటే
 బిల్లువచ్చులు రెండు దొరుకలేదు
 నీరు మట్టమైనాను, ఇప్పించుదామంటే
 నిమ్మకాయలు రెండు, దొరుకలేదు
 అన్నంబు కూరలూ, పెట్టించుదామంటే
 ఇంటివాడూ లేరు, వంటలేదు
 మీరు పోయేదోవలో, మానవ్రముంది
 మాపేరు చెప్పకొని భోంచేసి పొండి
 మల్లి వచ్చేటపుడు, మల్లెమొగ్గలచీర మరవకండి

చిత్రాలో బాలనటులు

అలాంటి ప్రకారం, ఇతర ప్రాంతీయులకు కూడా బాలలు, గాంధీ ప్రాజెక్టు కలిగింది ఈ మోజును వారిలో పుట్టించిన చిత్రాలు కాదున్నవి ఒకటి బ్రహ్మానందం వచ్చిన "యూకివార్డు", రెండవది ఎల్ లీసించి దిగుతున్న అయిన "బెసికల్ ఫీల్డ్" ఈ రెండు చిత్రాలపై భారత ప్రేక్షకులు ఆసక్తి మెస్ ప్రశంసల వర్షం కురిపించారు "యూకివార్డు"లో కథా నాయకుడు విదేశీ పసిబాలుడు "బెసికల్ ఫీల్డ్"లో కూడా కన్ను సరిపించిన పాత్రలో పిల్లవాడే ప్రధానము ఈ ఏడాదిలో విడుదలైంది "మూవీస్" చిత్రంలో కూడా కుర్రవాడే ప్రధానపాత్ర కావడం ఆ చిత్రం కూడా ప్రజాభిమానం పొందటంవలన పొంది చిత్రనిర్మాతలు తమ గాంధీలో మూవీ పాలిష్ కుర్రవాళ్ళ పాత్రలను ఎన్నుకోవటం జరిగింది.

ఇతే మన తెలుగు చిత్రపరిశ్రమలో

మాత్రం బాలతారల చిత్రాల గొంతులలో పెల్లుగు కనిపించటంలేదు ఒక బాలుడు లేదా బాలికయే ప్రధాన పాత్రల గానలను మరొక పొంది చిత్రనిర్మాతలు ఎన్నుకున్నప్పటికీ మన తెలుగులో ఇంకా అంతటి అభ్యుదయ చూరబడలేదు మన వాళ్ళ ఇక ముందు ప్రారంభించినప్పటికీ మన తెలుగు ప్రేక్షకులు అటువంటి చిత్రాలను ఇతర భాషలలో చూసే ఉండడం జరుగుతుంది ఇంగుకు ముఖ్యకారణం మన చిత్రనిర్మాతల కనీస వ్యవస్థ సరివల్లరేం కావటమే ఒక ఏడాది పోర్లబుప్పటికి ప్రేక్షకులలో నూతన అభిరుచులు ఉద్భవించాయి దానిని నిర్మాతలు అరికటతేగ మూడు, నాలుగు నెలలకోక చిత్రంతోయగల వేగానికి అతిహింసపడిననాథే మన తెలుగు చిత్రపరిశ్రమకు ఉజ్వలమైన భవిష్యత్తు ఉంటుంది ఈ ఏడాదిలో ప్రకాశరావుగారు, బి.వి.సుబ్బారావుగారు తయారుచేస్తున్న "మూవీస్" మూడు" వగైరాచిత్రాలు, "రాజా-పేదా

చిత్రవల్ల బాలతారల నటనా ప్రతిభ మేరగా దౌర్బేళిక మవుతుంది.

గత రెండేళ్ళ గా, బాలకు చిత్రపరిశ్రమ ప్రవేశమై గతంలోలేని మోజుక లిగింద బాలబాలికలలో నటులు ఉన్నారు, అందమైనవాళ్ళు చిత్రాలలో నటించాలనే సరదా లేని బాలులు మాత్రం లేరు

నేటి తెలుగు పరిశ్రమలో చూరబడిన తాజా బాలతారలలో గెండు రకాలవాగున్నారు సినీ నటన "హాబీ"గా ఎన్నుకున్న బాలు, వృత్తిగా ఎన్నుకున్న బాలు ప్రస్తుతం మన పరిశ్రమలో మొదటి, తిరగతివారే ఎక్కువమంది ఉన్నారు వారంతా ధనవంతుల బిడ్డలు గారికి తాము చిత్రాలలో నటన చేసే చాలు, బిడ్డలతో పనిలేదు.

మదరాసులో ఉన్న టాలెంట్ "బాల" ఎత్తికొనంపాడుకులద్వారా చాలా భాగం చిత్రనిర్మాతలకు అందుతున్నది బాలనటులు నేటి చిత్రపరిశ్రమను ఉద్ధరింపగలరనే ఆశ కనిపిస్తున్నది అందువల్ల దేశంలో ఉన్న బాలబాలికల టాలెంట్ ను పట్టాడినట్లు మరెవరికీ దొరుకుతారు

చిత్రపరిశ్రమలో బాలులు చేరటానికి చంకలు ఛరుస్తారు కాని, ఇదే వారికి కాళ్ళు జీవనోపాధిగా ఉంటుందనేది కల గొల్పదశ గడిచిన పిదప కూడా చిత్రరంగం వృత్తిగా ఎన్నుకోదగిన అర్హత సంతోషాలు చాలా తక్కువ ఉంటారు చిన్నతనంలోని ప్రాణియైనా మతాబాలా నల్లిగి ఆరిపోయే ప్రతి అనుభవించటం మంచిది కాదు ఈ ఎన్నుకొంటే నిర్మాతలలో బాలు బాలిక గార్లయింపు కూడా శ్రద్ధ వహించవచ్చు ఉంది

పాశ్చాత్య దేశాలలో ముఖ్యంగా హాల్ లుడ్స్ లో చలన చిత్రాలలో బాలుల నటించటం కు కొన్ని ఎరతులను ప్రస్తుతమే ప్రవేశపెట్టింది పసిపాపలను ప్లే లెన్స్ క్రింద కొన్ని సెకనులు మాత్రమే ఉంచాలని, విదేశీ బాలుకు, పై వస్తువువాళ్ళ ఘాతంగ, లెన్స్ క్రింద కొన్ని గంటల మాత్రమే పనిచేయాలనే నియమాలు ఉన్నవి పసికందును నిర్మాతలు ఉపయోగించుకోవాలంటే సెట్ మీద నిర్మాతలు ఒక నర్సును నియమించాలి లేక తనని తిట్టనాతి పసిపాపకు నర్సులు కొన్ని ఉపదర్శనలు చేయాలి బాల ఎవయంలో ఆరోగ్యం, నిద్రలు ప్రధానమైనవి కాని, వృత్తి కూర్పు అందుచేత ఈ రెండు విషయాలలో మన నిర్మాతలు కూడా కొన్ని నిబంధనలను ప్రవేశపెట్టి బాలతారల ఆరోగ్యం, విద్య విషయాలలో శ్రద్ధ వహించాలి

నీటిలో ఆట — ఫోటో : పి. జనార్దనరావు, మద్రాసు.

ఆంధ్ర ప్రజానీకానికి మా ప్రచురణలు

ఆంధ్రపత్రిక సచిత్ర వారపత్రిక ద్వారా ఆంధ్ర ప్రజానీకమునకు
పరిచయము చేసిన యీ క్రింది ప్రచురణలు మావద్ద
చిల్లరగాను, టోకుగాను దొరకును.

రాజూపేద	(మార్క్ ష్వేన్)	2-0-0
టామ్ సాయర్	(")	2-0-0
హకల్ బెర్రీపిన్	(")	2-0-0
విచిత్ర వ్యక్తి	(")	1-8-0
కొంచన ద్వీపం	(స్టీవెన్స్)	1-8-0

పై ఐడింటిఫికేషను వాడం: నండ్లూరి రామమోహనరావు

ఆల్బిల్లీలోకంలో అమాయకథ	1-0-0
(లూయీ కెరోల్)	అనువాదం: వి. డి. ప్రసాదరావు

కౌంట్ ఆఫ్ మాంట్ క్రిస్టో (అలెగ్జాండర్ డ్యూమా)	
(రెండుభాగములు) ఒక్కొక్క భాగము	3-8-0
అనువాదం: సూర్యంపూడి సీతారామ్	

డాన్ క్విక్ సెట్ మూలం: సెరివాన్ బెజ్	
(అనువాదం) విశ్వాత్మల నరసింహమూర్తి,	2-0-0

రెండు మహానగరాలు (టెన్నేటి సూరి)	3-0-0
---------------------------------	-------

ఆత్మకథ రెండుభాగములు (మహాత్మాగాంధీ)	
ఒక్కొక్క భాగం	5-0-0

శ్రీమద్భగవద్గీత (కా. నాగేశ్వరరావుపంతులు)	4-0-0
--	-------

ఆంధ్రవాఙ్మయ చరిత్ర	2-0-0
--------------------	-------

శ్రీ మదాంధ్ర మహాభారతము	1-0-0
ఉద్యోగపర్వము	

బసవపురాణము (పాల్కురికి సోమనాథకవి)	4-0-0
-----------------------------------	-------

ఆంధ్రగ్రంథమాల, మదరాసు 1.